

strokovnih tečajev in predavanj, ki se bodo v vedno večjem obsegu izvajali ter specialnih kmetijskih šol.

V posameznih tečajih bi se v splošnem obdelala sledeča snov:

Rastlinsko-fiziološki tečaj.

I. a) Zemlja kot gospodarsko telo s posebnim ozirom na kemično presnavljanje v njej (postanek in vrste zemlje pri nas; mehanske, kemične in kemično-biološke lastnosti zemlje; gnojenje in presnavljanje; vrste gnojil in izvedba poizkusov. b) Rastlinsko življenje in prehrana s pogledom na agro-kemijo (kemični ustroj rastl. telesa; presnavljanje in tvorba organskih snovi; razmnoževanje in kalitev; prehrana rastlin; c) Važnost podedovanja in odpiranja rastlin za seme (dedni zakoni; praktična uporaba teh v rastlinogojstvu; praktična odpira semenskega blaga pri raznih kulturnih rastlinah). d) Rastlinske bolezni in škodljivci (gnilobni bakteriji in njih delovanje; glavne glivične bolezni na kulturnih rastlinah in drevju; glavni živalski škodljivci na rastlinah in obramba pred njimi). e) Važnejše rastline, katere naj vsakdo pozna (jedilne in strupene gobe; kulturne poljedelske rastline; travniške trave in pleveli; gozdno drevje in grmovje).

Živalsko-fiziološki tečaj.

II. a) Živalsko življenje in prehrana živalskega telesa s posebnim ozirom na živalsko kemijo (fiziologija prebavnih organov in krvnega obtoka; organske redilne snovi; vrste in vrednost razne vrste hrane). b) Važnost podedovanja in odpiranja živali za plemo (dedni zakoni in njih praktična uporaba v plemenitvi živali; praktično odpiranje in odgoja plemenskih živali). c) Živalske bolezni in napake (bolezni bakterijske in virusne pred njimi s posebnim ozirom na človeka; važnost in izvedba desinfekcije). d) Najvažnejše domače živali in oskrba teh (poznavanje ureditve hleva za živino in kokoši, kolikor je za splošno znanje potrebno, s posebnim ozirom na snago, red in zdravje; važnost živinoreje; vrednost in kemična sestava mleka in mlečnih izdelkov; vrste, oskrba in odgoja kokoši in bolezni teh).

Narodno-gospodarski tečaj.

III. Glavni pojmi o gospodarski produkciji ter agrarni, obrtni in trgovski ter socialni politiki (vrste, pomen in obseg kmetijskih obratov in kmetijske produkcije; pospeševanje kmetijske produkcije potom agrarnega šolstva organizacij, agrarne reforme, kmetijskega kredita, agrarne državne politike; vrste, pomen in obseg obrtne in industrijske produkcije; pospeševanje obrtne in industrijske; vrste in pomen trgovine in pospeševanje te z državno trgovsko politiko; socialna gospodarska vprašanja in zaščita in zavarovanje delavcev). b) Organizacija državne uprave, oblasti in srezov (delokrog oblastnih in srezkih institucij s posebnim ozirom na deželo, tako delovanje kmetijskih, veterinarskih, obrtnih itd. referatov oblasti in glavarstev; delokrog kemičnih preizkuševališč, vzornih nasadov in posestev, zavarovalnic delavcev in borze dela itd.). c) Organizacija občin in občinske uprave (naloge župana in občinskega odbora; avtonomni in prenešeni delokrog občine; cilji in smernice delovanja občinskega zastopa ter okrajnih zastopov za pospeševanje kmetijstva in obrti v občini oziroma okrajih). d) Glavne točke državnega prava potrebne za delovanje na deželi (pogodbeni zakoni in sestava kupnih, zakupnih in službenih pogodb ter testamentov; splošni državljanski zakoni osebnega in stvarnega prava; specialni agrarni in socialni zakoni). e) Gospodarski davki in davčni zakoni in odredbe (vrste in obseg direktnih davkov; sestava napovedi davkov in rekurzov; vrste in plačevanje indirektnih davkov, trošarine, carine, pristojbine, taks in kolektivnih).

Ti tečaji, zlasti narodno-gospodarski, naj bi se po potrebi ponovili, da ostanejo učitelji na tekočem, zlasti, ker se vrše trajno izpremembe posebno v državni upravi, v zakonodaji in davčnih odredbah.

SPECIALNI TEČAJI.

Vrtnarski, sadjarski in čebelarji tečaji.

I. Ti bi mogli biti tudi krajši, zato bi se morali ob važnejših delih v panogi v letu ponoviti. Njih obseg pa bi bil v prvi vrsti odvisen od predavateljev-specialistov in tozadevnih objektov, ki bi bili na razpolago.

Kmetijsko-gospodarski tečaj in zadrugi tečaj

bi bila kot dopolnilo narodno-gospodarskega tečaja zlasti za one učitelje osobito nadučitelje, ki žele delati na deželi na pointenzivljenju notranjega obrata, kmetijskih gospodarstev ter na kmetijsko-organizatoričnem polju. V organizaciji, korespondenci, knjigovodstvu in zadržarstvu je danes najbolj potrebno sodelovanje učitelja na deželi, zato bi naj bila po možnosti tudi ta dva tečaja vsaj za nadučitelje oblikovana in zvezana s praktičnim poukom.

Kmetijsko gospodarski tečaj.

II. a) Organizacija kmetijskega obrata (vrste gospodarskih glavnih in cemeritv posameznih; poznavanje katastra in zemljiške knjige; vrste kmetijskih obratov in organizacija teh v harmonično enoto; praktični izgle organizacije). b) Vodstvo in uprava gospodarstva (znanje in karakter upravitelja; tekoči administrativni posli; poznavanje trga in prilagodenje obrata tržnim razmeram; kup in prodaja kmetijskih pridelkov). c) Kmetijsko knjigovodstvo (glavne gospodarske knjige in zapiski; izvedba inventure; vodstvo blagajniškega dnevnika; vodenje stvarnih zapisnikov; sklepni račun in napoved osebne dohodnine). d) Kmetijsko pravo (melioracijski, poljedelski, živinorejski, vodni in gozdarski zakoni).

Zadrugi tečaj.

III. a) Zadrugi zakon in pravila (vrste in pomen zadrugištva; sestava zadrugišnih pravil, na podlagi zakona). b) Ustanovitev in vodstvo zadruge (praktična izvedba ustanovitve; tekoči posli odbornikov pri najvažnejših zadrugah). c) Knjigovodstvo najvažnejših zadrug (glavne knjige in vodenje teh pri Raiffeisenovski, dalje pri živinorejski, mlekarški ali vinarski zadrugi).

Gospodinjstvi tečaj.

IV. Tudi učiteljice se morajo po deželi in v krajih z mnogo delavskih družin v večjem obsegu posvetiti gospodinjstvi izobrazbi deklic in delovanju med ženskimi svetom po deželi. Njih delovanje je celo lažje, ker dekleta bolj vše na dobri učiteljici in je tudi pouk za deklice raznih stanov bolj enakomeren. A tudi splošna potreba nadaljnje izobrazbe za dekleta je večja kot pri fantih, ker jim je dana manjša prilika za obisk raznih tečajev in strokovnih šol in življenje hitreje zahteva od njih praktično delo v gospodinjstvu.

Učiteljice so pozvane ravno tako kot moški sodelovati pri organizatoričnem delu po deželi ter v bodočih nadaljevalnih tečajih, razen tega pa še posebej pri teoretičnem in praktičnem pouku za ženski svet.

Več praktičnega znanja je pa tudi učiteljicam potrebno v lastnem interesu za življenje, ker imajo one pozneje tudi manj prilike same spopadati se naj bo za lastno potrebo kot podeželska učiteljica, ali ako se poroči. Zato bi bil za mlajše in neporočene učiteljice vsaj za začetek potreben obvezen obisk teh gospodinjstviških tečajev. Ker bi bili ti tečaji v prvi vrsti praktični, lahko obsegajo različne panoge skupno, zato pa se ob primernih delih v letu ponove. Za izvedbo teh tečajev, ter da se lahko nudi učenkam zadnjih dveh let osnovne šole v bodočih nadaljevalnih tečajih za deklice gospodinjstviški pouk, naj bi se vsaj pri šestrazrednicah v večjih krajih uredili tozadevni praktični objekti, tako vzorni zelenjadni vrt, posebna soba kot kuhinja s potrebnim inventarjem, eventualno tudi inventarjem za pranje, šivanje, likanje ter za teoretični pouk.

Gospodinjstviški tečaj naj bi bil vsaj 14-dnevni po razmerah lahko razdeljen v 3-4 tečaje 3-4-dnevne ter bi obsegal poleg male teorije, katero naj nudijo v prvi vrsti splošno gospodarski tečaji, glavno praktično delo, in sicer: a) Odgoja in oskrba glavnih zelenjadnic in lepotičnih rastlin ter praktična ureditev domačega vrta. b) Poznavanje najvažnejših vrst hrane, priprava, kuhanje ter konzerviranje hrane. c) Poznavanje važnejšega blaga in njega kvaliteto, prikrivanje in šivanje navadnega perila in oblek. d) Gospodinjstviški posli in vodenje gospodinjstviških knjig, inventarja in blagajniške knjige; sestavljanje praktičnih gospodinjstviških računov. e) Higiiena stanovanj, oskrba in odgoja dojenčkov in najpotrebnejše iz sanitetne službe.

Lep uspeh naše organizacije.

Predloge za imenovanja bo odslej stavila posebna komisija. — Postopati bo morala po čl. 62. zakona. — Minister izbira iz dvopredloga. — Lajiki se ne bodo vmešavali v učiteljska imenovanja. — Razpisni rok daljši. — Za Slovenijo poseben razpis.

Vedno smo se borili za demokracijo, proti absolutizmu in za samoupravo našega stanu in šolstva v strokovnih vprašanjih. Naš ideal je bil uvedba učiteljskih zbornic in naše načelno stališče — samouprava šolstva. Na podlagi tega naj bi zavladale stalne pravne razmere za učiteljski stan in šolstvo, ki so neobhodno potrebne za uspešno kulturno in prosvetno delo.

Zato smo tudi nastopali proti odpravi višjega šolskega sveta; proti podreditvi prosvete velikim županom; proti odločevanju samo ene osebe in vplivu političnih strank in lajkov na učiteljska imenovanja; proti gaženju učiteljske stalnosti, ki je bila posledica tega itd.

Vsi naši tozadevni članki so opozarjali na nezdružive razmere, ki so nastajale. Oglašati se je pa pričelo solidarno tudi ostalo učiteljstvo v državi, ki je točno zastopalo tudi naše stališče; t. j. edino pravo, samo strokovno gledišče in stališče. Napravili smo tozadevne vloge in učiteljska društva so enodušno stala za poverjeništvom, kar izpričujejo resolucije, ki so vse odobravale gornje pravice stanovske politike.

Celo tako daleč smo šli, da smo obsojali one v lastnih vrstah, ki so pomagali tujim vplivom rušiti te naše stanovske principe in so podpirali strankarske, proti našim stanovskim interesom. V svoji kratkovidnosti in strasti so mislili, da delajo na podlagi »širokega obzorja«, niso pa videli, da rušijo s tem temelje za kulturno in prosvetno delo, ki je predpogoj in temelj političnim uspehom.

V veliko zadoščenje nam je, da je pričelo naše naziranje prodirati tudi v Beogradu.

Delo učiteljstva za jugoslovensko Matico.

Izkaz zbirke pihov 1925 mladine v svobodni domovini svojim neodrešenim bratom in sestricam.

V nastopnem objavljamo I. izkaz zbirke pihov Jugoslovenske Maticе za Slovenijo. Ta izkaz je bil zaključen dne 2. maja t. l. Pozeje došli darovi se bodo objavili v II. izkazu. Vsa ona p. n. solska vodstva, ki do danes še niso sklenila in odposlala svojih zbir, Jugoslovenska Matica prosi, da to čim prej store. Končni uspehi te akcije bo gotovo se v sjanješi luci pokazal domojubno delo slovenskega učiteljstva in radodarno roko slovenske mladine.

1. Solški okraj Brežice: Brežice — deš. osn. šola: Din 81.50, Dobova 306.25, Globoko 103.75, Kapela 90, Sromlje 48.25, Stara vas 65, Videm 102, Zdoile 91.

2. Solški okraj Celje: Celje m. deš. osnovna šola 388.25, m. deš. šola osnovna šola 447, dekl. mešč. šola 42.75, Celje okoliška deška okoliška šola 111.20, Dramlje 129.25, Frankolovo 80, Gotovlje 120, Sv. Jurij ob I. ž. deš. osn. šola 72.50, dekl. osn. šola 100, Ljubčna 229.75, Sv. Lovrenc pod Prežinom 90, Sv. Pavel pri Preboldu 187, Petrovce 173, Teharje 103, Vojnik 200, Zalec osn. šola 127.50.

3. Solški okraj Črnomelj: Bojanci 20, Doblice 30, Dragutov 95, Metlika 250, Petrova vas 52, Preloka 30, Rožni dol 70, Stara lipa 25, Vinica 58.75, Vrčice 20.

4. Solški okraj Gornji grad: Bočna 51.75, Gorica 156.75, Ljubno 76.25, Mozirje 96.50, Nova Stitja 30, Smilni dol 102.50, Mozirje 96.50.

5. Solški okraj Gornja Radgona: Apače 110, Sv. Duh na Stari gori 148, Kapela 60, Sladka gora 49.10, Ščavnica 100.

6. Solški okraj Kamnik: Blagovica 87.50, Dolso 60, Kamnik deška osn. šola 191.50, dekl. osn. šola 175.25, Komenda 504, Mengeš 131.75, Moravce 274.25, Nevle 52.25, Ribče 30, Stranje 55.75, Smartno pri Kamniku 67.50, Trzin 82.50, Zg. Tuhi 103.75, Tunjice 46, Sv. Vid pri Brdu 65.75, Vodice 61.50, Vrhpolje 57.25, Zalag 43, Repnje 80.

7. Solški okraj Kočevje: Dobropole 105, Dolenja vas 90.75, Gora 16, Kočevje slov. osn. šola 412.50, dekl. »Marijin dom« 231.45, Kočevska Reka 20, Zg. Mozilj 17.25, Polom 10, Ribnica deš. o. šola 128.50, dekl. osn. šola 176.75, mešč. deš. o. šola 154.25, Sodražica 101.75, Stara cerkev 15, Sveti potok 5, Stalcarji 43, Vel. Lašče 222.25, Vel. Polane 200.

8. Solški okraj Konjice: Čadram 143.10, Konjice deš. osn. šola 66, dekl. osn. šola 147, Sv. Kunigunda 25, Loče 136.05, Špitalič 72.50, Tapanje 90, Ziče 42.

9. Solški okraj Kozje: Buče 145, Dobje 40, Prevorje 100.

10. Solški okraj Kranj: Besnica 64.75, Bukovščica 30, Cerklje 150, Dražgoše 38, Duplje 47, Jezersko 33.95, Kokra 30, Kovor 50, Kranj dekl. osn. šola 390.50, Križe 113, Malenski vrh 80, Mavčiče 72.25, Naklo 96.25, Olshevec 301.50, Podbica 58, Podbrezje 57, Primskovo 110, Reteče 34, Selca 102, Smlednik 140, Skofja Loka vnanja šola pri Uršulinkah 140, Trata 395.50, Trebija 102.25, Tržič mešč. osn. šola 352.75, mešč. deš. šola 111.25, St. Urška gora 40, Veleosovo 102, Voklo 100, Zalilog 76, Zabinca 88, Železniki 94, Lucine 62.

11. Solški okraj Krško: Boštanj 70, Bučka 60, Bučeva vas 63.50, Cerklje 183.25, Črna vas 40, Dobovec 25, St. Janž 150, Sv. Jurij pod Kumom 36.50, Kostanjevica 125.75, Krško m. osn. šola 91.50, deš. m. šola 50, Leskovec 155.25, Vel. Podlog 117.50, Radeče in Podkraj 165, Raka 52, St. Rupert 432, Skočjan pri Mokronogu 340.25, Smarjeta 85, Tržišče 135.75, Vel. Dolina 142.

12. Solški okraj Laško: Hrastnik dekl. osn. šola 120, Sv. Katarina 107.75, Laško 57.65, Sv. Lenart nad Laškimi 30, Sv. Marjeta pri Rim-

Kot prvi pozitivni znak tega je odlok ministrstva prosvete O. N. Br. 21.617 od 23. aprila 1925, s katerim se postavljajo komisije, ki bodo stavile predloge za imenovanja po razpisu. Ta odlok velja za celo državo, na velikega župana ljubljanske in mariborske oblasti je pa prišel še specialen odlok.

Komisijo bodo tvorili: Veliki župan, kot predsednik; inšpektor ministrstva prosvete, kot namestnik; oblastni šolski nadzornik, kot referent; en zastopnik osnovnošolskega učiteljstva in en zastopnik meščanskošolskega učiteljstva.

Komisija bo izbrala iz vrst proslilcev dva, oziroma se pri tem na člen 62. čln. zakona, ki določa pogoje za nameščanje. (To je bila že zahteva širjega sveta Pov. UJU — Ljubljana na zadnji seji pri zadnjem razpisu.) Minister prosvete imenuje, oziroma predlaga kralju za imenovanje enega iz dvopredloga.

Ta korak in uvidevnost osrednje uprave za uvedbo zdravih razmer moramo prav toplo pozdraviti, posebno še, ker moramo te komisije smatrati kot prvi korak k realizaciji naše zahteve, uvedbe strokovnih svetov, t. j. učiteljskih zbornic.

Želeti bi pa bilo, da bi se delokrog teh komisij ne omejl le na predloge ob priliki razpisov, temveč tudi na imenovanja in premeščanja brez razpisov ter bi prevzel tudi nalogo disciplinarnih senatov, dokler ne dobimo za to posebnih predpisov, pozneje pa da se izpopolni in prevzame splošne upravne posle, v posvetovalnem ozirom v svoje področje in tako ustvari prvo bazo za učiteljske zbornice.

sklin toplicah 70, Trbovlje deš. osn. šola 108.25, dekl. osn. šola 07.

13. Solški okraj Sv. Lenart v Slov. gorici: Sv. Anton v Slov. gor. 158.75, Sv. Benedikt 120, Sv. Jurij 44, Sv. Lenart v Slov. gor. 324, Marija Snezna 99.50, Sv. Trojica v Slov. gor. 41.50.

14. Solški okraj Litija: Dole pri Litiji 30, Jevnica 20, Kresnice 55, Sv. Kriz pri Litiji 101, Sv. Lambert 90.50, Preagame 30, Sava 80, Stena 157.25, Smartno pri Litiji 90.50, Toplice pri Zagorju 197.75, Vace 94, Vel. Gaber 100, Sv. vid pri Sčeni 180, Višnja gora 103.75.

15. Solški okraj Ljubljana: Ljubljana I. mest. dekl. osn. šola 108, II. mest. dekl. osn. šola 170.50, III. m. dekl. osn. šola 259.25, IV. mest. dekl. osn. šola 198.10, V. mest. dekl. osn. šola 30.75, I. mest. dekl. osn. šola 47.40, I. deš. mešč. šola 211, I. dekl. m. šola 325, II. dekl. m. šola 101, vnanja osnov. šola pri Uršulinkah 200, Notranja mešč. šola pri Uršulinkah 202.25, vnanja mešč. šola pri Uršulinkah 195, dekl. osn. šola Lichtenurn 230, Mestni licej osn. šola 269.75.

16. Solški okraj Ljubljana - okoličica: Bevkje 51.75, Blatna Brezovica 25, Borovnica 338, Brezje pri Dobrovi 20, Brezovica 150, Dobrova pri Ljubljani 207, Grosuplje 61.50, Jezica 127.50, Sv. Jurij pri Grosuplju 95, Ligojna 13.50, Mostje pri Ljubljani 490, Sv. Peter pri Ljubljani 70, Podlipa 82, Rakitna 48, Sostro 122.50, Studenec-ig 102.50, Zg. Siška 99, Skočjan pri Turjaku 70, Vrhnik 324.50, Zalag 130, Zazar 30, Sv. Jošt pri Vrhniku 74.

17. Solški okraj Ljutomer: Cven 72.50, Sv. Kriz pri Ljutomeru 70, Ljutomer deš. osn. šola 108, Mala Nedelja 93.90, Stara cesta 60, Verzej 91.

18. Solški okraj Logatec: Babino polje 84, Cerknica 88.65, Grahovo 170, Dol. Logatec 52, Gorn. Logatec 114, Planina 114.75, Rovte 100, Sv. Trojica 50, Urec 60.

19. Solški okraj Marenberg: Brezno ob Dravi 26.50, Vuzenica 60.50.

20. Solški okraj Maribor-mesto: III. dekl. osn. šola 100.75, II. dekl. osn. šola 105, IV. dekl. osn. šola 62, I. mešč. dekl. šola 100.60, II. mešč. dekl. šola 244.

21. Solški okraj Maribor-okoličica: Fram 140, Jarenina 161, Sv. Lovrenc nad Mariborom 70 in 42 jaje, Smarjeta ob Plesnici 170, Sv. Martin pri Vurberku 82.75, Pobrežje 183, Rače 52, Razvanje 43.50, Ruše 135, Sladki vrh 30, Slivnica pri Mariboru 61.75, Studenci pri Mariboru 72, Svečina 114, Žitečka vas 63.25.

22. Solški okraj Novo mesto: Bela cerkev 80, Birčna vas 100, Catež 191.50, Črmošnjice 43, Dvor 100, Dol. Karteljevo 55, Mirna peč 233.25, Dol. Nemška vas 120, Novo mesto deš. osn. šola 232.50, dekl. osn. šola 207, Orehovica 81.50, St. Peter 91, Podstenice 12.50, Stopiče 61.50, Gor. Sušice 35, Smilni pri Žužemberku 20, Toplice 55, Trebnje 149.75, Zvirče 20.

23. Solški okraj Ormož: Sv. Bolfenk pri Središču 46.50, Hum pri Ormožu 30, Sv. Miklavž pri Ormožu 140.10, Velika Nedelja 127.10, Ormož mešč. osn. šola 147.20, Rumeč 59.25, Svetinje 50, Sv. Tomaž pri Ormožu 141.42.

24. Solški okraj Ptuj: Ptuj deš. osn. šola 212.95, dekl. osn. šola 300, dekl. mešč. šola 187, Ptuj-okoličica deš. osn. šola 264, dekl. osn. šola 420.55, Sv. Andraž v Slov. Gor. 150, Breg pri Ptuj 64, Cirkovce 42, Sv. Duh v Hal. 30, Sv. Lovrenc na Dravskem polju 187, Sv. Marjeta nize Ptuja 180, Sv. Marko nize Ptuja 120.40, Nova cerkev 121, Ptujška gora 51.50, Sela pri Ptuj 45, Stoprice 124.50, Sv. Urban pri Ptuj 100, Sv. Vid nize Ptuja 42.25, Zavre 16.

25. Solški okraj Radovljica: Begunje pri Lescah 95, Bohinj, Bela 40, Bohinj, Bi-

strica 140, Dovje 170, Gorje 347,50, Kamna gorica 56, Koprivnik 75, Koroška Bela 122, Kranjska gora 170, Lesce 100,25, Ljubno 50, Mošnje 83, Ovsje 68, Radovljica 200,75, Rateče 57, Ribno 40, Zasip 28,25, Nomenj 71,25.

26. Šolski okraj Rogatec: Sv. Jurij pod Donatom 70, Rogatec 120,75, Sv. Rok ob Sotli 170,35.

27. Šolski okraj Sevnica: Blanca 140, Rajhenburg 120,75, Podgorje 20,50, Sevnica 282,40.

28. Šolski okraj Slov Bistrica: Laporje 72,50, Spod. Polskava 87, Zg. Polskava 160,50, Smartno na Pohorju 62.

29. Šolski okraj Slovenjgradec: Podgorje 10, Slovenjgradec osn. šola 125,55, mešč. šola 28,50.

30. Šolski okraj Šmarje: Loka pri Zusu 20, Ponikva ob j. z. 185,50, Šmarje pri Jelšah 184,20, Sv. Vid pri Grobelnem 69,50, Zibika 62,25.

31. Šolski okraj Šoštanj: Smartno ob Paki 160, Topolšica 30, Zavodnje 40.

Klerikalno delo za združeno izobrazbo.

Veliko je delala Zveza za združeno izobrazbo in propagando. V prvi vrsti omenjam združeno šolo, v kateri se je izšolalo 31 mladeničev. Od teh je Zveza podpirala 20 udeležnikov, 24 pa je prekrbela stanovanje.

Poleg združene šole se je vršil tudi na orglarski šoli na zvezne stroške in z njenimi močmi pouk o združništvu. Udeleževalo se ga je 19 učencev.

Za učiteljske učence smo priredili poseben tečaj, katerega se je udeleževalo 19 dijakov.

V Mariboru se je vršil štiridnevni združni in knjigovodski tečaj. Skrbeli smo tudi za stalna predavanja o knjigovodstvu in združništvu v bogoslovju.

Združno-gospodarskih tečajev smo priredili v mariborski in ljubljanski oblasti veliko število in tudi na občinih zborih posameznih zadrug smo priredili številna predavanja.

»Narodni Gospodar« se je tiskal v 1200 izvodih, ker si je pridobil že mnogo naročnikov. Zadrugarji dobijo v njem ne le službene objave Zveze, temveč tudi članke o aktualnih vprašanjih.

(Iz občnega zbora Zadr. Zveze).

Zahteve upokojuencev.

Tri kardinalne zahteve so, ki jih imajo državni staroupojuenci, in sicer:

1. takozvana prevedba kronskih pokojnin na dinarske ali pari, t. j. kolikor kron, toliko dinarjev;

2. takojšnje priznanje pravice do neomejenih legitimacij za vožnjo po železnici s 50% popustom vozne tarife, t. j. do legitimacij, ki niso omenjene le na 3-kratno vožnjo v letu, in

3. nujna ratifikacija mednarodne konvencije, katero so sklenile Kraljevina Srbija, Hrvatska in Slovenija, Italija, Češkoslovaška i. dr., dne 6. aprila 1921 v Rimu in ki uravnava razna vprašanja, tičeča se staroupojuencev.

Odmev z dežele k anketi obrtno-nadaljevalnega šolstva.

Ni moj namen braniti osnovno-šolskega učiteljstva. Namen teh vrstic je tembolj okrepiti anketo obrtno-nadaljevalnega šolstva v dejansko izpeljavo.

G. dr. Lubec je govoril med drugimi: Ne zadošča pa tudi danes 8 ur pouka tedensko v 7 mesecih, ker je material sedanje dobe primerno slab.

Da, vajeniški material je slab; tedaj pride iz šole neizšolan. Kje tiči vzrok?

Obrtniki po mestih in deželi pobirajo najslabši material. Obrtnik na deželi ali v provincijalnih mestih skoro ne vpraša, kako je s šolo. Tem obrtnikom je povečini na tem, da mu vajenec pošteno gara polovico učne dobe izven obrtniškega posla. Takega vajenca si pa prisvoji iz najnižjih plasti naroda.

Kdor ne pozna naše socialne bede, naj se poda in uživi v šolo, posebno na deželi, kjer imajo vse obrtniške panoge svoj kader.

Rejni starši s kopico otrok porazdele svojo »nadlogo« med premožne kmete ravno v šolski dobi. Tem kmetom mora garati od zore do mraka za bomo obleko. Kakšno mišljenje imajo ti reditelji do šole, si lahko vsak sam misli. Starši imajo lahko dober namen s šolo; toda kmet... Fantek doraste krepak, saj kruha ne strada. Star je 14 let; sedaj je edina skrb staršev, da se mora iti učiti »meštrije«. Je letanja od enega mojstra do drugega. Mesto se dobi in pika!

Po šolsko izpričevalo pride šele takrat, ko hoče postati samostojen mojster.

32. Šolski okraj Vransko: Braslovče 157, Gomilsko 108, Sv. Jurij ob Taboru 123,25, Loke 22, Orla vas 133,25, Polzela 239,70.

33. Šolski okraj Prevalje: Črneče 25, Kotlje 120, Ojstrica 12, Leše 90, Strojna 20.

34. Šolski okraj Prekmurje: Bakovci 74,75, Dol. Bistrica 50, Bodonci 117,50, Bogojna 180, Budinci 25, Črenšovci 40, Vel. Dolenci 50, Dolga vas 8, Fikšinci 40, Gomilica 43,50, Kolbije 65, Kramarovi 53, Križevci 105, Krog 60, Krupljinik 103, Gor. Lakoš 33, Vel. Poljana 31,50, Tešanovci 24,50, Trdkova 60, Vidonci 118,75, Žižki 31.

Dodatek: Buče pri Kozjem 145, Brezje pri Mariboru 85, Brežice deš. mešč. šola 83, Dol pri Ljubljani 90, Dol pri Hrastniku 132, Sv. Gora 10, Gor. Radgona 220, Jezero 50, Lehen 24, Loški potok 190,75, Ljubljana 6 razr. dekl. osn. šola 180, Pernice 20, Podzemelj 218 jajc, Ravne 365, Sorica 65, Stara Oselica 25, Senčur pri Kranju 80, Trnje 26, Žusem 10, Litija 168.

In verjemite mi, da sem izdal desetino šolskih izpričeval takim, ki so imeli v šolskih katalogih reče, da so se za glavo prišli, ko sem jim jih v katalogu pokazal. Skoro vsi so imeli zgoraj opisano mladostno vzgojo. V srce se mi je zasmilil krepak fant, zdaj mož, ko so se mu oči topile v solzah — mogoče prvič. Vsak naj si predstavlja, kaj je mislil v tem trenutku, ko so se pesti krčile, žile pokale in zobje škripali v spominu na svoja mlada trpka leta.

Vsikdar se je porajal vzdih na to: »Oh, gospod! Ne zamerite, pa zdaj nisem tak. Me niso dali v šolo, služiti sem moral. Zdej vem...«

Zato gospodje obrtniki, ne zvrčajte vse krivde na šolo. Pogled na socialno bedo ima tu svoj začetek.

Kar se pa tiče 5% učiteljstva na obrtno-nadaljevalnih šolah, ki je formalno neusposobljeno, le eno, dajte ga usposobiti! Je mnogo, mnogo pridnih, takih, ki so se usposobili iz navdušenja za Vaš poklic iz svojega žepa.

Planinski.

Pomladek Rdečega Križa.

RAZPIS UČITELJSKEGA TEČAJA ZA ROČNA DELA.

Oblasni odbor Podmladka društva Rdečega križa v Ljubljani priredi v velikih počitnicah, in sicer od 13. julija do 14. avgusta 1925 učiteljski tečaj za ročna dela Podmladka društva Rdečega križa za 40 udeležnikov.

Tečaj se bo vršil na tehniški srednji šoli v Ljubljani in bo obsegal: I. splošni tečaj, II. strokovni tečaj in III. teoretični del.

I. V splošnem tečaju se bo poučevalo: modeliranje, izrezovanje, lepljenje, zgibanje in druga dela iz papirja in lepenke.

II. Strokovni tečaji bodo za: 1. kartonžo in knjigoveštvo, 2. pletarstvo, 3. mizarstvo v zvezi s strugarstvom in rezbarstvom.

Vsak udeležnik si bo izbral eno izmed imenovanih strokovnih.

III. Teoretični del tečaja bo obsegal predavanja o metodiki in pomenu delovne šole, o higijeni, o Podmladku Rdečega križa i. dr.

Udeležniki tečaja bodo stanovali v Akademskem kolegiju, Kolodvorska ulica št. 12, proti odškodnini mesečnih 100 (sto) Din za vsakega. Hrano bodo imeli ali privatno ali v uradniški menzi na lastne stroške.

Pouk bo brezplačen; le za nabavo materiala, ki je potreben za delavnice, bo treba plačati 200 (dvesto) Din; zato pa ostanjejo vsi izdelki lasti tistega, ki jih izdelava.

Prispevke za material in za stanovanje je plačati najkasneje ob vstopu v tečaj.

Učitelji (učiteljice), ki se žele udeležiti tega tečaja, naj vložijo svoje prošnje, oziroma prijave z navedbo stroke na oblasni odbor Podmladka društva Rdečega križa v Ljubljani do 31. maja 1925. V prošnji, oziroma prijavi je navesti tudi železniško postajo, odkoder se potuje, ker se bo ministrstvo za promet naprosilo za brezplačno vožnino.

Na pozneje došle prošnje, oziroma prijave se ne bo oziralo.

O sprejemu se bodo dotičniki posebej obvestili. Zbera naj se dne 13. julija 1925 ob 8. uri dopoldne v delavnici na tehniški srednji šoli v Ljubljani.

Ljubljana, 8. maja 1925.

Tajnik: Predsednik:

Fran Gabršek s. r. Josip Wester s. r.

—ko Učiteljski tečaj za ručni rad. Uvidjajući potrebu odlučio je Oblasni Odbor Podmlatka Društva Crvenoga Krsta temeljem Odluke Ministarstva Prosvjete od 8./IV./1925 Br. 18.691, da u Zagrebu održi tečaj za ručni rad na mu-

škoji građanskoj školi. Tečaj je besplatan, a trajati će od 6. juna do 14. augusta ov. g. Cilj je tečaju, da se nastavnici osposobe za učitelje ručnog rada u radionicama Podmlatka Crvenoga Krsta, koje će se urediti uza škole. Na tečaju će se osim teorijskog dijela metodike radne nastave te predavanja i uputa za rad u društvu Podmlatka Crvenoga Krsta učiti modelovanje, kartonaza sa vezanjem knjiga, stolarstvo i kovinarstvo. Budući da je predviđeno, da škole sada provode ručni rad svuda u državi, to će prvi učesnici biti u prvom redu zvani, da sami ovakove tečaje održavaju. Karte za besplatno putovanje na željeznicama do Zagreba i natrag u mjesto službovanja dobit će svaki učesnik pravodobno, samo se umoljava, da prijavitelj označi stanicu odakle putuje. Oprebu bi platio svaki učesnik sam, a kretat će se između 500—600 Din mjesečno. Predmeti izradjeni u tečaju su vlasništvo svakog polaznika. Odbor će se pobrinuti, da učesnici tečaja dobiju besplatan stan. Primit će se do 40 nastavnika osnovnih, građanskih i srednjih škola. Prvenstvo imaju oni, koji već rade u Društvu P. D. C. K. Nebilježene prijave za tečaj uz dostavu upisnine od 100 Din treba upravitelji: Oblasni Odbor Podmlatka Društva Crvenoga Krsta u Zagrebu, Jezuitska ul. 1 i to do konca maja ov. god. — Oblasni Odbor Podmlatka Društva Crvenoga Krsta.

Kulturno gibanje.

PROŠNJA NA UČITELJSTVO MARI-BORSKE OBLASTI.

Društvo »Učiteljski dom« v Mariboru je na letošnjem občnem zboru sklenilo, da izda do početka prihodnjega šolskega leta zbirko narodnih pravljic in pripovedk kot čtivo in kot pripomoček pri domoznanskem pouku.

Delo pa bude le tedaj zanimivo in splošno uporabno, ako se bodo v njem nahajale pravljice in pripovedke iz vseh krajev, katerim je namenjeno.

Zato prosi odbor Učiteljskega doma cenjene tovarišice in tovariše mariborske oblasti, da zabeležijo primerne pravljice in pripovedke svojega službenega kraja ter spise pošljejo društvenemu tajniku Šimonu Vodeniku v Mariboru, Slovenska ulica 16, oziroma da ga opozorijo, v kateri publikaciji so že natisnene.

Odbor društva »Učiteljski dom« v Mariboru.

—ko »Pedagoški teden« v Mariboru. Kakor je že bilo javljeno, se vrši v dneh 11. do 16. maja t. l. v veliki kazinski dvorani »Pedagoški teden«, kjer bodo priznani strokovnjaki razpravljali o reformi našega šolstva. Predavanja se vrše ob večernih urah (začetek ob 19.45) in so namenjena najširšim krogom: staršem, vzgojiteljem, sploh vsem, ki se na kakršenkoli način pečajo z vzgojo. Po vsakem predavanju se vrši diskusija, ki bo vsakemu omogočila, da izrazi svoje mnenje ali da stavi primerna vprašanja.

— »Pedagoški teden« v Mariboru. Spored predavanj »Pedagoškega tedna«, ki se vrši od 11. do 16. maja t. l. v veliki kazinski dvorani dnevno ob 19.45 ur. V ponedeljek, dne 11. maja: Gonilne sile in glavne smeri šolsko-reformnega gibanja. (Gustav Šilih). V torek, dne 12. maja: Reforma osnovne šole. (M. Senkovič). V sredo, dne 13. maja: Reforma meščanske šole. (Fr. Fink). V četrtek, dne 14. maja: Reforma srednje šole. (Iv. Fava). V petek, dne 15. maja: Reforma učiteljske izobrazbe. (Dr. Fr. Žgeč). V soboto, dne 16. maja: Reforma nadaljevalnega šolstva. (Drag. Humeč).

Splošne vesti.

— Prosvetni biro. Naša članica M. K. L. se je obrnila v zadevi pravilne prevedbe na »Prosvetni biro« v Beogradu, ki je poslal svoječasno anonso glede obstoja in posredovanja v zadevah materialnega in pravnega značaja učiteljstva tudi našemu listu. Pripominjamo, da ta Prosvetni biro ne stoji v nobeni zvezi z UJU in tudi v dotičnem razglasu ni o kakem takem stiku nič omenjeno. Omenjena naša članica je dobila nastopni odgovor:

Beograd, 30. IV. 1925. P. T. Pored drugih važnih poslova, koje obavlja naš Biro — smatramo za dužnost da Vas u interesu Vašem izvestimo (što, bez sumnje niste do danas znali) — a po tačnoj informaciji, da je Vaša žalba u Državnom Savetu nepotpuna i da se po njoj neće ni rešavati dok se ista ne dopuni. Vašoj žalbi nedostaje prepis — duplikat.

Mi Vam taj posao možemo srediti t. j. žalbu dovesti u ispravnost, da Vam istu dopunimo prepisom i upućemo te da se po njoj može dalje raditi. Da Vam potom podnesemo prvi izveštaj o tome kad i pod kojim se brojem žalba vodi i na posletku da pratimo i ugrtamo istu do okončanja, na sve što po zakonu imate prava. Za ovaj izveštaj kao i za sav gornji posao, ako želite da ga mi radimo, imate nam prethodno, po našim principima, poslati 400 Dinara na ime honorara. A za samu dopunu žalbe prepisom, kao i za izveštaj pod kojim je brojem zavedena — bez daljega rada i urgiranja — onda samo 200 Dinara. — S poštovanjem Prosvetni Biro, Makenzijeva 40, Beograd.

Za tako zahtevo nam nedostaje besed, da jo dovoljno ožigosamo, ker jo smatramo za nedopustno in najmilejše rečeno, za — skrajno pretirano. Zajedno pa izražamo svoje začudenje, da se ne obrne naša članica najprej na našo organizacijo, kjer smo posredovali že v mnogih sličnih slučajih uspešno in brezplačno.

— Učiteljske zbornice v Avstriji. Avstrijskemu parlamentu je predložen zakonski načrt o učiteljskih zbornicah. Predložen je predlog, da se osnujejo posamezne učiteljske zbornice za ljudske, srednje in meščanske šole. Drugi predlog pa zahteva, da naj se ustanovi učiteljska zbornica, ki bi obsegala vse učitelje od ljudske šole do univerze.

— Minister prosvete g. Pribečević je dobil od ministrskega sveta pooblastilo, da predloži Narodni skupščini zakonski načrt o osnovnih šolah.

— Prošnja okrajnim učiteljskim društvom! Kadar imate na dnevnem redu gnotne zadeve učiteljstva, prosimo, blagovolite se spomniti tudi nas. Dostikrat zadostujeta dve besedi »in upokojujenci«. Ako čitamo n. pr. »Učit. Tovarša« št. 18, niti eno društvo ni mislilo na najbednejše, na stare upokojujence. Posnemajte učiteljsko društvo za Maribor in bližnjo okolico! Mi zahtevamo popolno tzenačenje starih upokojujencev z upokojujenci upokojujenci po novem uradn. zakonu. Samo to! — Stari upokojujenci.

— Usposobljenostni izpiti za osnovne in za meščanske šole, ki so se vršili pred izpraševalno komisijo v Mariboru pod predsedstvom ravnatelja M. Pirca v času od 27. aprila do 5. maja t. l., so imeli sledeče uspehe: 1. Izpit za meščanske šole (III. skupina) je napravil g. Pertot Janko. 2. Izpit za osnovne šole so napravili: gg. Bratkovič Anton, Erat Vladko, Šijanec Mira (odlika), Mursa Zvonimira, Zidar Milovan, Štuhec Jakob, Pavlič Efrem, Orač Olga, Rudež Josip, Golob Josip, Ferluga Franjo, Žohar Hedvika, Miklavič Antonija, Pohar Sonja, Logar Valentina, Jaut Radovan, Bitenc Rado, Ivanuša Angela, Rojc Olga, Skalič Željko in Humar Franjo. 3. Reprobirani so bili: 1 kandidatinja za strokovni in 2 kandidatnji za osnovnošolski izpit. 4. Med izpitom je odstopil 1 kandidat.

— Zemljevid polut. Slovenska izdaja obeh polut je popolnoma razprodana, kar naj blagovole šolska vodstva, ki so zadnji čas ta zemljevid naročila, vzeti na znanje. Knjigarna Učiteljske tiskarne ima v zalogi hrvatsko izdajo, in sicer stane »Istočna polutka zemlje« (velikost 200-180 cm) na platnu in palicah 400 Din; istotoliko stane v enaki opremi »Zapadna polutka zemlje«.

— 10-letnica. Tovariši maturanti goriškega učiteljskega iz leta 1915.1 Letos obhajamo desetletnico. Da preštejemo naše vrste, ki so ostale razredčene po svetovni moriji, bi bilo dobro, da se kje sestanemo. Primeren čas bi bil ob pokrajinski skupščini, ki se vrši v Šoštanju. Sicer pa naj odloči večina. Oglasite se, kolikor vas je med živimi. One, ki so ostali v Primorju, se obvesti v »Učit. Listu«. P. Dravo! — Tone Lazar, Zagorje p. Kozje.

— Skupščina Učit. društva za grad Srem. Mitrovicu i srez, koja će se održati u nedelju 31. maja t. g. u Mandelosu. Predavanje: a) G. prof. Petar M. Ilić »O podmlatku Crvenog Krsta u osnovnim školama. b) G. Grga Brigljević o temi: »Savremeni pokreti u pedagogiji s obzirom na naše narodne potrebe«. c) Stevan Milošević, učitelj na kaznenom zarvodu u Srem. Mitrovici »O zaštiti i spasiavanju mladeži od moralne propasti«. d) Vlada Vuković, učitelj iz Čalme »O pevanju u osnovnoj školi«. e) Dane Delić, učitelj iz Bosuta o pitanju: »Stečaj centralni ili oblasni«.

— Dr. Razlagov spomenik. Radi tehničnih ovir so se nekaterim šolskim

strica 140, Dovje 170, Gorje 347,50, Kamna gorica 56, Koprivnik 75, Koroška Bela 122, Kranjska gora 170, Lesce 100,25, Ljubno 50, Mošnje 83, Ovsje 68, Radovljica 200,75, Rateče 57, Ribno 40, Zasip 28,25, Nomenj 71,25.

26. Šolski okraj Rogatec: Sv. Jurij pod Donatom 70, Rogatec 120,75, Sv. Rok ob Sotli 170,35.

27. Šolski okraj Sevnica: Blanca 140, Rajhenburg 120,75, Podgorje 20,50, Sevnica 282,40.

28. Šolski okraj Slov Bistrica: Laporje 72,50, Spod. Polskava 87, Zg. Polskava 160,50, Smartno na Pohorju 62.

29. Šolski okraj Slovenjgradec: Podgorje 10, Slovenjgradec osn. šola 125,55, mešč. šola 28,50.

30. Šolski okraj Šmarje: Loka pri Zusnu 20, Ponikva ob j. z. 185,50, Šmarje pri Jelšah 184,20, Sv. Vid pri Grobelnem 69,50, Zibika 62,25.

31. Šolski okraj Šoštanj: Smartno ob Paki 160, Topolšica 30, Zavodnje 40.

Klerikalno delo za združeno izobrazbo.

Veliko je delala Zveza za združeno izobrazbo in propagando. V prvi vrsti omenjam združeno šolo, v kateri se je izšolalo 31 mladeničev. Od teh je Zveza podpirala 20 udeležnikov, 24 pa je prekrbela stanovanje.

Poleg združene šole se je vršil tudi na orglarski šoli na zvezne stroške in z njenimi močmi pouk o združništvu. Udeleževalo se ga je 19 učencev.

Za učiteljske učence smo priredili poseben tečaj, katerega se je udeleževalo 19 dijakov.

V Mariboru se je vršil štiridnevni združni in knjigovodski tečaj. Skrbeli smo tudi za stalna predavanja o knjigovodstvu in združništvu v bogoslovju.

Združeno-gospodarskih tečajev smo priredili v mariborski in ljubljanski oblasti veliko število in tudi na občinskih zborih posameznih zadrug smo priredili številna predavanja.

»Narodni Gospodar« se je tiskal v 1200 izvodih, ker si je pridobil že mnogo naročnikov. Zadrugarji dobijo v njem ne le službene objave Zveze, temveč tudi članke o aktualnih vprašanjih.

(Iz občnega zbora Zadr. Zveze).

Zahteve upokojuencev.

Tri kardinalne zahteve so, ki jih imajo državni staroupojuenci, in sicer:

1. takozvana prevedba kronskih pokojnin na dinarske ali pari, t. j. kolikor kron, toliko dinarjev;

2. takojšnje priznanje pravice do neomejenih legitimacij za vožnjo po železnici s 50% popustom vozne tarife, t. j. do legitimacij, ki niso omenjene le na 3-kratno vožnjo v letu, in

3. nujna ratifikacija mednarodne konvencije, katero so sklenile Kraljevina Srbija, Hrvatska in Slovenija, Italija, Češkoslovaška i. dr., dne 6. aprila 1921 v Rimu in ki uravnava razna vprašanja, tičeča se staroupojuencev.

Odmev z dežele k anketi obrtno-nadaljevalnega šolstva.

Ni moj namen braniti osnovno-šolskega učiteljstva. Namen teh vrstic je tembolj okrepiti anketo obrtno-nadaljevalnega šolstva v dejansko izpeljavo.

G. dr. Lubec je govoril med drugimi: Ne zadošča pa tudi danes 8 ur pouka tedensko v 7 mesecih, ker je material sedanje dobe primerno slab.

Da, vajeniški material je slab; tedaj pride iz šole neizšolan. Kje tiči vzrok?

Obrtniki po mestih in deželi pobirajo najslabši material. Obrtnik na deželi ali v provincijalnih mestih skoro ne vpraša, kako je s šolo. Tem obrtnikom je povečini na tem, da mu vajenec pošteno gara polovico učne dobe izven obrtniškega posla. Takega vajenca si pa prisvoji iz najnižjih plasti naroda.

Kdor ne pozna naše socialne bede, naj se poda in uživi v šolo, posebno na deželi, kjer imajo vse obrtniške panoge svoj kader.

Revniki starši s kopico otrok porazdele svojo »nadlogo« med premožne kmete ravno v šolski dobi. Tem kmetom mora garati od zore do mraka za bomo obleko. Kakšno mišljenje imajo ti reditelji do šole, si lahko vsak sam misli. Starši imajo lahko dober namen s šolo; toda kmet... Fantek doraste krepak, saj kruha ne strada. Star je 14 let; sedaj je edina skrb staršev, da se mora iti učiti »meštrije«. Je letanja od enega mojstra do drugega. Mesto se dobi in pika!

Po šolsko izpričevalo pride šele takrat, ko hoče postati samostojen mojster.

32. Šolski okraj Vransko: Braslovče 157, Gomilsko 108, Sv. Jurij ob Taboru 123,25, Loke 22, Orla vas 133,25, Polzela 239,70.

33. Šolski okraj Prevalje: Črneče 25, Kotlje 120, Ojstrica 12, Leše 90, Strojna 20.

34. Šolski okraj Prekmurje: Bakovci 74,75, Dol. Bistrica 50, Bodonci 117,50, Bogojna 180, Budinci 25, Črenšovci 40, Vel. Dolenci 50, Dolga vas 8, Fikšinci 40, Gomilica 43,50, Kolbije 65, Kramarovi 53, Križevci 105, Krog 60, Krupljinik 103, Gor. Lakoš 33, Vel. Poljana 31,50, Tešanovci 24,50, Trdkova 60, Vidonci 118,75, Žižki 31.

Dodatek: Buče pri Kozjem 145, Brezje pri Mariboru 85, Brežice dež. mešč. šola 83, Dol pri Ljubljani 90, Dol pri Hrastniku 132, Sv. Gora 10, Gor. Radgona 220, Jezero 50, Lehen 24, Loški potok 190,75, Ljubljana 6 razr. dekl. osn. šola 180, Pernice 20, Podzemelj 218 jajc, Ravne 365, Sorica 65, Stara Oselica 25, Senčur pri Kranju 80, Trnje 26, Žusem 10, Litija 168.

In verjemite mi, da sem izdal desetino šolskih izpričeval takim, ki so imeli v šolskih katalogih reče, da so se za glavo prišli, ko sem jim jih v katalogu pokazal. Skoro vsi so imeli zgoraj opisano mladostno vzgojo. V srce se mi je zasmilil krepak fant, zdaj mož, ko so se mu oči topile v solzah — mogoče prvič. Vsak naj si predstavlja, kaj je mislil v tem trenutku, ko so se pesti krčile, žile pokale in zobje škripali v spominu na svoja mlada trpka leta.

Vsikdar se je porajal vzdih na to: »Oh, gospod! Ne zamerite, pa zdaj nisem tak. Me niso dali v šolo, služiti sem moral. Zdej vem...«

Zato gospodje obrtniki, ne zvrčajte vse krivde na šolo. Pogled na socialno bedo ima tu svoj začetek.

Kar se pa tiče 5% učiteljstva na obrtno-nadaljevalnih šolah, ki je formalno neusposobljeno, le eno, dajte ga usposobiti! Je mnogo, mnogo pridnih, takih, ki so se usposobili iz navdušenja za Vaš poklic iz svojega žepa.

Planinski.

Pomladek Rdečega Križa.

RAZPIS UČITELJSKEGA TEČAJA ZA ROČNA DELA.

Oblasni odbor Podmladka društva Rdečega križa v Ljubljani priredi v velikih počitnicah, in sicer od 13. julija do 14. avgusta 1925 učiteljski tečaj za ročna dela Podmladka društva Rdečega križa za 40 udeležnikov.

Tečaj se bo vršil na tehniški srednji šoli v Ljubljani in bo obsegal: I. splošni tečaj, II. strokovni tečaj in III. teoretični del.

I. V splošnem tečaju se bo poučevalo: modeliranje, izrezovanje, lepljenje, zgibanje in druga dela iz papirja in lepenke.

II. Strokovni tečaji bodo za: 1. kartonžo in knjigoveštvo, 2. pletarstvo, 3. mizarstvo v zvezi s strugarstvom in rezbarstvom.

Vsak udeležnik si bo izbral eno izmed imenovanih strokovnih.

III. Teoretični del tečaja bo obsegal predavanja o metodiki in pomenu delovne šole, o higijeni, o Podmladku Rdečega križa i. dr.

Udeležniki tečaja bodo stanovali v Akademskem kolegiju, Kolodvorska ulica št. 12, proti odškodnini mesečnih 100 (sto) Din za vsakega. Hrano bodo imeli ali privatno ali v uradniški menzi na lastne stroške.

Pouk bo brezplačen; le za nabavo materiala, ki je potreben za delavnice, bo treba plačati 200 (dvesto) Din; zato pa ostanjejo vsi izdelki lasti tistega, ki jih izdelava.

Prispevke za material in za stanovanje je plačati najkasneje ob vstopu v tečaj.

Učitelji (učiteljice), ki se žele udeležiti tega tečaja, naj vložijo svoje prošnje, oziroma prijave z navedbo stroke na oblasni odbor Podmladka društva Rdečega križa v Ljubljani do 31. maja 1925. V prošnji, oziroma prijavi je navesti tudi železniško postajo, odkoder se potuje, ker se bo ministrstvo za promet naprosilo za brezplačno vožnino.

Na pozneje došle prošnje, oziroma prijave se ne bo oziralo.

O sprejemu se bodo dotičniki posebej obvestili. Zbera naj se dne 13. julija 1925 ob 8. uri dopoldne v delavnici na tehniški srednji šoli v Ljubljani.

Ljubljana, 8. maja 1925.

Tajnik: Predsednik:

Fran Gabršek s. r. Josip Wester s. r.

—ko Učiteljski tečaj za ručni rad. Uvidjajući potrebu odlučio je Oblasni odbor Podmlatka Društva Crvenoga Krsta temeljem Odluke Ministarstva Prosvjete od 8./IV./1925 Br. 18.691, da u Zagrebu održi tečaj za ručni rad na mu-

škoji građanskoj školi. Tečaj je besplatan, a trajati će od 6. juna do 14. augusta ov. g. Cilj je tečaju, da se nastavnici osposobe za učitelje ručnog rada u radionicama Podmlatka Crvenoga Krsta, koje će se urediti uza škole. Na tečaju će se osim teorijskog dijela metodike radne nastave te predavanja i uputa za rad u društvu Podmlatka Crvenoga Krsta učiti modelovanje, kartonaža sa vezanjem knjiga, stolarstvo i kovinarstvo. Budući da je predviđeno, da škole sada provode ručni rad svuda u državi, to će prvi učesnici biti u prvom redu zvani, da sami ovakove tečaje održavaju. Karte za besplatno putovanje na željeznicama do Zagreba i natrag u mjesto službovanja dobit će svaki učesnik pravodobno, samo se umoljava, da prijavitelj označi stanicu odakle putuje. Opremu bi platio svaki učesnik sam, a kretat će se između 500—600 Din mjesečno. Predmeti izradjeni u tečaju su vlasništvo svakog polaznika. Odbor će se pobrinuti, da učesnici tečaja dobiju besplatan stan. Primit će se do 40 nastavnika osnovnih, građanskih i srednjih škola. Prvenstvo imaju oni, koji već rade u Društvu P. D. C. K. Nebilježene prijave za tečaj uz dostavu upisnine od 100 Din treba upravitelji: Oblasni odbor Podmlatka Društva Crvenoga Krsta u Zagrebu, Jezuitska ul. 1 i to do konca maja ov. god. — Oblasni odbor Podmlatka Društva Crvenoga Krsta.

Kulturno gibanje.

PROŠNJA NA UČITELJSTVO MARI-BORSKE OBLASTI.

Društvo »Učiteljski dom« v Mariboru je na letošnjem občnem zboru sklenilo, da izda do začetka prihodnjega šolskega leta zbirko narodnih pravljic in pripovedk kot čtivo in kot pripomoček pri domoznanskem pouku.

Delo pa bude le tedaj zanimivo in splošno uporabno, ako se bodo v njem nahajale pravljice in pripovedke iz vseh krajev, katerim je namenjeno.

Zato prosi odbor Učiteljskega doma cenjene tovarišice in tovariše mariborske oblasti, da zabeležijo primerne pravljice in pripovedke svojega službenega kraja ter spise pošljejo društvenemu tajniku Šimonu Vodeniku v Mariboru, Slovenska ulica 16, oziroma da ga opozorijo, v kateri publikaciji so že natisnene.

Odbor društva »Učiteljski dom« v Mariboru.

—ko »Pedagoški teden« v Mariboru. Kakor je že bilo javljeno, se vrši v dneh 11. do 16. maja t. l. v veliki kazinski dvorani »Pedagoški teden«, kjer bodo priznani strokovnjaki razpravljali o reformi našega šolstva. Predavanja se vrše ob večernih urah (začetek ob 19.45) in so namenjena najširšim krogom: staršem, vzgojiteljem, sploh vsem, ki se na kakršenkoli način pečajo z vzgojo. Po vsakem predavanju se vrši diskusija, ki bo vsakemu omogočila, da izrazi svoje mnenje ali da stavi primerna vprašanja.

— »Pedagoški teden« v Mariboru. Spored predavanj »Pedagoškega tedna«, ki se vrši od 11. do 16. maja t. l. v veliki kazinski dvorani dnevno ob 19.45 ur. V ponedeljek, dne 11. maja: Gonilne sile in glavne smeri šolsko-reformnega gibanja. (Gustav Šilih). V torek, dne 12. maja: Reforma osnovne šole. (M. Senkovič). V sredo, dne 13. maja: Reforma meščanske šole. (Fr. Fink). V četrtek, dne 14. maja: Reforma srednje šole. (Iv. Fava). V petek, dne 15. maja: Reforma učiteljske izobrazbe. (Dr. Fr. Žgeč). V soboto, dne 16. maja: Reforma nadaljevalnega šolstva. (Drag. Humek).

Splošne vesti.

— Prosvetni biro. Naša članica M. K. L. se je obrnila v zadevi pravilne prevedbe na »Prosvetni biro« v Beogradu, ki je poslal svoječasno anonso glede obstoja in posredovanja v zadevah materialnega in pravnega značaja učiteljstva tudi našemu listu. Pripominjamo, da ta Prosvetni biro ne stoji v nobeni zvezi z UJU in tudi v dotičnem razglasu ni o kakem takem stiku nič omenjeno. Omenjena naša članica je dobila nastopni odgovor:

Beograd, 30. IV. 1925. P. T. Pored drugih važnih poslova, koje obavlja naš Biro — smatramo za dužnost da Vas u interesu Vašem izvestimo (što, bez sumnje niste do danas znali) — a po tačnoj informaciji, da je Vaša žalba u Državnom Savetu nepotpuna i da se po njoj neće ni rešavati dok se ista ne dopuni. Vašoj žalbi nedostaje prepis — duplikat.

Mi Vam taj posao možemo srediti t. j. žalbu dovesti u ispravnost, da Vam istu dopunimo prepisom i upućemo te da se po njej može dalje raditi. Da Vam potom podnesemo prvi izveštaj o tome kad i pod kojim se brojem žalba vodi i na posletku da pratimo i ugrtamo istu do okončanja, na sve što po zakonu imate prava. Za ovaj izveštaj kao i za sav gornji posao, ako želite da ga mi radimo, imate nam prethodno, po našim principima, poslati 400 Dinara na ime honorara. A za samu dopunu žalbe prepisom, kao i za izveštaj pod kojim je brojem zavedena — bez daljega rada i urgiranja — onda samo 200 Dinara. — S poštovanjem Prosvetni Biro, Makenzijeva 40, Beograd.

Za tako zahtevo nam nedostaje besed, da jo dovoljno ožigosamo, ker jo smatramo za nedopustno in najmilejše rečeno, za — skrajno pretirano. Zajedno pa izražamo svoje začudenje, da se ne obrne naša članica najprej na našo organizacijo, kjer smo posredovali že v mnogih sličnih slučajih uspešno in brezplačno.

— Učiteljske zbornice v Avstriji. Avstrijskemu parlamentu je predložen zakonski načrt o učiteljskih zbornicah. Predložen je predlog, da se osnujejo posamezne učiteljske zbornice za ljudske, srednje in meščanske šole. Drugi predlog pa zahteva, da naj se ustanovi učiteljska zbornica, ki bi obsežala vse učitelje od ljudske šole do univerze.

— Minister prosvete g. Pribečević je dobil od ministrskega sveta pooblastilo, da predloži Narodni skupščini zakonski načrt o osnovnih šolah.

— Prošnja okrajnim učiteljskim društvom! Kadar imate na dnevnem redu gnotne zadeve učiteljstva, prosimo, blagovolite se spomniti tudi nas. Dostikrat zadostujeta dve besedi »in upokojujenci«. Ako čitamo n. pr. »Učit. Tovarša« št. 18, niti eno društvo ni mislilo na najbednejše, na stare upokojujence. Posnemajte učiteljsko društvo za Maribor in bližnjo okolico! Mi zahtevamo popolno tzenačenje starih upokojuencev z upokojujenci upokojenimi po novem uradnem zakonu. Samo to! — Stari upokojujenci.

— Usposobljenostni izpiti za osnovne in za meščanske šole, ki so se vršili pred izpraševalno komisijo v Mariboru pod predsedstvom ravnatelja M. Pirca v času od 27. aprila do 5. maja t. l., so imeli sledeče uspehe: 1. Izpit za meščanske šole (III. skupina) je napravil g. Pertot Janko. 2. Izpit za osnovne šole so napravili: gg. Bratkovič Anton, Erat Vladko, Šijanec Mira (odlika), Mursa Zvonimira, Zidar Milovan, Štuhec Jakob, Pavlič Efrem, Orač Olga, Rudež Josip, Golob Josip, Ferluga Franjo, Žohar Hedvika, Miklavič Antonija, Pohar Sonja, Logar Valentina, Jaut Radovan, Bitenc Rado, Ivanuša Angela, Rojc Olga, Skalič Željko in Humar Franjo. 3. Reprobirani so bili: 1 kandidatinja za strokovni in 2 kandidatinji za osnovnošolski izpit. 4. Med izpitom je odstopil 1 kandidat.

— Zemljevid polut. Slovenska izdaja obeh polut je popolnoma razprodana, kar naj blagovole šolska vodstva, ki so zadnji čas ta zemljevid naročila, vzeti na znanje. Knjigarna Učiteljske tiskarne ima v zalogi hrvatsko izdajo, in sicer stane »Istočna polutka zemlje« (velikost 200-180 cm) na platnu in palicah 400 Din; istotoliko stane v enaki opremi »Zapadna polutka zemlje«.

— 10-letnica. Tovariši maturanti goriškega učiteljskega iz leta 1915.1 Letos obhajamo desetletnico. Da preštejemo naše vrste, ki so ostale razredčene po svetovni moriji, bi bilo dobro, da se kje sestanemo. Primeren čas bi bil ob pokrajinski skupščini, ki se vrši v Šoštanju. Sicer pa naj odloči večina. Oglasite se, kolikor vas je med živimi. One, ki so ostali v Primorju, se obvesti v »Učit. Listu«. Zdravo! — Tone Lazar, Zagorje p. Kozje.

— Skupščina Učit. društva za grad Srem. Mitrovicu i srez, koja će se održati u nedelju 31. maja t. g. u Mandelosu. Predavanje: a) G. prof. Petar M. Ilić »O podmlatku Crvenog Krsta u osnovnim školama. b) G. Grga Brigljević o temi: »Savremeni pokreti u pedagogici s obzirom na naše narodne potrebe«. c) Stevan Milošević, učitelj na kaznenom zatvoru u Srem. Mitrovici »O zaštiti i spasiavanju mladeži od moralne propasti«. d) Vlada Vuković, učitelj iz Čalme »O pevanju u osnovnoj školi«. e) Dane Delić, učitelj iz Bosuta o pitanju: »Stečaj centralni ili oblasni«.

— Dr. Razlagov spomenik. Radi tehničnih ovir so se nekaterim šolskim

strica 140, Dovje 170, Gorje 347,50, Kamna gorica 56, Koprivnik 75, Koroška Bela 122, Kranjska gora 170, Lesce 100,25, Ljubno 50, Mošnje 83, Ovsje 68, Radovljica 200,75, Rateče 57, Ribno 40, Zasip 28,25, Nomenj 71,25.

26. Šolski okraj Rogatec: Sv. Jurij pod Donatom 70, Rogatec 120,75, Sv. Rok ob Sotli 170,35.

27. Šolski okraj Sevnica: Blanca 140, Rajhenburg 120,75, Podgorje 20,50, Sevnica 282,40.

28. Šolski okraj Slov Bistrica: Laporje 72,50, Spod. Polskava 87, Zg. Polskava 160,50, Smartno na Pohorju 62.

29. Šolski okraj Slovenjgradec: Podgorje 10, Slovenjgradec osn. šola 125,55, mešč. šola 28,50.

30. Šolski okraj Šmarje: Loka pri Zusu 20, Ponikva ob j. z. 185,50, Šmarje pri Jelšah 184,20, Sv. Vid pri Grobelnem 69,50, Zibika 62,25.

31. Šolski okraj Šoštanj: Smartno ob Paki 160, Topolšica 30, Zavodnje 40.

Klerikalno delo za združeno izobrazbo.

Veliko je delala Zveza za združeno izobrazbo in propagando. V prvi vrsti omenjam združeno šolo, v kateri se je izšolalo 31 mladeničev. Od teh je Zveza podpirala 20 udeležnikov, 24 pa je prekrbela stanovanje.

Poleg združene šole se je vršil tudi na orglarski šoli na zvezne stroške in z njenimi močmi pouk o združništvu. Udeleževalo se ga je 19 učencev.

Za učiteljske učence smo priredili poseben tečaj, katerega se je udeleževalo 19 dijakov.

V Mariboru se je vršil štiridnevni združni in knjigovodski tečaj. Skrbeli smo tudi za stalna predavanja o knjigovodstvu in združništvu v bogoslovju.

Združeno-gospodarskih tečajev smo priredili v mariborski in ljubljanski oblasti veliko število in tudi na občini zborih posameznih združenj smo priredili številna predavanja.

»Narodni Gospodar« se je tiskal v 1200 izvodih, ker si je pridobil že mnogo naročnikov. Zadrugarji dobijo v njem ne le službene objave Zveze, temveč tudi članke o aktualnih vprašanjih.

(Iz občnega zbora Zadr. Zveze).

Zahteve upokojuencev.

Tri kardinalne zahteve so, ki jih imajo državni staroupojuenci, in sicer:

1. takozvana prevedba kronskih pokojnin na dinarske ali pari, t. j. kolikor kron, toliko dinarjev;

2. takojšnje priznanje pravice do neomejenih legitimacij za vožnjo po železnici s 50% popustom vozne tarife, t. j. do legitimacij, ki niso omenjene le na 3-kratno vožnjo v letu, in

3. nujna ratifikacija mednarodne konvencije, katero so sklenile Kraljevina Srbija, Hrvatska in Slovenija, Italija, Češkoslovaška i. dr., dne 6. aprila 1921 v Rimu in ki uravnava razna vprašanja, tičeča se staroupojuencev.

Odmev z dežele k anketi obrtno-nadaljevalnega šolstva.

Ni moj namen braniti osnovno-šolskega učiteljstva. Namen teh vrstic je tembolj okrepiti anketo obrtno-nadaljevalnega šolstva v dejansko izpeljavo.

G. dr. Lubec je govoril med drugimi: Ne zadošča pa tudi danes 8 ur pouka tedensko v 7 mesecih, ker je material sedanje dobe primerno slab.

Da, vajeniški material je slab; tedaj pride iz šole neizšolan. Kje tiči vzrok?

Obrtniki po mestih in deželi pobirajo najslabši material. Obrtnik na deželi ali v provincijalnih mestih skoro ne vpraša, kako je s šolo. Tem obrtnikom je povečini na tem, da mu vajenec pošteno gara polovico učne dobe izven obrtniškega posla. Takega vajenca si pa prisvoji iz najnižjih plasti naroda.

Kdor ne pozna naše socialne bede, naj se poda in uživi v šolo, posebno na deželi, kjer imajo vse obrtniške panoge svoj kader.

Revniki starši s kopico otrok porazdele svojo »nadlogo« med premožne kmete ravno v šolski dobi. Tem kmetom mora garati od zore do mraka za bomo obleko. Kakšno mišljenje imajo ti reditelji do šole, si lahko vsak sam misli. Starši imajo lahko dober namen s šolo; toda kmet... Fantek doraste krepak, saj kruha ne strada. Star je 14 let; sedaj je edina skrb staršev, da se mora iti učiti »meštrije«. Je letanja od enega mojstra do drugega. Mesto se dobi in pika!

Po šolsko izpričevalo pride šele takrat, ko hoče postati samostojen mojster.

32. Šolski okraj Vransko: Braslovče 157, Gomilsko 108, Sv. Jurij ob Taboru 123,25, Loke 22, Orla vas 133,25, Polzela 239,70.

33. Šolski okraj Prevalje: Črneče 25, Kotlje 120, Ojstrica 12, Leše 90, Strojna 20.

34. Šolski okraj Prekmurje: Bakovci 74,75, Dol. Bistrica 50, Bodonci 117,50, Bogojna 180, Budinci 25, Črenšovci 40, Vel. Dolenci 50, Dolga vas 8, Fikšinci 40, Gomilica 43,50, Kolbilje 65, Kramarovi 53, Križevci 105, Krog 60, Krupljinik 103, Gor. Lakoš 33, Vel. Poljana 31,50, Tešanovci 24,50, Trdkova 60, Vidonci 118,75, Žički 31.

Dodatek: Buče pri Kozjem 145, Brezje pri Mariboru 85, Brežice deš. mešč. šola 83, Dol pri Ljubljani 90, Dol pri Hrastniku 132, Sv. Gora 10, Gor. Radgona 220, Jezero 50, Lehen 24, Loški potok 190,75, Ljubljana 6 razr. dekl. osn. šola 180, Pernice 20, Podzemelj 218 jajc, Ravne 365, Sorica 65, Stara Oselica 25, Senčur pri Kranju 80, Trnje 26, Žusem 10, Litija 168.

In verjemite mi, da sem izdal desetino šolskih izpričeval takimi, ki so imeli v šolskih katalogih reče, da so se za glavo prišli, ko sem jim jih v katalogu pokazal. Skoro vsi so imeli zgoraj opisano mladostno vzgojo. V srce se mi je zasmilil krepak fant, zdaj mož, ko so se mu oči topile v solzah — mogoče prvič. Vsak naj si predstavlja, kaj je mislil v tem trenutku, ko so se pesti krčile, žile pokale in zobje škripali v spominu na svoja mlada trpka leta.

Vsikdar se je porajal vzdih na to: »Oh, gospod! Ne zamerite, pa zdaj nisem tak. Me niso dali v šolo, služiti sem moral. Zdej vem...«

Zato gospodje obrtniki, ne zvrčajte vse krivde na šolo. Pogled na socialno bedo ima tu svoj začetek.

Kar se pa tiče 5% učiteljstva na obrtno-nadaljevalnih šolah, ki je formalno neusposobljeno, le eno, dajte ga usposobiti! Je mnogo, mnogo pridnih, takih, ki so se usposobili iz navdušenja za Vaš poklic iz svojega žepa.

Planinski.

Pomladek Rdečega Križa.

RAZPIS UČITELJSKEGA TEČAJA ZA ROČNA DELA.

Oblasni odbor Podmladka društva Rdečega križa v Ljubljani priredi v velikih počitnicah, in sicer od 13. julija do 14. avgusta 1925 učiteljski tečaj za ročna dela Podmladka društva Rdečega križa za 40 udeležnikov.

Tečaj se bo vršil na tehniški srednji šoli v Ljubljani in bo obsegal: I. splošni tečaj, II. strokovni tečaj in III. teoretični del.

I. V splošnem tečaju se bo poučevalo: modeliranje, izrezovanje, lepljenje, zgibanje in druga dela iz papirja in lepenke.

II. Strokovni tečaji bodo za: 1. kartonžo in knjigoveštvo, 2. pletarstvo, 3. mizarstvo v zvezi s strugarstvom in rezbarstvom.

Vsak udeležnik si bo izbral eno izmed imenovanih strokovnih.

III. Teoretični del tečaja bo obsegal predavanja o metodiki in pomenu delovne šole, o higijeni, o Podmladku Rdečega križa i. dr.

Udeležniki tečaja bodo stanovali v Akademskem kolegiju, Kolodvorska ulica št. 12, proti odškodnini mesečnih 100 (sto) Din za vsakega. Hrano bodo imeli ali privatno ali v uradniški menzi na lastne stroške.

Pouk bo brezplačen; le za nabavo materiala, ki je potreben za delavnice, bo treba plačati 200 (dvesto) Din; zato pa ostanjejo vsi izdelki lasti tistega, ki jih izdelava.

Prispevke za material in za stanovanje je plačati najkasneje ob vstopu v tečaj.

Učitelji (učiteljice), ki se žele udeležiti tega tečaja, naj vložijo svoje prošnje, oziroma prijave z navedbo stroke na oblasni odbor Podmladka društva Rdečega križa v Ljubljani do 31. maja 1925. V prošnji, oziroma prijavi je navesti tudi železniško postajo, odkoder se potuje, ker se bo ministrstvo za promet naprosilo za brezplačno vožnino.

Na pozneje došle prošnje, oziroma prijave se ne bo oziralo.

O sprejemu se bodo dotičniki posebej obvestili. Zbera naj se dne 13. julija 1925 ob 8. uri dopoldne v delavnici na tehniški srednji šoli v Ljubljani.

Ljubljana, 8. maja 1925.

Tajnik: Predsednik:

Fran Gabršek s. r. Josip Wester s. r.

—ko Učiteljski tečaj za ručni rad. Uvidjajući potrebu odlučio je Oblasni odbor Podmlatka Društva Crvenoga Krsta temeljem Odluke Ministarstva Prosvjete od 8./IV./1925 Br. 18.691, da u Zagrebu održi tečaj za ručni rad na mu-

škoji građanskoj školi. Tečaj je besplatan, a trajati će od 6. juna do 14. augusta ov. g. Cilj je tečaju, da se nastavnici osposobe za učitelje ručnog rada u radionicama Podmlatka Crvenoga Krsta, koje će se urediti uza škole. Na tečaju će se osim teorijskog dijela metodike radne nastave te predavanja i uputa za rad u društvu Podmlatka Crvenoga Krsta učiti modelovanje, kartonaža sa vezanjem knjiga, stolarstvo i kovinarstvo. Budući da je predviđeno, da škole sada provode ručni rad svuda u državi, to će prvi učesnici biti u prvom redu zvani, da sami ovakove tečaje održavaju. Karte za besplatno putovanje na željeznicama do Zagreba i natrag u mjesto službovanja dobit će svaki učesnik pravodobno, samo se umoljava, da prijavitelj označi stanicu odakle putuje. Opremu bi platio svaki učesnik sam, a kretat će se između 500—600 Din mjesečno. Predmeti izradjeni u tečaju su vlasništvo svakog polaznika. Odbor će se pobrinuti, da učesnici tečaja dobiju besplatan stan. Primit će se do 40 nastavnika osnovnih, građanskih i srednjih škola. Prvenstvo imaju oni, koji već rade u Društvu P. D. C. K. Nebilježene prijave za tečaj uz dostavu upisnine od 100 Din treba upravitelji: Oblasni odbor Podmlatka Društva Crvenoga Krsta u Zagrebu, Jezuitska ul. 1 i to do konca maja ov. god. — Oblasni odbor Podmlatka Društva Crvenoga Krsta.

Kulturno gibanje.

PROŠNJA NA UČITELJSTVO MARI-BORSKE OBLASTI.

Društvo »Učiteljski dom« v Mariboru je na letošnjem občnem zboru sklenilo, da izda do začetka prihodnjega šolskega leta zbirko narodnih pravljic in pripovedk kot čtivo in kot pripomoček pri domoznanskem pouku.

Delo pa bo le tedaj zanimivo in splošno uporabno, ako se bodo v njem nahajale pravljice in pripovedke iz vseh krajev, katerim je namenjeno.

Zato prosi odbor Učiteljskega doma cenjene tovarišice in tovariše mariborske oblasti, da zabeležijo primerne pravljice in pripovedke svojega službenega kraja ter spise pošljejo društvenemu tajniku Šimonu Vodeniku v Mariboru, Slovenska ulica 16, oziroma da ga opozorijo, v kateri publikaciji so že natisnene.

Odbor društva »Učiteljski dom« v Mariboru.

—ko »Pedagoški teden« v Mariboru. Kakor je že bilo javljeno, se vrši v dneh 11. do 16. maja t. l. v veliki kazinski dvorani »Pedagoški teden«, kjer bodo priznani strokovnjaki razpravljali o reformi našega šolstva. Predavanja se vrše ob večernih urah (začetek ob 19.45) in so namenjena najširšim krogom: staršem, vzgojiteljem, sploh vsem, ki se na kakršenkoli način pečajo z vzgojo. Po vsakem predavanju se vrši diskusija, ki bo vsakemu omogočila, da izrazi svoje mnenje ali da stavi primerna vprašanja.

— »Pedagoški teden« v Mariboru. Spored predavanj »Pedagoškega tedna«, ki se vrši od 11. do 16. maja t. l. v veliki kazinski dvorani dnevno ob 19.45 ur. V ponedeljek, dne 11. maja: Gonilne sile in glavne smeri šolsko-reformnega gibanja. (Gustav Šilih). V torek, dne 12. maja: Reforma osnovne šole. (M. Senkovič). V sredo, dne 13. maja: Reforma meščanske šole. (Fr. Fink). V četrtek, dne 14. maja: Reforma srednje šole. (Iv. Fava). V petek, dne 15. maja: Reforma učiteljske izobrazbe. (Dr. Fr. Žgeč). V soboto, dne 16. maja: Reforma nadaljevalnega šolstva. (Drag. Humeč).

Splošne vesti.

— Prosvetni biro. Naša članica M. K. L. se je obrnila v zadevi pravilne prevedbe na »Prosvetni biro« v Beogradu, ki je poslal svoječasno anonso glede obstoja in posredovanja v zadevah materialnega in pravnega značaja učiteljstva tudi našemu listu. Pripominjamo, da ta Prosvetni biro ne stoji v nobeni zvezi z UJU in tudi v dotičnem razglasu ni o kakem takem stiku nič omenjeno. Omenjena naša članica je dobila nastopni odgovor:

Beograd, 30. IV. 1925. P. T. Pored drugih važnih poslova, koje obavlja naš Biro — smatramo za dužnost da Vas u interesu Vašem izvestimo (što, bez sumnje niste do danas znali) — a po tačnoj informaciji, da je Vaša žalba u Državnom Savetu nepotpuna i da se po njoj neće ni rešavati dok se ista ne dopuni. Vašoj žalbi nedostaje prepis — duplikat.

Mi Vam taj posao možemo srediti t. j. žalbu dovesti u ispravnost, da Vam istu dopunimo prepisom i upućemo te da se po njoj može dalje raditi. Da Vam potom podnesemo prvi izveštaj o tome kad i pod kojim se brojem žalba vodi i na posletku da pratimo i urgramo istu do okončanja, na sve što po zakonu imate prava. Za ovaj izveštaj kao i za sav gornji posao, ako želite da ga mi radimo, imate nam prethodno, po našim principima, poslati 400 Dinara na ime honorara. A za samu dopunu žalbe prepisom, kao i za izveštaj pod kojim je brojem zavedena — bez daljega rada i urgiranja — onda samo 200 Dinara. — S poštovanjem Prosvetni Biro, Makenzijeva 40, Beograd.

Za tako zahtevo nam nedostaje besed, da jo dovoljno ožigosamo, ker jo smatramo za nedopustno in najmilejše rečeno, za — skrajno pretirano. Zajedno pa izražamo svoje začudenje, da se ne obrne naša članica najprej na našo organizacijo, kjer smo posredovali že v mnogih sličnih slučajih uspešno in brezplačno.

— Učiteljske zbornice v Avstriji. Avstrijskemu parlamentu je predložen zakonski načrt o učiteljskih zbornicah. Predložen je predlog, da se osnujejo posamezne učiteljske zbornice za ljudske, srednje in meščanske šole. Drugi predlog pa zahteva, da naj se ustanovi učiteljska zbornica, ki bi obsežala vse učitelje od ljudske šole do univerze.

— Minister prosvete g. Pribečević je dobil od ministrskega sveta pooblastilo, da predloži Narodni skupščini zakonski načrt o osnovnih šolah.

— Prošnja okrajnim učiteljskim društvom! Kadar imate na dnevnem redu gnotne zadeve učiteljstva, prosimo, blagovolite se spomniti tudi nas. Dostikrat zadostujeta dve besedi »in upokojujenci«. Ako čitamo n. pr. »Učit. Tovarša« št. 18, niti eno društvo ni mislilo na najbednejše, na stare upokojujence. Posnemajte učiteljsko društvo za Maribor in bližnjo okolico! Mi zahtevamo popolno tzenačenje starih upokojuencev z upokojujenci upokojenimi po novem uradnem zakonu. Samo to! — Stari upokojujenci.

— Usposobljenostni izpiti za osnovne in za meščanske šole, ki so se vršili pred izpraševalno komisijo v Mariboru pod predsedstvom ravnatelja M. Pirca v času od 27. aprila do 5. maja t. l., so imeli sledeče uspehe: 1. Izpit za meščanske šole (III. skupina) je napravil g. Pertot Janko. 2. Izpit za osnovne šole so napravili: gg. Bratkovič Anton, Erat Vladko, Šijanec Mira (odlika), Mursa Zvonimira, Zidar Milovan, Štuhec Jakob, Pavlič Efrem, Orač Olga, Rudež Josip, Golob Josip, Ferluga Franjo, Žohar Hedvika, Miklavič Antonija, Pohar Sonja, Logar Valentina, Jaut Radovan, Bitenc Rado, Ivanuša Angela, Rojc Olga, Skalič Željko in Humar Franjo. 3. Reprobirani so bili: 1 kandidatinja za strokovni in 2 kandidatnji za osnovnošolski izpit. 4. Med izpitom je odstopil 1 kandidat.

— Zemljevid polut. Slovenska izdaja obeh polut je popolnoma razprodana, kar naj blagovole šolska vodstva, ki so zadnji čas ta zemljevid naročila, vzeti na znanje. Knjigarna Učiteljske tiskarne ima v zalogi hrvatsko izdajo, in sicer stane »Istočna polutka zemlje« (velikost 200-180 cm) na platnu in palicah 400 Din; istotoliko stane v enaki opremi »Zapadna polutka zemlje«.

— 10-letnica. Tovariši maturanti goriskega učiteljskega iz leta 1915.1 Letos obhajamo desetletnico. Da preštejemo naše vrste, ki so ostale razredčene po svetovni moriji, bi bilo dobro, da se kje sestanemo. Primeren čas bi bil ob pokrajinski skupščini, ki se vrši v Šoštanju. Sicer pa naj odloči večina. Oglasite se, kolikor vas je med živimi. One, ki so ostali v Primorju, se obvesti v »Učit. Listu«. Zdravo! — Tone Lazar, Zagorje p. Kozje.

— Skupščina Učit. društva za grad Srem. Mitrovicu i srez, koja će se održati u nedelju 31. maja t. g. u Mandelosu. Predavanje: a) G. prof. Petar M. Ilić »O podmlatku Crvenog Krsta u osnovnim školama. b) G. Grga Brigljević o temi: »Savremeni pokreti u pedagogiji s obzirom na naše narodne potrebe«. c) Stevan Milošević, učitelj na kaznenom zarvodu u Srem. Mitrovici »O zaštiti i spasiavanju mladeži od moralne propasti«. d) Vlada Vuković, učitelj iz Čalme »O pevanju u osnovnoj školi«. e) Dane Delić, učitelj iz Bosuta o pitanju: »Stečaj centralni ili oblasni«.

— Dr. Razlagov spomenik. Radi tehničnih ovir so se nekaterim šolskim

strica 140, Dovje 170, Gorje 347,50, Kamna gorica 56, Koprivnik 75, Koroška Bela 122, Kranjska gora 170, Lesce 100,25, Ljubno 50, Mošnje 83, Ovsje 68, Radovljica 200,75, Rateče 57, Ribno 40, Zasip 28,25, Nomenj 71,25.

26. Šolski okraj Rogatec: Sv. Jurij pod Donatom 70, Rogatec 120,75, Sv. Rok ob Sotli 170,35.

27. Šolski okraj Sevnica: Blanca 140, Rajhenburg 120,75, Podgorje 20,50, Sevnica 282,40.

28. Šolski okraj Slov Bistrica: Laporje 72,50, Spod. Polskava 87, Zg. Polskava 160,50, Smartno na Pohorju 62.

29. Šolski okraj Slovenjgradec: Podgorje 10, Slovenjgradec osn. šola 125,55, mešč. šola 28,50.

30. Šolski okraj Šmarje: Loka pri Zusnu 20, Ponikva ob j. z. 185,50, Šmarje pri Jelšah 184,20, Sv. Vid pri Grobelnem 69,50, Zibika 62,25.

31. Šolski okraj Šoštanj: Smartno ob Paki 160, Topolšica 30, Zavodnje 40.

Klerikalno delo za združeno izobrazbo.

Veliko je delala Zveza za združeno izobrazbo in propagando. V prvi vrsti omenjam združeno šolo, v kateri se je izšolalo 31 mladeničev. Od teh je Zveza podpirala 20 udeležnikov, 24 pa je prekrbela stanovanje.

Poleg združene šole se je vršil tudi na orglarski šoli na zvezine stroške in z njenimi močmi pouk o združništvu. Udeleževalo se ga je 19 učencev.

Za učiteljske učence smo priredili poseben tečaj, katerega se je udeleževalo 19 dijakov.

V Mariboru se je vršil štiridnevni združni in knjigovodski tečaj. Skrbeli smo tudi za stalna predavanja o knjigovodstvu in združništvu v bogoslovju.

Združno-gospodarskih tečajev smo priredili v mariborski in ljubljanski oblasti veliko število in tudi na občinskih zborih posameznih zadrug smo priredili številna predavanja.

»Narodni Gospodar« se je tiskal v 1200 izvodih, ker si je pridobil že mnogo naročnikov. Zadrugarji dobijo v njem ne le službene objave Zveze, temveč tudi članke o aktualnih vprašanjih.

(Iz občnega zbora Zadr. Zveze).

Zahteve upokojuencev.

Tri kardinalne zahteve so, ki jih imajo državni staroupokojuenci, in sicer:

1. takozvana prevedba kronskih pokojnin na dinarske ali pari, t. j. kolikor kron, toliko dinarjev;

2. takojšnje priznanje pravice do neomejenih legitimacij za vožnjo po železnici s 50% popustom vozne tarife, t. j. do legitimacij, ki niso omenjene le na 3-kratno vožnjo v letu, in

3. nujna ratifikacija mednarodne konvencije, katero so sklenile Kraljevina Srbija, Hrvatska in Slovenija, Italija, Češkoslovaška i. dr., dne 6. aprila 1921 v Rimu in ki uravnava razna vprašanja, tičeča se staroupokojuencev.

Odmev z dežele k anketi obrtno-nadaljevalnega šolstva.

Ni moj namen braniti osnovno-šolskega učiteljstva. Namen teh vrstic je tembolj okrepiti anketo obrtno-nadaljevalnega šolstva v dejansko izpeljavo.

G. dr. Lubec je govoril med drugimi: Ne zadošča pa tudi danes 8 ur pouka tedensko v 7 mesecih, ker je material sedanje dobe primerno slab.

Da, vajeniški material je slab; tedaj pride iz šole neizšolan. Kje tiči vzrok?

Obrtniki po mestih in deželi pobirajo najslabši material. Obrtnik na deželi ali v provincijalnih mestih skoro ne vpraša, kako je s šolo. Tem obrtnikom je povečini na tem, da mu vajenec pošteno gara polovico učne dobe izven obrtniškega posla. Takega vajenca si pa prisvoji iz najnižjih plasti naroda.

Kdor ne pozna naše socialne bede, naj se poda in uživi v šolo, posebno na deželi, kjer imajo vse obrtniške panoge svoj kader.

Revniki starši s kopico otrok porazdele svojo »nadlogo« med premožne kmete ravno v šolski dobi. Tem kmetom mora garati od zore do mraka za bomo obleko. Kakšno mišljenje imajo ti reditelji do šole, si lahko vsak sam misli. Starši imajo lahko dober namen s šolo; toda kmet... Fantek doraste krepak, saj kruha ne strada. Star je 14 let; sedaj je edina skrb staršev, da se mora iti učiti »meštrije«. Je letanja od enega mojstra do drugega. Mesto se dobi in pika!

Po šolsko izpričevalo pride šele takrat, ko hoče postati samostojen mojster.

32. Šolski okraj Vransko: Braslovče 157, Gomilsko 108, Sv. Jurij ob Taboru 123,25, Loke 22, Orla vas 133,25, Polzela 239,70.

33. Šolski okraj Prevalje: Črneče 25, Kotlje 120, Ojstrica 12, Leše 90, Strojna 20.

34. Šolski okraj Prekmurje: Bakovci 74,75, Dol. Bistrica 50, Bodonci 117,50, Bogojna 180, Budinci 25, Črenšovci 40, Vel. Dolenci 50, Dolga vas 8, Fikšinci 40, Gomilica 43,50, Kolbilje 65, Kramarovi 53, Križevci 105, Krog 60, Krupljinik 103, Gor. Lakoš 33, Vel. Poljana 31,50, Tešanovci 24,50, Trdkova 60, Vidonci 118,75, Žižki 31.

Dodatek: Buče pri Kozjem 145, Brezje pri Mariboru 85, Brežice dež. mešč. šola 83, Dol pri Ljubljani 90, Dol pri Hrastniku 132, Sv. Gora 10, Gor. Radgona 220, Jezero 50, Lehen 24, Loški potok 190,75, Ljubljana 6 razr. dekl. osn. šola 180, Pernice 20, Podzemelj 218 jajc, Ravne 365, Sorica 65, Stara Oselica 25, Senčur pri Kranju 80, Trnje 26, Žusem 10, Litija 168.

In verjemite mi, da sem izdal desetino šolskih izpričeval takim, ki so imeli v šolskih katalogih reče, da so se za glavo prišli, ko sem jim jih v katalogu pokazal. Skoro vsi so imeli zgoraj opisano mladostno vzgojo. V srce se mi je zasmilil krepak fant, zdaj mož, ko so se mu oči topile v solzah — mogoče prvič. Vsak naj si predstavlja, kaj je mislil v tem trenutku, ko so se pesti krčile, žile pokale in zobje škripali v spominu na svoja mlada trpka leta.

Vsikdar se je porajal vzdih na to: »Oh, gospod! Ne zamerite, pa zdaj nisem tak. Me niso dali v šolo, služiti sem moral. Zdej vem...«

Zato gospodje obrtniki, ne zvrčajte vse krivde na šolo. Pogled na socialno bedo ima tu svoj začetek.

Kar se pa tiče 5% učiteljstva na obrtno-nadaljevalnih šolah, ki je formalno neusposobljeno, le eno, dajte ga usposobiti! Je mnogo, mnogo pridnih, takih, ki so se usposobili iz navdušenja za Vaš poklic iz svojega žepa.

Planinski.

Pomladek Rdečega Križa.

RAZPIS UČITELJSKEGA TEČAJA ZA ROČNA DELA.

Oblasni odbor Podmladka društva Rdečega križa v Ljubljani priredi v velikih počitnicah, in sicer od 13. julija do 14. avgusta 1925 učiteljski tečaj za ročna dela Podmladka društva Rdečega križa za 40 udeležnikov.

Tečaj se bo vršil na tehniški srednji šoli v Ljubljani in bo obsegal: I. splošni tečaj, II. strokovni tečaj in III. teoretični del.

I. V splošnem tečaju se bo poučevalo: modeliranje, izrezovanje, lepljenje, zgibanje in druga dela iz papirja in lepenke.

II. Strokovni tečaji bodo za: 1. kartonžo in knjigoveštvo, 2. pletarstvo, 3. mizarstvo v zvezi s strugarstvom in rezbarstvom.

Vsak udeležnik si bo izbral eno izmed imenovanih strok.

III. Teoretični del tečaja bo obsegal predavanja o metodiki in pomenu delovne šole, o higijeni, o Podmladku Rdečega križa i. dr.

Udeležniki tečaja bodo stanovali v Akademskem kolegiju, Kolodvorska ulica št. 12, proti odškodnini mesečnih 100 (sto) Din za vsakega. Hrano bodo imeli ali privatno ali v uradniški menzi na lastne stroške.

Pouk bo brezplačen; le za nabavo materiala, ki je potreben za delavnice, bo treba plačati 200 (dvesto) Din; zato pa ostanjejo vsi izdelki last tistega, ki jih izdelava.

Prispevke za material in za stanovanje je plačati najkasneje ob vstopu v tečaj.

Učitelji (učiteljice), ki se žele udeležiti tega tečaja, naj vložijo svoje prošnje, oziroma prijave z navedbo stroke na oblasni odbor Podmladka društva Rdečega križa v Ljubljani do 31. maja 1925. V prošnji, oziroma prijavi je navesti tudi železniško postajo, odkoder se potuje, ker se bo ministrstvo za promet naprosilo za brezplačno vožnino.

Na pozneje došle prošnje, oziroma prijave se ne bo oziralo.

O sprejemu se bodo dotičniki posebej obvestili. Zbera naj se dne 13. julija 1925 ob 8. uri dopoldne v delavnici na tehniški srednji šoli v Ljubljani.

Ljubljana, 8. maja 1925.

Tajnik: Predsednik:

Fran Gabršek s. r. Josip Wester s. r.

—ko Učiteljski tečaj za ručni rad. Uvidjajući potrebu odlučio je Oblasni Odbor Podmlatka Društva Crvenoga Krsta temeljem Odluke Ministarstva Prosvjete od 8./IV./1925 Br. 18.691, da u Zagrebu održi tečaj za ručni rad na mu-

škoji građanskoj školi. Tečaj je besplatan, a trajati će od 6. juna do 14. augusta ov. g. Cilj je tečaju, da se nastavnici osposobe za učitelje ručnog rada u radionicama Podmlatka Crvenoga Krsta, koje će se urediti uza škole. Na tečaju će se osim teorijskog dijela metodike radne nastave te predavanja i uputa za rad u društvu Podmlatka Crvenoga Krsta učiti modelovanje, kartonaža sa vezanjem knjiga, stolarstvo i kovinarstvo. Budući da je predviđeno, da škole sada provode ručni rad svuda u državi, to će prvi učesnici biti u prvom redu zvani, da sami ovakove tečaje održavaju. Karte za besplatno putovanje na željeznicama do Zagreba i natrag u mjesto službovanja dobit će svaki učesnik pravodobno, samo se umoljava, da prijavitelj označi stanicu odakle putuje. Opškrbu bi platio svaki učesnik sam, a kretat će se između 500—600 Din mjesečno. Predmeti izradjeni u tečaju su vlasništvo svakog polaznika. Odbor će se pobrinuti, da učesnici tečaja dobiju besplatan stan. Primit će se do 40 nastavnika osnovnih, građanskih i srednjih škola. Prvenstvo imaju oni, koji već rade u Društvu P. D. C. K. Nebilježene prijave za tečaj uz dostavu upisnine od 100 Din treba upravitelji: Oblasni Odbor Podmlatka Društva Crvenoga Krsta u Zagrebu, Jezuitska ul. 1 i to do konca maja ov. god. — Oblasni Odbor Podmlatka Društva Crvenoga Krsta.

Kulturno gibanje.

PROŠNJA NA UČITELJSTVO MARI-BORSKE OBLASTI.

Društvo »Učiteljski dom« v Mariboru je na letošnjem občnem zboru sklenilo, da izda do začetka prihodnjega šolskega leta zbirko narodnih pravljic in pripovedk kot čtivo in kot pripomoček pri domoznanskem pouku.

Delo pa bo le tedaj zanimivo in splošno uporabno, ako se bodo v njem nahajale pravljice in pripovedke iz vseh krajev, katerim je namenjeno.

Zato prosi odbor Učiteljskega doma cenjene tovarišice in tovariše mariborske oblasti, da zabeležijo primerne pravljice in pripovedke svojega službenega kraja ter spise pošljejo društvenemu tajniku Šimonu Vodeniku v Mariboru, Slovenska ulica 16, oziroma da ga opozorijo, v kateri publikaciji so že natisnene.

Odbor društva »Učiteljski dom« v Mariboru.

—ko »Pedagoški teden« v Mariboru. Kakor je že bilo javljeno, se vrši v dneh 11. do 16. maja t. l. v veliki kazinski dvorani »Pedagoški teden«, kjer bodo priznani strokovnjaki razpravljali o reformi našega šolstva. Predavanja se vrše ob večernih urah (začetek ob 19.45) in so namenjena najširšim krogom: staršem, vzgojiteljem, sploh vsem, ki se na kakršenkoli način pečajo z vzgojo. Po vsakem predavanju se vrši diskusija, ki bo vsakemu omogočila, da izrazi svoje mnenje ali da stavi primerna vprašanja.

— »Pedagoški teden« v Mariboru. Spored predavanj »Pedagoškega tedna«, ki se vrši od 11. do 16. maja t. l. v veliki kazinski dvorani dnevno ob 19.45 ur. V ponedeljek, dne 11. maja: Gonilne sile in glavne smeri šolsko-reformnega gibanja. (Gustav Šilih). V torek, dne 12. maja: Reforma osnovne šole. (M. Senkovič). V sredo, dne 13. maja: Reforma meščanske šole. (Fr. Fink). V četrtek, dne 14. maja: Reforma srednje šole. (Iv. Fava). V petek, dne 15. maja: Reforma učiteljske izobrazbe. (Dr. Fr. Žgeč). V soboto, dne 16. maja: Reforma nadaljevalnega šolstva. (Drag. Humek).

Splošne vesti.

— Prosvetni biro. Naša članica M. K. L. se je obrnila v zadevi pravilne prevedbe na »Prosvetni biro« v Beogradu, ki je poslal svoječasno anonso glede obstoja in posredovanja v zadevah materialnega in pravnega značaja učiteljstva tudi našemu listu. Pripominjamo, da ta Prosvetni biro ne stoji v nobeni zvezi z UJU in tudi v dotičnem razglasu ni o kakem takem stiku nič omenjeno. Omenjena naša članica je dobila nastopni odgovor:

Beograd, 30. IV. 1925. P. T. Pored drugih važnih poslova, koje obavlja naš Biro — smatramo za dužnost da Vas u interesu Vašem izvestimo (što, bez sumnje niste do danas znali) — a po tačnoj informaciji, da je Vaša žalba u Državnom Savetu nepotpuna i da se po njoj neće ni rešavati dok se ista ne dopuni. Vašoj žalbi nedostaje prepis — duplikat.

Mi Vam taj posao možemo srediti t. j. žalbu dovesti u ispravnost, da Vam istu dopunimo prepisom i upućemo te da se po njej može dalje raditi. Da Vam potom podnesemo prvi izveštaj o tome kad i pod kojim se brojem žalba vodi i na posletku da pratimo i urgramo istu do okončanja, na sve što po zakonu imate prava. Za ovaj izveštaj kao i za sav gornji posao, ako želite da ga mi radimo, imate nam prethodno, po našim principima, poslati 400 Dinara na ime honorara. A za samu dopunu žalbe prepisom, kao i za izveštaj pod kojim je brojem zavedena — bez daljega rada i urgiranja — onda samo 200 Dinara. — S poštovanjem Prosvetni Biro, Makenzijeva 40, Beograd.

Za tako zahtevo nam nedostaje besed, da jo dovoljno ožigosamo, ker jo smatramo za nedopustno in najmilejše rečeno, za — skrajno pretirano. Zajedno pa izražamo svoje začudenje, da se ne obrne naša članica najprej na našo organizacijo, kjer smo posredovali že v mnogih sličnih slučajih uspešno in brezplačno.

— Učiteljske zbornice v Avstriji. Avstrijskemu parlamentu je predložen zakonski načrt o učiteljskih zbornicah. Predložen je predlog, da se osnujejo posamezne učiteljske zbornice za ljudske, srednje in meščanske šole. Drugi predlog pa zahteva, da naj se ustanovi učiteljska zbornica, ki bi obsežala vse učitelje od ljudske šole do univerze.

— Minister prosvete g. Pribečević je dobil od ministrskega sveta pooblastilo, da predloži Narodni skupščini zakonski načrt o osnovnih šolah.

— Prošnja okrajnim učiteljskim društvom! Kadar imate na dnevnem redu gnotne zadeve učiteljstva, prosimo, blagovolite se spomniti tudi nas. Dostikrat zadostujeta dve besedi »in upokojujenci«. Ako čitamo n. pr. »Učit. Tovarša« št. 18, niti eno društvo ni mislilo na najbednejše, na stare upokojujence. Posnemajte učiteljsko društvo za Maribor in bližnjo okolico! Mi zahtevamo popolno tzenačenje starih upokojuencev z upokojujenci upokojenimi po novem uradn. zakonu. Samo to! — Stari upokojujenci.

— Usposobljenostni izpiti za osnovne in za meščanske šole, ki so se vršili pred izpraševalno komisijo v Mariboru pod predsedstvom ravnatelja M. Pirca v času od 27. aprila do 5. maja t. l., so imeli sledeče uspehe: 1. Izpit za meščanske šole (III. skupina) je napravil g. Pertot Janko. 2. Izpit za osnovne šole so napravili: gg. Bratkovič Anton, Erat Vladko, Šijanec Mira (odlika), Mursa Zvonimira, Zidar Milovan, Štuhec Jakob, Pavlič Efrem, Orač Olga, Rudež Josip, Golob Josip, Ferluga Franjo, Žohar Hedvika, Miklavič Antonija, Pohar Sonja, Logar Valentina, Jaut Radovan, Bitenc Rado, Ivanuša Angela, Rojc Olga, Skalič Željko in Humar Franjo. 3. Reprobirani so bili: 1 kandidatinja za strokovni in 2 kandidatnji za osnovnošolski izpit. 4. Med izpitom je odstopil 1 kandidat.

— Zemljevid polut. Slovenska izdaja obeh polut je popolnoma razprodana, kar naj blagovole šolska vodstva, ki so zadnji čas ta zemljevid naročila, vzeti na znanje. Knjigarna Učiteljske tiskarne ima v zalogi hrvatsko izdajo, in sicer stane »Istočna polutka zemlje« (velikost 200-180 cm) na platnu in palicah 400 Din; istotoliko stane v enaki opremi »Zapadna polutka zemlje«.

— 10-letnica. Tovariši maturanti goriškega učiteljskega iz leta 1915.1 Letos obhajamo desetletnico. Da preštejemo naše vrste, ki so ostale razredčene po svetovni moriji, bi bilo dobro, da se kje sestanemo. Primeren čas bi bil ob pokrajinski skupščini, ki se vrši v Šoštanju. Sicer pa naj odloči večina. Oglasite se, kolikor vas je med živimi. One, ki so ostali v Primorju, se obvesti v »Učit. Listu«. P. Dravo! — Tone Lazar, Zagorje p. Kozje.

— Skupščina Učit. društva za grad Srem. Mitrovicu i srez, koja će se održati u nedelju 31. maja t. g. u Mandelosu. Predavanje: a) G. prof. Petar M. Ilić »O podmlatku Crvenog Krsta u osnovnim školama. b) G. Grga Brigljević o temi: »Savremeni pokreti u pedagogici s obzirom na naše narodne potrebe«. c) Stevan Milošević, učitelj na kaznenom zarvodu u Srem. Mitrovici »O zaštiti i spasiavanju mladeži od moralne propasti«. d) Vlada Vuković, učitelj iz Čalme »O pevanju u osnovnoj školi«. e) Dane Delić, učitelj iz Bosuta o pitanju: »Stečaj centralni ili oblasni«.

— Dr. Razlagov spomenik. Radi tehničnih ovir so se nekaterim šolskim

strica 140, Dovje 170, Gorje 347,50, Kamna gorica 56, Koprivnik 75, Koroška Bela 122, Kranjska gora 170, Lesce 100,25, Ljubno 50, Mošnje 83, Ovsje 68, Radovljica 200,75, Rateče 57, Ribno 40, Zasip 28,25, Nomenj 71,25.

26. Šolski okraj Rogatec: Sv. Jurij pod Donatom 70, Rogatec 120,75, Sv. Rok ob Sotli 170,35.

27. Šolski okraj Sevnica: Blanca 140, Rajhenburg 120,75, Podgorje 20,50, Sevnica 282,40.

28. Šolski okraj Slov Bistrica: Laporje 72,50, Spod. Polskava 87, Zg. Polskava 160,50, Smartno na Pohorju 62.

29. Šolski okraj Slovenjgradec: Podgorje 10, Slovenjgradec osn. šola 125,55, mešč. šola 28,50.

30. Šolski okraj Šmarje: Loka pri Zusu 20, Ponikva ob j. z. 185,50, Šmarje pri Jelšah 184,20, Sv. Vid pri Grobelnem 69,50, Zibika 62,25.

31. Šolski okraj Šoštanj: Smartno ob Paki 160, Topolšica 30, Zavodnje 40.

Klerikalno delo za združeno izobrazbo.

Veliko je delala Zveza za združeno izobrazbo in propagando. V prvi vrsti omenjam združeno šolo, v kateri se je izšolalo 31 mladeničev. Od teh je Zveza podpirala 20 udeležnikov, 24 pa je prekrbela stanovanje.

Poleg združne šole se je vršil tudi na orglarski šoli na zvezine stroške in z njenimi močmi pouk o združništvu. Udeleževalo se ga je 19 učencev.

Za učiteljske učence smo priredili poseben tečaj, katerega se je udeleževalo 19 dijakov.

V Mariboru se je vršil štiridnevni združni in knjigovodski tečaj. Skrbeli smo tudi za stalna predavanja o knjigovodstvu in združništvu v bogoslovju.

Združno-gospodarskih tečajev smo priredili v mariborski in ljubljanski oblasti veliko število in tudi na občinskih zborih posameznih zadrug smo priredili številna predavanja.

»Narodni Gospodar« se je tiskal v 1200 izvodih, ker si je pridobil že mnogo naročnikov. Zadrugarji dobijo v njem ne le službene objave Zveze, temveč tudi članke o aktualnih vprašanjih.

(Iz občnega zbora Zadr. Zveze).

Zahteve upokojecev.

Tri kardinalne zahteve so, ki jih imajo državni staroupojoenci, in sicer:

1. takozvana prevedba kronskih pokojnin na dinarske ali pari, t. j. kolikor kron, toliko dinarjev;

2. takojšnje priznanje pravice do neomejenih legitimacij za vožnjo po železnici s 50% popustom vozne tarife, t. j. do legitimacij, ki niso omenjene le na 3-kratno vožnjo v letu, in

3. nujna ratifikacija mednarodne konvencije, katero so sklenile Kraljevina Srbija, Hrvatska in Slovenija, Italija, Češkoslovaška i. dr., dne 6. aprila 1921 v Rimu in ki uravnava razna vprašanja, tičeča se staroupojoencev.

Odmev z dežele k anketi obrtno-nadaljevalnega šolstva.

Ni moj namen braniti osnovno-šolskega učiteljstva. Namen teh vrstic je tembolj okrepiti anketo obrtno-nadaljevalnega šolstva v dejansko izpeljavo.

G. dr. Lubec je govoril med drugimi: Ne zadošča pa tudi danes 8 ur pouka tedensko v 7 mesecih, ker je material sedanje dobe primerno slab.

Da, vajeniški material je slab; tedaj pride iz šole neizšolan. Kje tiči vzrok?

Obrtniki po mestih in deželi pobirajo najslabši material. Obrtnik na deželi ali v provincijalnih mestih skoro ne vpraša, kako je s šolo. Tem obrtnikom je povečini na tem, da mu vajenec pošteno gara polovico učne dobe izven obrtniškega posla. Takega vajenca si pa prisvoji iz najnižjih plasti naroda.

Kdor ne pozna naše socialne bede, naj se poda in uživi v šolo, posebno na deželi, kjer imajo vse obrtniške panoge svoj kader.

Revniki starši s kopico otrok porazdele svojo »nadlogo« med premožne kmete ravno v šolski dobi. Tem kmetom mora garati od zore do mraka za bomo obleko. Kakšno mišljenje imajo ti reditelji do šole, si lahko vsak sam misli. Starši imajo lahko dober namen s šolo; toda kmet... Fantek doraste krepak, saj kruha ne strada. Star je 14 let; sedaj je edina skrb staršev, da se mora iti učiti »meštrije«. Je letanja od enega mojstra do drugega. Mesto se dobi in pika!

Po šolsko izpričevalo pride šele takrat, ko hoče postati samostojen mojster.

32. Šolski okraj Vransko: Braslovče 157, Gomilsko 108, Sv. Jurij ob Taboru 123,25, Loke 22, Orla vas 133,25, Polzela 239,70.

33. Šolski okraj Prevalje: Črneče 25, Kotlje 120, Ojstrica 12, Leše 90, Strojna 20.

34. Šolski okraj Prekmurje: Bakovci 74,75, Dol. Bistrica 50, Bodonci 117,50, Bogojna 180, Budinci 25, Črenšovci 40, Vel. Dolenci 50, Dolga vas 8, Fikšinci 40, Gomilica 43,50, Kolbilje 65, Kramarovi 53, Križevci 105, Krog 60, Krupljinik 103, Gor. Lakoš 33, Vel. Poljana 31,50, Tešanovci 24,50, Trdkova 60, Vidonci 118,75, Žički 31.

Dodatek: Buče pri Kozjem 145, Brezje pri Mariboru 85, Brežice deš. mešč. šola 83, Dol pri Ljubljani 90, Dol pri Hrastniku 132, Sv. Gora 10, Gor. Radgona 220, Jezero 50, Lehen 24, Loški potok 190,75, Ljubljana 6 razr. dekl. osn. šola 180, Pernice 20, Podzemelj 218 jajc, Ravne 365, Sorica 65, Stara Oselica 25, Senčur pri Kranju 80, Trnje 26, Žusem 10, Litija 168.

In verjemite mi, da sem izdal desetino šolskih izpričeval takimi, ki so imeli v šolskih katalogih reče, da so se za glavo prišli, ko sem jim jih v katalogu pokazal. Skoro vsi so imeli zgoraj opisano mladostno vzgojo. V srce se mi je zasmilil krepak fant, zdaj mož, ko so se mu oči topile v solzah — mogoče prvič. Vsak naj si predstavlja, kaj je mislil v tem trenutku, ko so se pesti krčile, žile pokale in zobje škripali v spominu na svoja mlada trpka leta.

Vsikdar se je porajal vzdih na to: »Oh, gospod! Ne zamerite, pa zdaj nisem tak. Me niso dali v šolo, služiti sem moral. Zdej vem...«

Zato gospodje obrtniki, ne zvrčajte vse krivde na šolo. Pogled na socialno bedo ima tu svoj začetek.

Kar se pa tiče 5% učiteljstva na obrtno-nadaljevalnih šolah, ki je formalno neusposobljeno, le eno, dajte ga usposobiti! Je mnogo, mnogo pridnih, takih, ki so se usposobili iz navdušenja za Vaš poklic iz svojega žepa.

Planinski.

Pomladek Rdečega Križa.

RAZPIS UČITELJSKEGA TEČAJA ZA ROČNA DELA.

Oblasni odbor Podmladka društva Rdečega križa v Ljubljani priredi v velikih počitnicah, in sicer od 13. julija do 14. avgusta 1925 učiteljski tečaj za ročna dela Podmladka društva Rdečega križa za 40 udeležnikov.

Tečaj se bo vršil na tehniški srednji šoli v Ljubljani in bo obsegal: I. splošni tečaj, II. strokovni tečaj in III. teoretični del.

I. V splošnem tečaju se bo poučevalo: modeliranje, izrezovanje, lepljenje, zgibanje in druga dela iz papirja in lepenke.

II. Strokovni tečaji bodo za: 1. kartonžo in knjigoveštvo, 2. pletarstvo, 3. mizarstvo v zvezi s strugarstvom in rezbarstvom.

Vsak udeležnik si bo izbral eno izmed imenovanih strokovnih.

III. Teoretični del tečaja bo obsegal predavanja o metodiki in pomenu delovne šole, o higijeni, o Podmladku Rdečega križa i. dr.

Udeležniki tečaja bodo stanovali v Akademskem kolegiju, Kolodvorska ulica št. 12, proti odškodnini mesečnih 100 (sto) Din za vsakega. Hrano bodo imeli ali privatno ali v uradniški menzi na lastne stroške.

Pouk bo brezplačen; le za nabavo materiala, ki je potreben za delavnice, bo treba plačati 200 (dvjesto) Din; zato pa ostanjejo vsi izdelki lasti tistega, ki jih izdelava.

Prispevke za material in za stanovanje je plačati najkasneje ob vstopu v tečaj.

Učitelji (učiteljice), ki se žele udeležiti tega tečaja, naj vložijo svoje prošnje, oziroma prijave z navedbo stroke na oblasni odbor Podmladka društva Rdečega križa v Ljubljani do 31. maja 1925. V prošnji, oziroma prijavi je navesti tudi železniško postajo, odkoder se potuje, ker se bo ministrstvo za promet naprosilo za brezplačno vožnino.

Na pozneje došle prošnje, oziroma prijave se ne bo oziralo.

O sprejemu se bodo dotičniki posebej obvestili. Zbera naj se dne 13. julija 1925 ob 8. uri dopoldne v delavnici na tehniški srednji šoli v Ljubljani.

Ljubljana, 8. maja 1925.

Tajnik: Predsednik:

Fran Gabršek s. r. Josip Wester s. r.

—ko Učiteljski tečaj za ručni rad. Uvidjajući potrebu odlučio je Oblasni odbor Podmlatka Društva Crvenoga Krsta temeljem Odluke Ministarstva Prosvjete od 8./IV./1925 Br. 18.691, da u Zagrebu održi tečaj za ručni rad na mu-

škoji građanskoj školi. Tečaj je besplatan, a trajati će od 6. juna do 14. augusta ov. g. Cilj je tečaju, da se nastavnici osposobe za učitelje ručnog rada u radionicama Podmlatka Crvenoga Krsta, koje će se urediti uza škole. Na tečaju će se osim teorijskog dijela metodike radne nastave te predavanja i uputa za rad u društvu Podmlatka Crvenoga Krsta učiti modelovanje, kartonaza sa vezanjem knjiga, stolarstvo i kovinarstvo. Budući da je predviđeno, da škole sada provode ručni rad svuda u državi, to će prvi učesnici biti u prvom redu zvani, da sami ovakove tečaje održavaju. Karte za besplatno putovanje na željeznicama do Zagreba i natrag u mjesto službovanja dobit će svaki učesnik pravodobno, samo se umoljava, da prijavitelj označi stanicu odakle putuje. Oprebu bi platio svaki učesnik sam, a kretat će se između 500—600 Din mjesečno. Predmeti izradjeni u tečaju su vlasništvo svakog polaznika. Odbor će se pobrinuti, da učesnici tečaja dobiju besplatan stan. Primit će se do 40 nastavnika osnovnih, građanskih i srednjih škola. Prvenstvo imaju oni, koji već rade u Društvu P. D. C. K. Nebilježene prijave za tečaj uz dostavu upisnine od 100 Din treba upravitelji: Oblasni odbor Podmlatka Društva Crvenoga Krsta u Zagrebu, Jezuitska ul. 1 i to do konca maja ov. god. — Oblasni odbor Podmlatka Društva Crvenoga Krsta.

Kulturno gibanje.

PROŠNJA NA UČITELJSTVO MARI-BORSKE OBLASTI.

Društvo »Učiteljski dom« v Mariboru je na letošnjem občnem zboru sklenilo, da izda do začetka prihodnjega šolskega leta zbirko narodnih pravljic in pripovedk kot čtivo in kot pripomoček pri domoznanskem pouku.

Delo pa bude le tedaj zanimivo in splošno uporabno, ako se bodo v njem nahajale pravljice in pripovedke iz vseh krajev, katerim je namenjeno.

Zato prosi odbor Učiteljskega doma cenjene tovarišice in tovariše mariborske oblasti, da zabeležijo primerne pravljice in pripovedke svojega službenega kraja ter spise pošljejo društvenemu tajniku Šimonu Vodeniku v Mariboru, Slovenska ulica 16, oziroma da ga opozorijo, v kateri publikaciji so že natisnene.

Odbor društva »Učiteljski dom« v Mariboru.

—ko »Pedagoški teden« v Mariboru. Kakor je že bilo javljeno, se vrši v dneh 11. do 16. maja t. l. v veliki kazinski dvorani »Pedagoški teden«, kjer bodo priznani strokovnjaki razpravljali o reformi našega šolstva. Predavanja se vrše ob večernih urah (začetek ob 19.45) in so namenjena najširšim krogom: staršem, vzgojiteljem, sploh vsem, ki se na kakršenkoli način pečajo z vzgojo. Po vsakem predavanju se vrši diskusija, ki bo vsakemu omogočila, da izrazi svoje mnenje ali da stavi primerna vprašanja.

— »Pedagoški teden« v Mariboru. Spored predavanj »Pedagoškega tedna«, ki se vrši od 11. do 16. maja t. l. v veliki kazinski dvorani dnevno ob 19.45 ur. V ponedeljek, dne 11. maja: Gonilne sile in glavne smeri šolsko-reformnega gibanja. (Gustav Šilih). V torek, dne 12. maja: Reforma osnovne šole. (M. Senkovič). V sredo, dne 13. maja: Reforma meščanske šole. (Fr. Fink). V četrtek, dne 14. maja: Reforma srednje šole. (Iv. Fava). V petek, dne 15. maja: Reforma učiteljske izobrazbe. (Dr. Fr. Žgeč). V soboto, dne 16. maja: Reforma nadaljevalnega šolstva. (Drag. Humeč).

Splošne vesti.

— Prosvetni biro. Naša članica M. K. L. se je obrnila v zadevi pravilne prevedbe na »Prosvetni biro« v Beogradu, ki je poslal svoječasno anonso glede obstoja in posredovanja v zadevah materialnega in pravnega značaja učiteljstva tudi našemu listu. Pripominjamo, da ta Prosvetni biro ne stoji v nobeni zvezi z UJU in tudi v dotičnem razglasu ni o kakem takem stiku nič omenjeno. Omenjena naša članica je dobila nastopni odgovor:

Beograd, 30. IV. 1925. P. T. Pored drugih važnih poslova, koje obavlja naš Biro — smatramo za dužnost da Vas u interesu Vašem izvestimo (što, bez sumnje niste do danas znali) — a po tačnoj informaciji, da je Vaša žalba u Državnom Savetu nepotpuna i da se po njoj neće ni rešavati dok se ista ne dopuni. Vašoj žalbi nedostaje prepis — duplikat.

Mi Vam taj posao možemo srediti t. j. žalbu dovesti u ispravnost, da Vam istu dopunimo prepisom i upućemo te da se po njej može dalje raditi. Da Vam potom podnesemo prvi izveštaj o tome kad i pod kojim se brojem žalba vodi i na posletku da pratimo i ugrtamo istu do okončanja, na sve što po zakonu imate prava. Za ovaj izveštaj kao i za sav gornji posao, ako želite da ga mi radimo, imate nam prethodno, po našim principima, poslati 400 Dinara na ime honorara. A za samu dopunu žalbe prepisom, kao i za izveštaj pod kojim je brojem zavedena — bez daljega rada i urgiranja — onda samo 200 Dinara. — S poštovanjem Prosvetni Biro, Makenzijeva 40, Beograd.

Za tako zahtevo nam nedostaje besed, da jo dovoljno ožigosamo, ker jo smatramo za nedopustno in najmilejše rečeno, za — skrajno pretirano. Zajedno pa izražamo svoje začudenje, da se ne obrne naša članica najprej na našo organizacijo, kjer smo posredovali že v mnogih sličnih slučajih uspešno in brezplačno.

— Učiteljske zbornice v Avstriji. Avstrijskemu parlamentu je predložen zakonski načrt o učiteljskih zbornicah. Predložen je predlog, da se osnujejo posamezne učiteljske zbornice za ljudske, srednje in meščanske šole. Drugi predlog pa zahteva, da naj se ustanovi učiteljska zbornica, ki bi obsegala vse učitelje od ljudske šole do univerze.

— Minister prosvete g. Pribečević je dobil od ministrskega sveta pooblastilo, da predloži Narodni skupščini zakonski načrt o osnovnih šolah.

— Prošnja okrajnim učiteljskim društvom! Kadar imate na dnevnem redu gnotne zadeve učiteljstva, prosimo, blagovolite se spomniti tudi nas. Dostikrat zadostujeta dve besedi »in upokojeenci«. Ako čitamo n. pr. »Učit. Tovarša« št. 18, niti eno društvo ni mislilo na najbednejše, na stare upokojeence. Posnemajte učiteljsko društvo za Maribor in bližnjo okolico! Mi zahtevamo popolno tzenačenje starih upokojeencev z upokojeenci upokojenimi po novem uradnem zakonu. Samo to! — Stari upokojeenci.

— Usposobljenostni izpiti za osnovne in za meščanske šole, ki so se vršili pred izpraševalno komisijo v Mariboru pod predsedstvom ravnatelja M. Pirca v času od 27. aprila do 5. maja t. l., so imeli sledeče uspehe: 1. Izpit za meščanske šole (III. skupina) je napravil g. Pertot Janko. 2. Izpit za osnovne šole so napravili: gg. Bratkovič Anton, Erat Vladko, Šijanec Mira (odlika), Mursa Zvonimira, Zidar Milovan, Štuhec Jakob, Pavlič Efrem, Orač Olga, Rudež Josip, Golob Josip, Ferluga Franjo, Žohar Hedvika, Miklavič Antonija, Pohar Sonja, Logar Valentina, Jaut Radovan, Bitenc Rado, Ivanuša Angela, Rojc Olga, Skalič Željko in Humar Franjo. 3. Reprobirani so bili: 1 kandidatinja za strokovni in 2 kandidatinji za osnovnošolski izpit. 4. Med izpitom je odstopil 1 kandidat.

— Zemljevid polut. Slovenska izdaja obeh polut je popolnoma razprodana, kar naj blagovole šolska vodstva, ki so zadnji čas ta zemljevid naročila, vzeti na znanje. Knjigarna Učiteljske tiskarne ima v zalogi hrvatsko izdajo, in sicer stane »Istočna polutka zemlje« (velikost 200-180 cm) na platnu in palicah 400 Din; istotoliko stane v enaki opremi »Zapadna polutka zemlje«.

— 10-letnica. Tovariši maturanti goriškega učiteljskega iz leta 1915.1 Letos obhajamo desetletnico. Da preštejemo naše vrste, ki so ostale razredčene po svetovni moriji, bi bilo dobro, da se kje sestanemo. Primeren čas bi bil ob pokrajinski skupščini, ki se vrši v Šoštanju. Sicer pa naj odloči večina. Oglasite se, kolikor vas je med živimi. One, ki so ostali v Primorju, se obvesti v »Učit. Listu«. Zdravo! — Tone Lazar, Zagorje p. Kozje.

— Skupščina Učit. društva za grad Srem. Mitrovicu i srez, koja će se održati u nedelju 31. maja t. g. u Mandelosu. Predavanje: a) G. prof. Petar M. Ilić »O podmlatku Crvenog Krsta u osnovnim školama. b) G. Grga Brigljević o temi: »Savremeni pokreti u pedagogiji s obzirom na naše narodne potrebe«. c) Stevan Milošević, učitelj na kaznenom zarvodu u Srem. Mitrovici »O zaštiti i spasiavanju mladeži od moralne propasti«. d) Vlada Vuković, učitelj iz Čalme »O pevanju u osnovnoj školi«. e) Dane Delić, učitelj iz Bosuta o pitanju: »Stečaj centralni ili oblasni«.

— Dr. Razlagov spomenik. Radi tehničnih ovir so se nekaterim šolskim

strica 140, Dovje 170, Gorje 347,50, Kamna gorica 56, Koprivnik 75, Koroška Bela 122, Kranjska gora 170, Lesce 100,25, Ljubno 50, Mošnje 83, Ovsje 68, Radovljica 200,75, Rateče 57, Ribno 40, Zasip 28,25, Nomenj 71,25.

26. Šolski okraj Rogatec: Sv. Jurij pod Donatom 70, Rogatec 120,75, Sv. Rok ob Sotli 170,35.

27. Šolski okraj Sevnica: Blanca 140, Rajhenburg 120,75, Podgorje 20,50, Sevnica 282,40.

28. Šolski okraj Slov Bistrica: Laporje 72,50, Spod. Polskava 87, Zg. Polskava 160,50, Smartno na Pohorju 62.

29. Šolski okraj Slovenjgradec: Podgorje 10, Slovenjgradec osn. šola 125,55, mešč. šola 28,50.

30. Šolski okraj Šmarje: Loka pri Zusu 20, Ponikva ob j. z. 185,50, Šmarje pri Jelšah 184,20, Sv. Vid pri Grobelnem 69,50, Zibika 62,25.

31. Šolski okraj Šoštanj: Smartno ob Paki 160, Topolšica 30, Zavodnje 40.

Klerikalno delo za združeno izobrazbo.

Veliko je delala Zveza za združeno izobrazbo in propagando. V prvi vrsti omenjam združeno šolo, v kateri se je izšolalo 31 mladeničev. Od teh je Zveza podpirala 20 udeležnikov, 24 pa je prekrbela stanovanje.

Poleg združene šole se je vršil tudi na orglarski šoli na zvezne stroške in z njenimi močmi pouk o združništvu. Udeleževalo se ga je 19 učencev.

Za učiteljske učence smo priredili poseben tečaj, katerega se je udeleževalo 19 dijakov.

V Mariboru se je vršil štiridnevni združni in knjigovodski tečaj. Skrbeli smo tudi za stalna predavanja o knjigovodstvu in združništvu v bogoslovju.

Združno-gospodarskih tečajev smo priredili v mariborski in ljubljanski oblasti veliko število in tudi na občinskih zborih posameznih zadrug smo priredili številna predavanja.

»Narodni Gospodar« se je tiskal v 1200 izvodih, ker si je pridobil že mnogo naročnikov. Zadrugarji dobijo v njem ne le službene objave Zveze, temveč tudi članke o aktualnih vprašanjih.

(Iz občnega zbora Zadr. Zveze).

Zahteve upokojecev.

Tri kardinalne zahteve so, ki jih imajo državni staroupojoenci, in sicer:

1. takozvana prevedba kronskih pokojnin na dinarske ali pari, t. j. kolikor kron, toliko dinarjev;

2. takojšnje priznanje pravice do neomejenih legitimacij za vožnjo po železnici s 50% popustom vozne tarife, t. j. do legitimacij, ki niso omenjene le na 3-kratno vožnjo v letu, in

3. nujna ratifikacija mednarodne konvencije, katero so sklenile Kraljevina Srbija, Hrvatska in Slovenija, Italija, Češkoslovaška i. dr., dne 6. aprila 1921 v Rimu in ki uravnava razna vprašanja, tičeča se staroupojoencev.

Odmev z dežele k anketi obrtno-nadaljevalnega šolstva.

Ni moj namen braniti osnovno-šolskega učiteljstva. Namen teh vrstic je tembolj okrepiti anketo obrtno-nadaljevalnega šolstva v dejansko izpeljavo.

G. dr. Lubec je govoril med drugimi: Ne zadošča pa tudi danes 8 ur pouka tedensko v 7 mesecih, ker je material sedanje dobe primerno slab.

Da, vajeniški material je slab; tedaj pride iz šole neizšolan. Kje tiči vzrok?

Obrtniki po mestih in deželi pobirajo najslabši material. Obrtnik na deželi ali v provincijalnih mestih skoro ne vpraša, kako je s šolo. Tem obrtnikom je povečini na tem, da mu vajenec pošteno gara polovico učne dobe izven obrtniškega posla. Takega vajenca si pa prisvoji iz najnižjih plasti naroda.

Kdor ne pozna naše socialne bede, naj se poda in uživi v šolo, posebno na deželi, kjer imajo vse obrtniške panoge svoj kader.

Revniki starši s kopico otrok porazdele svojo »nadlogo« med premožne kmete ravno v šolski dobi. Tem kmetom mora garati od zore do mraka za bomo obleko. Kakšno mišljenje imajo ti reditelji do šole, si lahko vsak sam misli. Starši imajo lahko dober namen s šolo; toda kmet... Fantek doraste krepak, saj kruha ne strada. Star je 14 let; sedaj je edina skrb staršev, da se mora iti učiti »meštrije«. Je letanja od enega mojstra do drugega. Mesto se dobi in pika!

Po šolsko izpričevalo pride šele takrat, ko hoče postati samostojen mojster.

32. Šolski okraj Vransko: Braslovče 157, Gomilsko 108, Sv. Jurij ob Taboru 123,25, Loke 22, Orla vas 133,25, Polzela 239,70.

33. Šolski okraj Prevalje: Črneče 25, Kotlje 120, Ojstrica 12, Leše 90, Strojna 20.

34. Šolski okraj Prekmurje: Bakovci 74,75, Dol. Bistrica 50, Bodonci 117,50, Bogojna 180, Budinci 25, Črenšovci 40, Vel. Dolenci 50, Dolga vas 8, Fikšinci 40, Gomilica 43,50, Kolbilje 65, Kramarovi 53, Križevci 105, Krog 60, Krupljinik 103, Gor. Lakoš 33, Vel. Poljana 31,50, Tešanovci 24,50, Trdkova 60, Vidonci 118,75, Žižki 31.

Dodatek: Buče pri Kozjem 145, Brezje pri Mariboru 85, Brežice deš. mešč. šola 83, Dol pri Ljubljani 90, Dol pri Hrastniku 132, Sv. Gora 10, Gor. Radgona 220, Jezero 50, Lehen 24, Loški potok 190,75, Ljubljana 6 razr. dekl. osn. šola 180, Pernice 20, Podzemelj 218 jajc, Ravne 365, Sorica 65, Stara Oselica 25, Senčur pri Kranju 80, Trnje 26, Žusem 10, Litija 168.

In verjemite mi, da sem izdal desetino šolskih izpričeval takimi, ki so imeli v šolskih katalogih reče, da so se za glavo prišli, ko sem jim jih v katalogu pokazal. Skoro vsi so imeli zgoraj opisano mladostno vzgojo. V srce se mi je zasmilil krepak fant, zdaj mož, ko so se mu oči topile v solzah — mogoče prvič. Vsak naj si predstavlja, kaj je mislil v tem trenutku, ko so se pesti krčile, žile pokale in zobje škripali v spominu na svoja mlada trpka leta.

Vsikdar se je porajal vzdih na to: »Oh, gospod! Ne zamerite, pa zdaj nisem tak. Me niso dali v šolo, služiti sem moral. Zdej vem...«

Zato gospodje obrtniki, ne zvrčajte vse krivde na šolo. Pogled na socialno bedo ima tu svoj začetek.

Kar se pa tiče 5% učiteljstva na obrtno-nadaljevalnih šolah, ki je formalno neusposobljeno, le eno, dajte ga usposobiti! Je mnogo, mnogo pridnih, takih, ki so se usposobili iz navdušenja za Vaš poklic iz svojega žepa.

Planinski.

Pomladek Rdečega Križa.

RAZPIS UČITELJSKEGA TEČAJA ZA ROČNA DELA.

Oblasni odbor Podmladka društva Rdečega križa v Ljubljani priredi v velikih počitnicah, in sicer od 13. julija do 14. avgusta 1925 učiteljski tečaj za ročna dela Podmladka društva Rdečega križa za 40 udeležnikov.

Tečaj se bo vršil na tehniški srednji šoli v Ljubljani in bo obsegal: I. splošni tečaj, II. strokovni tečaj in III. teoretični del.

I. V splošnem tečaju se bo poučevalo: modeliranje, izrezovanje, lepljenje, zgibanje in druga dela iz papirja in lepenke.

II. Strokovni tečaji bodo za: 1. kartonžo in knjigoveštvo, 2. pletarstvo, 3. mizarstvo v zvezi s strugarstvom in rezbarstvom.

Vsak udeležnik si bo izbral eno izmed imenovanih strokovnih.

III. Teoretični del tečaja bo obsegal predavanja o metodiki in pomenu delovne šole, o higijeni, o Podmladku Rdečega križa i. dr.

Udeležniki tečaja bodo stanovali v Akademskem kolegiju, Kolodvorska ulica št. 12, proti odškodnini mesečnih 100 (sto) Din za vsakega. Hrano bodo imeli ali privatno ali v uradniški menzi na lastne stroške.

Pouk bo brezplačen; le za nabavo materiala, ki je potreben za delavnice, bo treba plačati 200 (dvesto) Din; zato pa ostanjejo vsi izdelki lasti tistega, ki jih izdelava.

Prispevke za material in za stanovanje je plačati najkasneje ob vstopu v tečaj.

Učitelji (učiteljice), ki se žele udeležiti tega tečaja, naj vložijo svoje prošnje, oziroma prijave z navedbo stroke na oblasni odbor Podmladka društva Rdečega križa v Ljubljani do 31. maja 1925. V prošnji, oziroma prijavi je navesti tudi železniško postajo, odkoder se potuje, ker se bo ministrstvo za promet naprosilo za brezplačno vožnino.

Na pozneje došle prošnje, oziroma prijave se ne bo oziralo.

O sprejemu se bodo dotičniki posebej obvestili. Zbera naj se dne 13. julija 1925 ob 8. uri dopoldne v delavnici na tehniški srednji šoli v Ljubljani.

Ljubljana, 8. maja 1925.

Tajnik: Predsednik:

Fran Gabršek s. r. Josip Wester s. r.

—ko Učiteljski tečaj za ručni rad. Uvidjajući potrebu odlučio je Oblasni Odbor Podmlatka Društva Crvenoga Krsta temeljem Odluke Ministarstva Prosvjete od 8./IV./1925 Br. 18.691, da u Zagrebu održi tečaj za ručni rad na mu-

škoji građanskoj školi. Tečaj je besplatan, a trajati će od 6. juna do 14. augusta ov. g. Cilj je tečaju, da se nastavnici osposobe za učitelje ručnog rada u radionicama Podmlatka Crvenoga Krsta, koje će se urediti uza škole. Na tečaju će se osim teorijskog dijela metodike radne nastave te predavanja i uputa za rad u društvu Podmlatka Crvenoga Krsta učiti modelovanje, kartonaža sa vezanjem knjiga, stolarstvo i kovinarstvo. Budući da je predviđeno, da škole sada provode ručni rad svuda u državi, to će prvi učesnici biti u prvom redu zvani, da sami ovakove tečaje održavaju. Karte za besplatno putovanje na željeznicama do Zagreba i natrag u mjesto službovanja dobit će svaki učesnik pravodobno, samo se umoljava, da prijavitelj označi stanicu odakle putuje. Oprebu bi platio svaki učesnik sam, a kretat će se između 500—600 Din mjesečno. Predmeti izradjeni u tečaju su vlasništvo svakog polaznika. Odbor će se pobrinuti, da učesnici tečaja dobiju besplatan stan. Primit će se do 40 nastavnika osnovnih, građanskih i srednjih škola. Prvenstvo imaju oni, koji već rade u Društvu P. D. C. K. Nebilježene prijave za tečaj uz dostavu upisnine od 100 Din treba upravitelji: Oblasni Odbor Podmlatka Društva Crvenoga Krsta u Zagrebu, Jezuitska ul. 1 i to do konca maja ov. god. — Oblasni Odbor Podmlatka Društva Crvenoga Krsta.

Kulturno gibanje.

PROŠNJA NA UČITELJSTVO MARI-BORSKE OBLASTI.

Društvo »Učiteljski dom« v Mariboru je na letošnjem občnem zboru sklenilo, da izda do začetka prihodnjega šolskega leta zbirko narodnih pravljic in pripovedk kot čtivo in kot pripomoček pri domoznanskem pouku.

Delo pa bo le tedaj zanimivo in splošno uporabno, ako se bodo v njem nahajale pravljice in pripovedke iz vseh krajev, katerim je namenjeno.

Zato prosi odbor Učiteljskega doma cenjene tovarišice in tovariše mariborske oblasti, da zabeležijo primerne pravljice in pripovedke svojega službenega kraja ter spise pošljejo društvenemu tajniku Šimonu Vodeniku v Mariboru, Slovenska ulica 16, oziroma da ga opozorijo, v kateri publikaciji so že natisnene.

Odbor društva »Učiteljski dom« v Mariboru.

—ko »Pedagoški teden« v Mariboru. Kakor je že bilo javljeno, se vrši v dneh 11. do 16. maja t. l. v veliki kazinski dvorani »Pedagoški teden«, kjer bodo priznani strokovnjaki razpravljali o reformi našega šolstva. Predavanja se vrše ob večernih urah (začetek ob 19.45) in so namenjena najširšim krogom: staršem, vzgojiteljem, sploh vsem, ki se na kakršenkoli način pečajo z vzgojo. Po vsakem predavanju se vrši diskusija, ki bo vsakemu omogočila, da izrazi svoje mnenje ali da stavi primerna vprašanja.

— »Pedagoški teden« v Mariboru. Spored predavanj »Pedagoškega tedna«, ki se vrši od 11. do 16. maja t. l. v veliki kazinski dvorani dnevno ob 19.45 ur. V ponedeljek, dne 11. maja: Gonilne sile in glavne smeri šolsko-reformnega gibanja. (Gustav Šilih). V torek, dne 12. maja: Reforma osnovne šole. (M. Senkovič). V sredo, dne 13. maja: Reforma meščanske šole. (Fr. Fink). V četrtek, dne 14. maja: Reforma srednje šole. (Iv. Fava). V petek, dne 15. maja: Reforma učiteljske izobrazbe. (Dr. Fr. Žgeč). V soboto, dne 16. maja: Reforma nadaljevalnega šolstva. (Drag. Humek).

Splošne vesti.

— Prosvetni biro. Naša članica M. K. L. se je obrnila v zadevi pravilne prevedbe na »Prosvetni biro« v Beogradu, ki je poslal svoječasno anonso glede obstoja in posredovanja v zadevah materialnega in pravnega značaja učiteljstva tudi našemu listu. Pripominjamo, da ta Prosvetni biro ne stoji v nobeni zvezi z UJU in tudi v dotičnem razglasu ni o kakem takim stiku nič omenjeno. Omenjena naša članica je dobila nastopni odgovor:

Beograd, 30. IV. 1925. P. T. Pored drugih važnih poslova, koje obavlja naš Biro — smatramo za dužnost da Vas u interesu Vašem izvestimo (što, bez sumnje niste do danas znali) — a po tačnoj informaciji, da je Vaša žalba u Državnom Savetu nepotpuna i da se po njoj neće ni rešavati dok se ista ne dopuni. Vašoj žalbi nedostaje prepis — duplikat.

Mi Vam taj posao možemo srediti t. j. žalbu dovesti u ispravnost, da Vam istu dopunimo prepisom i upućemo te da se po njoj može dalje raditi. Da Vam potom podnesemo prvi izveštaj o tome kad i pod kojim se brojem žalba vodi i na posletku da pratimo i urgramo istu do okončanja, na sve što po zakonu imate prava. Za ovaj izveštaj kao i za sav gornji posao, ako želite da ga mi radimo, imate nam prethodno, po našim principima, poslati 400 Dinara na ime honorara. A za samu dopunu žalbe prepisom, kao i za izveštaj pod kojim je brojem zavedena — bez daljega rada i urgiranja — onda samo 200 Dinara. — S poštovanjem Prosvetni Biro, Makenzijeva 40, Beograd.

Za tako zahtevo nam nedostaje besed, da jo dovoljno ožigosamo, ker jo smatramo za nedopustno in najmilejše rečeno, za — skrajno pretirano. Zajedno pa izražamo svoje začudenje, da se ne obrne naša članica najprej na našo organizacijo, kjer smo posredovali že v mnogih sličnih slučajih uspešno in brezplačno.

— Učiteljske zbornice v Avstriji. Avstrijskemu parlamentu je predložen zakonski načrt o učiteljskih zbornicah. Predložen je predlog, da se osnujejo posamezne učiteljske zbornice za ljudske, srednje in meščanske šole. Drugi predlog pa zahteva, da naj se ustanovi učiteljska zbornica, ki bi obsegala vse učitelje od ljudske šole do univerze.

— Minister prosvete g. Pribečević je dobil od ministrskega sveta pooblastilo, da predloži Narodni skupščini zakonski načrt o osnovnih šolah.

— Prošnja okrajnim učiteljskim društvom! Kadar imate na dnevnem redu gnotne zadeve učiteljstva, prosimo, blagovolite se spomniti tudi nas. Dostikrat zadostujeta dve besedi »in upokojeenci«. Ako čitamo n. pr. »Učit. Tovarša« št. 18, niti eno društvo ni mislilo na najbednejše, na stare upokojeence. Posnemajte učiteljsko društvo za Maribor in bližnjo okolico! Mi zahtevamo popolno tzenačenje starih upokojeencev z upokojeenci upokojenimi po novem uradnem zakonu. Samo to! — Stari upokojeenci.

— Usposobljenostni izpiti za osnovne in za meščanske šole, ki so se vršili pred izpraševalno komisijo v Mariboru pod predsedstvom ravnatelja M. Pirca v času od 27. aprila do 5. maja t. l., so imeli sledeče uspehe: 1. Izpit za meščanske šole (III. skupina) je napravil g. Pertot Janko. 2. Izpit za osnovne šole so napravili: gg. Bratkovič Anton, Erat Vladko, Šijanec Mira (odlika), Mursa Zvonimira, Zidar Milovan, Štuhec Jakob, Pavlič Efrem, Orač Olga, Rudež Josip, Golob Josip, Ferluga Franjo, Žohar Hedvika, Miklavič Antonija, Pohar Sonja, Logar Valentina, Jaut Radovan, Bitenc Rado, Ivanuša Angela, Rojc Olga, Skalič Željko in Humar Franjo. 3. Reprobirani so bili: 1 kandidatinja za strokovni in 2 kandidatinji za osnovnošolski izpit. 4. Med izpitom je odstopil 1 kandidat.

— Zemljevid polut. Slovenska izdaja obeh polut je popolnoma razprodana, kar naj blagovole šolska vodstva, ki so zadnji čas ta zemljevid naročila, vzeti na znanje. Knjigarna Učiteljske tiskarne ima v zalogi hrvatsko izdajo, in sicer stane »Istočna polutka zemlje« (velikost 200-180 cm) na platnu in palicah 400 Din; istotoliko stane v enaki opremi »Zapadna polutka zemlje«.

— 10-letnica. Tovariši maturanti goriskega učiteljskega iz leta 1915.1 Letos obhajamo desetletnico. Da preštejemo naše vrste, ki so ostale razredčene po svetovni moriji, bi bilo dobro, da se kje sestanemo. Primeren čas bi bil ob pokrajinski skupščini, ki se vrši v Šoštanju. Sicer pa naj odloči večina. Oglasite se, kolikor vas je med živimi. One, ki so ostali v Primorju, se obvesti v »Učit. Listu«. Zdravo! — Tone Lazar, Zagorje p. Kozje.

— Skupščina Učit. društva za grad Srem. Mitrovicu i srez, koja će se održati u nedelju 31. maja t. g. u Mandelosu. Predavanje: a) G. prof. Petar M. Ilić »O podmlatku Crvenog Krsta u osnovnim školama. b) G. Grga Brigljević o temi: »Savremeni pokreti u pedagogiji s obzirom na naše narodne potrebe«. c) Stevan Milošević, učitelj na kaznenom zarvodu u Srem. Mitrovici »O zaštiti i spasiavanju mladeži od moralne propasti«. d) Vlada Vuković, učitelj iz Čalme »O pevanju u osnovnoj školi«. e) Dane Delić, učitelj iz Bosuta o pitanju: »Stečaj centralni ili oblasni«.

— Dr. Razlagov spomenik. Radi tehničnih ovir so se nekaterim šolskim

strica 140, Dovje 170, Gorje 347,50, Kamna gorica 56, Koprivnik 75, Koroška Bela 122, Kranjska gora 170, Lesce 100,25, Ljubno 50, Mošnje 83, Ovsje 68, Radovljica 200,75, Rateče 57, Ribno 40, Zasip 28,25, Nomenj 71,25.

26. Šolski okraj Rogatec: Sv. Jurij pod Donatom 70, Rogatec 120,75, Sv. Rok ob Sotli 170,35.

27. Šolski okraj Sevnica: Blanca 140, Rajhenburg 120,75, Podgorje 20,50, Sevnica 282,40.

28. Šolski okraj Slov Bistrica: Laporje 72,50, Spod. Polskava 87, Zg. Polskava 160,50, Smartno na Pohorju 62.

29. Šolski okraj Slovenjgradec: Podgorje 10, Slovenjgradec osn. šola 125,55, mešč. šola 28,50.

30. Šolski okraj Šmarje: Loka pri Zusu 20, Ponikva ob j. z. 185,50, Šmarje pri Jelšah 184,20, Sv. Vid pri Grobelnem 69,50, Zibika 62,25.

31. Šolski okraj Šoštanj: Smartno ob Paki 160, Topolšica 30, Zavodnje 40.

Klerikalno delo za združeno izobrazbo.

Veliko je delala Zveza za združeno izobrazbo in propagando. V prvi vrsti omenjam združeno šolo, v kateri se je izšolalo 31 mladeničev. Od teh je Zveza podpirala 20 udeležnikov, 24 pa je prekrbela stanovanje.

Poleg združne šole se je vršil tudi na orglarski šoli na zvezne stroške in z njenimi močmi pouk o združništvu. Udeleževalo se ga je 19 učencev.

Za učiteljske učence smo priredili poseben tečaj, katerega se je udeleževalo 19 dijakov.

V Mariboru se je vršil štiridnevni združni in knjigovodski tečaj. Skrbeli smo tudi za stalna predavanja o knjigovodstvu in združništvu v bogoslovju.

Združno-gospodarskih tečajev smo priredili v mariborski in ljubljanski oblasti veliko število in tudi na občinskih zborih posameznih zadrug smo priredili številna predavanja.

»Narodni Gospodar« se je tiskal v 1200 izvodih, ker si je pridobil že mnogo naročnikov. Zadrugarji dobijo v njem ne le službene objave Zveze, temveč tudi članke o aktualnih vprašanjih.

(Iz občnega zbora Zadr. Zveze).

Zahteve upokojuencev.

Tri kardinalne zahteve so, ki jih imajo državni staroupojuenci, in sicer:

1. takozvana prevedba kronskih pokojnin na dinarske al pari, t. j. kolikor kron, toliko dinarjev;

2. takojšnje priznanje pravice do neomejenih legitimacij za vožnjo po železnici s 50% popustom vozne tarife, t. j. do legitimacij, ki niso omenjene le na 3-kratno vožnjo v letu, in

3. nujna ratifikacija mednarodne konvencije, katero so sklenile Kraljevina Srbija, Hrvatska in Slovenija, Italija, Češkoslovaška i. dr., dne 6. aprila 1921 v Rimu in ki uravnava razna vprašanja, tičeča se staroupojuencev.

Odmev z dežele k anketi obrtno-nadaljevalnega šolstva.

Ni moj namen braniti osnovno-šolskega učiteljstva. Namen teh vrstic je tembolj okrepiti anketo obrtno-nadaljevalnega šolstva v dejansko izpeljavo.

G. dr. Lubec je govoril med drugimi: Ne zadošča pa tudi danes 8 ur pouka tedensko v 7 mesecih, ker je material sedanje dobe primerno slab.

Da, vajeniški material je slab; tedaj pride iz šole neizšolan. Kje tiči vzrok?

Obrtniki po mestih in deželi pobirajo najslabši material. Obrtnik na deželi ali v provincijalnih mestih skoro ne vpraša, kako je s šolo. Tem obrtnikom je povečini na tem, da mu vajenec pošteno gara polovico učne dobe izven obrtniškega posla. Takega vajenca si pa prisvoji iz najnižjih plasti naroda.

Kdor ne pozna naše socialne bede, naj se poda in uživi v šolo, posebno na deželi, kjer imajo vse obrtniške panoge svoj kader.

Revniki starši s kopico otrok porazdele svojo »nadlogo« med premožne kmete ravno v šolski dobi. Tem kmetom mora garati od zore do mraka za bomo obleko. Kakšno mišljenje imajo ti reditelji do šole, si lahko vsak sam misli. Starši imajo lahko dober namen s šolo; toda kmet... Fantek doraste krepak, saj kruha ne strada. Star je 14 let; sedaj je edina skrb staršev, da se mora iti učiti »meštrije«. Je letanja od enega mojstra do drugega. Mesto se dobi in pika!

Po šolsko izpričevalo pride šele takrat, ko hoče postati samostojen mojster.

32. Šolski okraj Vransko: Braslovče 157, Gomilsko 108, Sv. Jurij ob Taboru 123,25, Loke 22, Orla vas 133,25, Polzela 239,70.

33. Šolski okraj Prevalje: Črneče 25, Kotlje 120, Ojstrica 12, Leše 90, Strojna 20.

34. Šolski okraj Prekmurje: Bakovci 74,75, Dol. Bistrica 50, Bodonci 117,50, Bogojna 180, Budinci 25, Črenšovci 40, Vel. Dolenci 50, Dolga vas 8, Fikšinci 40, Gomilica 43,50, Kolbilje 65, Kramarovi 53, Križevci 105, Krog 60, Krupljinik 103, Gor. Lakoš 33, Vel. Poljana 31,50, Tešanovci 24,50, Trdkova 60, Vidonci 118,75, Žički 31.

Dodatek: Buče pri Kozjem 145, Brezje pri Mariboru 85, Brežice deš. mešč. šola 83, Dol pri Ljubljani 90, Dol pri Hrastniku 132, Sv. Gora 10, Gor. Radgona 220, Jezero 50, Lehen 24, Loški potok 190,75, Ljubljana 6 razr. dekl. osn. šola 180, Pernice 20, Podzemelj 218 jajc, Ravne 365, Sorica 65, Stara Oselica 25, Senčur pri Kranju 80, Trnje 26, Žusem 10, Litija 168.

In verjemite mi, da sem izdal desetino šolskih izpričeval takim, ki so imeli v šolskih katalogih reče, da so se za glavo prišli, ko sem jim jih v katalogu pokazal. Skoro vsi so imeli zgoraj opisano mladostno vzgojo. V srce se mi je zasmilil krepak fant, zdaj mož, ko so se mu oči topile v solzah — mogoče prvič. Vsak naj si predstavlja, kaj je mislil v tem trenutku, ko so se pesti krčile, žile pokale in zobje škripali v spominu na svoja mlada trpka leta.

Vsikdar se je porajal vzdih na to: »Oh, gospod! Ne zamerite, pa zdaj nisem tak. Me niso dali v šolo, služiti sem moral. Zdej vem...«

Zato gospodje obrtniki, ne zvrčajte vse krivde na šolo. Pogled na socialno bedo ima tu svoj začetek.

Kar se pa tiče 5% učiteljstva na obrtno-nadaljevalnih šolah, ki je formalno neusposobljeno, le eno, dajte ga usposobiti! Je mnogo, mnogo pridnih, takih, ki so se usposobili iz navdušenja za Vaš poklic iz svojega žepa.

Planinski.

Pomladek Rdečega Križa.

RAZPIS UČITELJSKEGA TEČAJA ZA ROČNA DELA.

Oblasni odbor Podmladka društva Rdečega križa v Ljubljani priredi v velikih počitnicah, in sicer od 13. julija do 14. avgusta 1925 učiteljski tečaj za ročna dela Podmladka društva Rdečega križa za 40 udeležnikov.

Tečaj se bo vršil na tehniški srednji šoli v Ljubljani in bo obsegal: I. splošni tečaj, II. strokovni tečaj in III. teoretični del.

I. V splošnem tečaju se bo poučevalo: modeliranje, izrezovanje, lepljenje, zgibanje in druga dela iz papirja in lepenke.

II. Strokovni tečaji bodo za: 1. kartonžo in knjigoveštvo, 2. pletarstvo, 3. mizarstvo v zvezi s strugarstvom in rezbarstvom.

Vsak udeležnik si bo izbral eno izmed imenovanih strokovnih.

III. Teoretični del tečaja bo obsegal predavanja o metodiki in pomenu delovne šole, o higijeni, o Podmladku Rdečega križa i. dr.

Udeležniki tečaja bodo stanovali v Akademskem kolegiju, Kolodvorska ulica št. 12, proti odškodnini mesečnih 100 (sto) Din za vsakega. Hrano bodo imeli ali privatno ali v uradniški menzi na lastne stroške.

Pouk bo brezplačen; le za nabavo materiala, ki je potreben za delavnice, bo treba plačati 200 (dvesto) Din; zato pa ostanjejo vsi izdelki last tistega, ki jih izdelava.

Prispevke za material in za stanovanje je plačati najkasneje ob vstopu v tečaj.

Učitelji (učiteljice), ki se žele udeležiti tega tečaja, naj vložijo svoje prošnje, oziroma prijave z navedbo stroke na oblasni odbor Podmladka društva Rdečega križa v Ljubljani do 31. maja 1925. V prošnji, oziroma prijavi je navesti tudi železniško postajo, odkoder se potuje, ker se bo ministrstvo za promet naprosilo za brezplačno vožnino.

Na pozneje došle prošnje, oziroma prijave se ne bo oziralo.

O sprejemu se bodo dotičniki posebej obvestili. Zbera naj se dne 13. julija 1925 ob 8. uri dopoldne v delavnici na tehniški srednji šoli v Ljubljani.

Ljubljana, 8. maja 1925.

Tajnik: Predsednik:

Fran Gabršek s. r. Josip Wester s. r.

—ko Učiteljski tečaj za ručni rad. Uvidjajući potrebu odlučio je Oblasni odbor Podmlatka Društva Crvenoga Krsta temeljem Odluke Ministarstva Prosvjete od 8./IV./1925 Br. 18.691, da u Zagrebu održi tečaj za ručni rad na mu-

škoji građanskoj školi. Tečaj je besplatan, a trajati će od 6. juna do 14. augusta ov. g. Cilj je tečaju, da se nastavnici osposobe za učitelje ručnog rada u radionicama Podmlatka Crvenoga Krsta, koje će se urediti uza škole. Na tečaju će se osim teorijskog dijela metodike radne nastave te predavanja i uputa za rad u društvu Podmlatka Crvenoga Krsta učiti modelovanje, kartonaža sa vezanjem knjiga, stolarstvo i kovinarstvo. Budući da je predviđeno, da škole sada provode ručni rad svuda u državi, to će prvi učesnici biti u prvom redu zvanj, da sami ovakove tečaje održavaju. Karte za besplatno putovanje na željeznicama do Zagreba i natrag u mjesto službovanja dobit će svaki učesnik pravodobno, samo se umoljava, da prijavitelj označi stanicu odakle putuje. Opremu bi platio svaki učesnik sam, a kretat će se između 500—600 Din mjesečno. Predmeti izradjeni u tečaju su vlasništvo svakog polaznika. Odbor će se pobrinuti, da učesnici tečaja dobiju besplatan stan. Primit će se do 40 nastavnika osnovnih, građanskih i srednjih škola. Prvenstvo imaju oni, koji već rade u Društvu P. D. C. K. Nebilježene prijave za tečaj uz dostavu upisnine od 100 Din treba upravitelji: Oblasni odbor Podmlatka Društva Crvenoga Krsta u Zagrebu, Jezuitska ul. 1 i to do konca maja ov. god. — Oblasni odbor Podmlatka Društva Crvenoga Krsta.

Kulturno gibanje.

PROŠNJA NA UČITELJSTVO MARI-BORSKE OBLASTI.

Društvo »Učiteljski dom« v Mariboru je na letošnjem občnem zboru sklenilo, da izda do začetka prihodnjega šolskega leta zbirko narodnih pravljic in pripovedk kot čtivo in kot pripomoček pri domoznanskem pouku.

Delo pa bo le tedaj zanimivo in splošno uporabno, ako se bodo v njem nahajale pravljice in pripovedke iz vseh krajev, katerim je namenjeno.

Zato prosi odbor Učiteljskega doma cenjene tovarišice in tovariše mariborske oblasti, da zabeležijo primerne pravljice in pripovedke svojega službenega kraja ter spise pošljejo društvu na tajniku Šimonu Vodeniku v Mariboru, Slovenska ulica 16, oziroma da ga opozorijo, v kateri publikaciji so že natisnene.

Odbor društva »Učiteljski dom« v Mariboru.

—ko »Pedagoški teden« v Mariboru. Kakor je že bilo javljeno, se vrši v dneh 11. do 16. maja t. l. v veliki kazinski dvorani »Pedagoški teden«, kjer bodo priznani strokovnjaki razpravljali o reformi našega šolstva. Predavanja se vrše ob večernih urah (začetek ob 19.45) in so namenjena najširšim krogom: staršem, vzgojiteljem, sploh vsem, ki se na kakršenkoli način pečajo z vzgojo. Po vsakem predavanju se vrši diskusija, ki bo vsakemu omogočila, da izrazi svoje mnenje ali da stavi primerna vprašanja.

— »Pedagoški teden« v Mariboru. Spored predavanj »Pedagoškega tedna«, ki se vrši od 11. do 16. maja t. l. v veliki kazinski dvorani dnevno ob 19.45 ur. V ponedeljek, dne 11. maja: Gonilne sile in glavne smeri šolsko-reformnega gibanja. (Gustav Šilih). V torek, dne 12. maja: Reforma osnovne šole. (M. Senkovič). V sredo, dne 13. maja: Reforma meščanske šole. (Fr. Fink). V četrtek, dne 14. maja: Reforma srednje šole. (Iv. Fava). V petek, dne 15. maja: Reforma učiteljske izobrazbe. (Dr. Fr. Žgeč). V soboto, dne 16. maja: Reforma nadaljevalnega šolstva. (Drag. Humek).

Splošne vesti.

— Prosvetni biro. Naša članica M. K. L. se je obrnila v zadevi pravilne prevedbe na »Prosvetni biro« v Beogradu, ki je poslal svoječasno anonso glede obstoja in posredovanja v zadevah materialnega in pravnega značaja učiteljstva tudi našemu listu. Pripominjamo, da ta Prosvetni biro ne stoji v nobeni zvezi z UJU in tudi v dotičnem razglasu ni o kakem takim stiku nič omenjeno. Omenjena naša članica je dobila nastopni odgovor:

Beograd, 30. IV. 1925. P. T. Pored drugih važnih poslova, koje obavlja naš Biro — smatramo za dužnost da Vas u interesu Vašem izvestimo (što, bez sumnje niste do danas znali) — a po tačnoj informaciji, da je Vaša žalba u Državnom Savetu nepotpuna i da se po njoj neće ni rešavati dok se ista ne dopuni. Vašoj žalbi nedostaje prepis — duplikat.

Mi Vam taj posao možemo srediti t. j. žalbu dovesti u ispravnost, da Vam istu dopunimo prepisom i upućemo te da se po njej može dalje raditi. Da Vam potom podnesemo prvi izveštaj o tome kad i pod kojim se brojem žalba vodi i na posletku da pratimo i ugrtamo istu do okončanja, na sve što po zakonu imate prava. Za ovaj izveštaj kao i za sav gornji posao, ako želite da ga mi radimo, imate nam prethodno, po našim principima, poslati 400 Dinara na ime honorara. A za samu dopunu žalbe prepisom, kao i za izveštaj pod kojim je brojem zavedena — bez daljega rada i urgiranja — onda samo 200 Dinara. — S poštovanjem Prosvetni Biro, Makenzijeva 40, Beograd.

Za tako zahtevo nam nedostaje besed, da jo dovoljno ožigosamo, ker jo smatramo za nedopustno in najmilejše rečeno, za — skrajno pretirano. Zajedno pa izražamo svoje začudenje, da se ne obrne naša članica najprej na našo organizacijo, kjer smo posredovali že v mnogih sličnih slučajih uspešno in brezplačno.

— Učiteljske zbornice v Avstriji. Avstrijskemu parlamentu je predložen zakonski načrt o učiteljskih zbornicah. Predložen je predlog, da se osnujejo posamezne učiteljske zbornice za ljudske, srednje in meščanske šole. Drugi predlog pa zahteva, da naj se ustanovi učiteljska zbornica, ki bi obsegala vse učitelje od ljudske šole do univerze.

— Minister prosvete g. Pribečević je dobil od ministrskega sveta pooblastilo, da predloži Narodni skupščini zakonski načrt o osnovnih šolah.

— Prošnja okrajnim učiteljskim društvom! Kadar imate na dnevnem redu gnotne zadeve učiteljstva, prosimo, blagovolite se spomniti tudi nas. Dostikrat zadostujeta dve besedi »in upokojujenci«. Ako čitamo n. pr. »Učit. Tovarša« št. 18, niti eno društvo ni mislilo na najbednejše, na stare upokojujence. Posnemajte učiteljsko društvo za Maribor in bližnjo okolico! Mi zahtevamo popolno tzenačenje starih upokojuencev z upokojujenci upokojujenci po novem uradn. zakonu. Samo to! — Stari upokojujenci.

— Usposobljenostni izpiti za osnovne in za meščanske šole, ki so se vršili pred izpraševalno komisijo v Mariboru pod predsedstvom ravnatelja M. Pirca v času od 27. aprila do 5. maja t. l., so imeli sledeče uspehe: 1. Izpit za meščanske šole (III. skupina) je napravil g. Pertot Janko. 2. Izpit za osnovne šole so napravili: gg. Bratkovič Anton, Erat Vladko, Šijanec Mira (odlika), Mursa Zvonimira, Zidar Milovan, Štuhec Jakob, Pavlič Efrem, Orač Olga, Rudež Josip, Golob Josip, Ferluga Franjo, Žohar Hedvika, Miklavič Antonija, Pohar Sonja, Logar Valentina, Jaut Radovan, Bitenc Rado, Ivanuša Angela, Rojc Olga, Skalič Željko in Humar Franjo. 3. Reprobirani so bili: 1 kandidatinja za strokovni in 2 kandidatnji za osnovnošolski izpit. 4. Med izpitom je odstopil 1 kandidat.

— Zemljevid polut. Slovenska izdaja obeh polut je popolnoma razprodana, kar naj blagovole šolska vodstva, ki so zadnji čas ta zemljevid naročila, vzeti na znanje. Knjigarna Učiteljske tiskarne ima v zalogi hrvatsko izdajo, in sicer stane »Istočna polutka zemlje« (velikost 200-180 cm) na platnu in palicah 400 Din; istotoliko stane v enaki opremi »Zapadna polutka zemlje«.

— 10-letnica. Tovariši maturanti goriškega učiteljskega iz leta 1915.1 Letos obhajamo desetletnico. Da preštejemo naše vrste, ki so ostale razredčene po svetovni moriji, bi bilo dobro, da se kje sestanemo. Primeren čas bi bil ob pokrajinski skupščini, ki se vrši v Šoštanju. Sicer pa naj odloči večina. Oglasite se, kolikor vas je med živimi. One, ki so ostali v Primorju, se obvesti v »Učit. Listu«. Zdravo! — Tone Lazar, Zagorje p. Kozje.

— Skupščina Učit. društva za grad Srem. Mitrovicu i srez, koja će se održati u nedelju 31. maja t. g. u Mandelosu. Predavanje: a) G. prof. Petar M. Ilić »O podmlatku Crvenog Krsta u osnovnim školama. b) G. Grga Brigljević o temi: »Savremeni pokreti u pedagogiji s obzirom na naše narodne potrebe«. c) Stevan Milošević, učitelj na kaznenom zarvodu u Srem. Mitrovici »O zaštiti i spasiavanju mladeži od moralne propasti«. d) Vlada Vuković, učitelj iz Čalme »O pevanju u osnovnoj školi«. e) Dane Delić, učitelj iz Bosuta o pitanju: »Stečaj centralni ili oblasni«.

— Dr. Razlagov spomenik. Radi tehničnih ovir so se nekaterim šolskim

upraviteljstvom šele te dni srečke pošle. Prosim, da srečke sprejmejo ter čimprej razpečajo, odpadajoči znesek pa nakažejo po priloženi položnici. — Odbor za dr. Razlagov spomenik.

— V torek, dne 21. aprila t. l. je nadomoma umrl nadučitelj v pokoju tov. Simon Sekirnik pri svojem zetu tov. Milošu Verku, šol. upravitelju pri Sv. Križu tik Slatine. Blagi pokojnik je bil zvest tovariš, kremenit značaj in dolgoletni zastopnik in zaupnik učiteljstva rogaškega okraja v okrajnem šolskem svetu. Bil je mož stare korenine, nadvse praktičen vzgojitelj in vzoren šolski vrtnar. Dolga leta je bil tudi podpredsednik šmarsko-rogaškega učiteljskega društva, čigar član je bil do svoje prezgodnje smrti. Naj v miru počiva! Preostali naše sožalje!

— Iz žalca je napravil V. razred osnovne šole pod vodstvom šolskega upravitelja tov. Rajka Vrečerja majniški izlet v Ljubljano. Poleg raznih mestnih zanimivosti, muzeja itd. so si ogledali tudi učiteljsko tiskarno, kjer so z vidnim zadovoljstvom in zanimanjem opazovali razne stroje in obrat tiskarske umetnosti.

Stampilje
za šole po novih predpisih
izvršuje Gravski zavod
SITAR & SVETEK
LJUBLJANA, Sv. Petra c. 13

Predpisane stampilje šolskih vodstev preskrbi pod najugodnejšimi pogoji v enotni obliki „Tvoronica učil in šol. potrebnih v Ljubljani“.

Imenovanja in napredovanja.

IMENOVANJA.

Na temelju čl. 52. in 71. zak. o činov. je izvršil g. minister prosvete nastopna imenovanja:

Za Sevnico ob Savi: **Justina Dokler**, učiteljica na dekliški meščanski šoli v Ptuj; **Hrastnik: Jerica Slapšak**, učiteljica v Mostah pri Ljubljani; **Devica Marija v Polju: Ruža Jerajeva**, učiteljica v Mostah pri Ljubljani; istotam za stalno učiteljico srbo-hrvatskega jezika **Jagoda Bačičeva**, učiteljica v Polniku; Sv. Lenart pri Škofji Loki: **Fran Hafner**, učitelj na Viču; Sostro: **Ivana Potokar**, učiteljica v Mostah pri Ljubljani; Vače: **Ana Prestor**, učiteljica v Ribčah; Begunje pri Cerklji: **Marija Leban**, učiteljica na Korinju; Prečna pri Novem mestu: za šolskega upravitelja **Josip Wider**, učitelj v Trzinu; istotam za stalno učiteljico **Jožica Breznik**, učiteljica na zasebni šoli v Šmihelu pri Novem mestu; Radovljica: **Fran Rus**, učiteljski abiturijent v Ljubljani; Kuželj pri Kočevju: **Feliks Gostinčar**, učiteljski abiturijent v Šmartnem pri Kranju; Črnomelj: za stalnega učitelja srbo-hrvatskega jezika **Makso Viljan**, bivši učitelj v Krnjevju; Studenec-Ig: **Alojzji Nečemer**, učiteljski abiturijent v Ljubljani; Kostanjevica: **Josip Jankovič**, učiteljski abiturijent; Grosuplje: **Milan Ražem**, bivši učitelj v Gornjem Logatcu; Litija: **Fran Vidic**, bivši učitelj v Gor. Jezeru; Hotič pri Litiji: za stalno učiteljico **Marija Koren**, bivša učiteljica na zasebni šoli v Škofji Loki.

—i Učiteljska imenovanja. Imenovanja sta za Tinje (srez Maribor, desni breg) **Josip Mislje** in **Josipina Mislje-Birša**, sedaj pri Sv. Bolfenku na Kogu. — Upokojen je s kraljevim ukazom **Josip Korošec**, šolski upravitelj na Koroški Beli.

—i Napredovanja. V I. grupo II. kategorije so pomaknjeni s kraljevim ukazom: **Ivan Erbežnik**, strokovni učitelj na državnem zavodu za gluhome v Ljubljani; **Anton Vode**, šolski upravitelj na Rudniku pri Ljubljani; **Angela Petrič**, učiteljica na Barju pri Ljubljani; **Gizela Ruža**, učiteljica v Murski Soboti. — 2. grupo II. kategorije: **Josip Napokoj**, učitelj na Jesenicah; **Franja Kump-Labernik**, učiteljica v Vodichah; **Marija Pegan-Sušteršič**, učiteljica pri Sv. Katarini; **Maks Wudler**, učitelj v Celju; **Matko Janžekovič**, učitelj v Slov. Bistrici; **Martina Rakus-Kovačič**, učiteljica pri Sv. Barbari v Haložah; **Anka Čepin-Wutt**, učiteljica pri Sv. Janžu pri Dravogradu. — I. grupo III. kategorije: **Albina Toman**, otroška vrtnarica v Ljubljani. Z odlo-

kom g. ministra prosvete so pomaknjeni v 3. grupo II. kategorije: **Viktor Pirnat**, učitelj v Novem mestu; **Alojzji Ivanetič**, učitelj v Novem mestu; **Slavko Vuk**, učitelj na Vrhniki; **Andrej Flajs**, učitelj v Želmljah; **Arpad Benkovič**, učitelj v Želmljah; **Ljudmila Benkovič-Kiferje**, učiteljica istotam; **Antonija Vreš**, učiteljica v Dravogradu; **Cveta Krebéli**, učiteljica na pomožni šoli v Mariboru. — V 4. grupo II. kategorije: **Fran Peček**, učitelj pri Sv. Jurju pod Kumom; **Fran Vi. Tončič**, učitelj v Metliki; **Josip Groznik**, učitelj v Hrastniku; **Fran Buzdon**, učitelj v Kastvu; **Marta Gradišar**, učiteljica v Moravčah; **Berta Zimec**, učiteljica na Jesenicah; **Iva Jesih**, učiteljica v Zapotoku; **Leopoldina Faganel**, učiteljica na Studencu pri Krškem; **Ana Mahulja**, učiteljica v Kranju; **Bogumila Tevš**, učiteljica v Št. Jerneju; **Alma Turk**, učiteljica na Čatežu.

Naša gospodarska organizacija.

—g Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani je v preteklem tednu prejelo 42 Din, katere so darovali: **Julij Mayer**, nadučitelj v Dobu, 5 Din kot prispevek za maj t. l.; **Jože Zupančič**, učitelj v Litiji, zbirko tamonjega učiteljstva 27 Din; **Vendelin Sadar**, učitelj v pok. v Ljubljani, letnine 10 Din. Prisrčna hvala! Letošnja zbirka znaša 4052.50 Din.

—g Učiteljski dom v Mariboru. Darila: **Fran Karbaš**, srezki šolski nadzornik nabral pri učiteljstvu in Ljutomeru 150 Din; učiteljstvo mestne deške osn. šole v Celju 130 Din; **Jos. Jarh**, šolski upravitelj v Orlovici pri Braslovčah 1 obveznico 7% državnega posojila à 100 Din (IX. 1922.) Iskrena hvala! — M. Kožuh, blagajnik.

Književnost in umetnost.

Vse tu navedene knjige in publikacije se dobe v Učiteljski knjigarni v Ljubljani. **Frančiškanska ulica št. 6.**

Nove knjige.

—k Vinarstvo. Po prvem delu knjige »Vinarstvo in kletarstvo« Frana Zweiflerja priredil direktor Andrej Zimac, ravnatelj drž. vinarstva in sadjarske šole v Mariboru, 8° VIII in 208 strani, 128 podob. Natisnila in založila Tiskarna sv. Cirila v Mariboru 1925. Cena v platno vezani knjigi brez poštnine 66 Din, s poštnino 68 Din.

V naši precej oskudni književnosti malone nobena stroka ni tako slabo zastopana kot vinarstvo. Ta nedostatek zelo čutili naši vinarji, še bolj se pa uveljavlja kot huda ovira pri pouku v naših kmetijskih šolah. Da se odpravi neugodna zapreka, je direktor Zimac prevedel z dovoljenjem založništva I. del Zweiflerjeve knjige »Weinbau und Weinbehandlung«, založil Paul Parey, Berlin, ki je za pouk prav primerna, ker vsebuje v glavnem vse, kar je naprednemu vinarju treba vedeti. Prvotno besedilo je Zimac mestoma pojasnil, tu in tam stvarno izpopolnil in popravil. Uporabljal je lastna izkustva najboljših vinarških strokovnjakov, črpaljoč iz najnovejše strokovne literature, da bi delo bolje ustrezalo svojemu namenu. V drobnem tisku je Zimac dodal to, česar je v knjigi še pogršel ali kar se mu je zdelo vredno posebnega poudarka glede na naše potrebe; podob pa je v knjigi za dobro polovico več kot v izvirniku. Pisatelj je posvečal posebno pozornost tudi terminologiji, ki je pri nas ne le v vinarstvu, marveč tudi v nekaterih drugih gospodarskih strokah nestalna in nepopolna. Ker je ta knjiga prva slovenska knjiga celokupnega vinarstva, se je pisec smatral upravičenega, uvesti nekaj izrazov za pojme, ki jim ni mogel iztekniti slovenskega imena ali katerih staro ime se mu ni zdelo primerno. V knjigi so temeljito obravnavana tale glavna poglavja: O kulturi vinske trte. Opis podzemnih in nadzemnih delov trsa (organografija). Opis najobčajnejših ameriških podlag in evropskih vrst vinske trte (ampelografija). Način razmnožitve vinske trte. Kako si uredimo in zasadimo vinograd. O vzgojnih načinih. Vsakoletna kulturna opravila v vinogradu. Škode in bolezni, ki jih povzročata nepopolno vreme in neprimerna zemlja. Trsu škodljivi živali in rastline. Kako gojimo grozdje ob hišnih stenah in zidovih. Pred trgatvijo. Davčne olajšave. Rentabilnost vinogradov. Iz vinarstva geografije in statistike. Strokovno vrednost knjige povečuje končno »Stvarno kazalo«, ki je posebno vestno sestavljeno. Izrednih zaslug za delce si je steklo tudi založništvo, ki se ni ustrašilo velikih stroškov in je knjigo bogato opremilo. Tako zadostna knjiga vsestranskim potrebam in zahtevam, ki jo moremo vsem zanimancem le najtopleje priporočati. Stvarno strokovno oceno tega prvovrstnega strokovnega dela priobčimo o priliki.

—k »Prerod s prilogo »Zdravje«. Ravnikar je izšla 5. številka tega lepega in prepotrebne lista. Oblika s naslovno sliko je zelo priključljiva, vsebina tako bogata in raznovrstna, da ga ne bo nihče odložil, ne da bi tudi zase našel kaj posebnega primernega. Združena sta dva lista, ki prav po bratovsko delata za treznost in zdravje, to je za prerod posameznika ter celega naroda sploh. List izhaja mesečno na 38 straneh, ter stane letno samo 25 dinarjev. Ni to list, da bi ga naglo prečital in položil na polico, temveč je hrana, tečna in krepka, ki je posebno v današnjih časih prav potrebna. List se sam prav toplo priporoča. Naroča se pri upravi v Ljubljani, Poljanski nasip 10. —k Fr. Fink: Posebno ukoslovje slovenskega učnega jezika v osnovni šoli. — V zalogi Slov. šolske Maticice je pravkar izšla druga izdaja Finkovega »Posebnega ukoslovja slov. uč. jezika v osnovni šoli«. Knjiga se v bistvu prav nič ne razlikuje od prve izdaje, ki je izšla l. 1920, a je bila med tem popolnoma razprodana. Na delo opozarjamo zlasti ravnateljstva naših učiteljskih, kjer rabijo knjigo pri pouku metodike slov. učnega

jezika. Cena listi, 80 strani broječi knjižici je določena na Din 12, učiteljski knjižici 25% popusta.

—k Francé Prešeren poet in umetnik. Kot komentar k izdaji iz leta 1847 v proučevanje umetnosti poetovega dela — priredil dr. Avgust Zigon. Založila in izdala Družba sv. Mohorja 1925. Stane broširana za ude Družbe sv. Mohorja Din 48.80, vezana Din 55.70; za neude broširana Din 65, vezana Din 73.70.

Knjigo prav toplo priporočamo vsem, ki imajo resnično ljubezen do našega največjega poeta. Ta knjiga, ki je pravkar izšla, je uvod k prvi knjigi, k Prešernovi čitanki, ki je izšla l. 1922. Začenja se z razpravo: Francé Prešeren in Copova akademija, kjer pojasnjuje stike z literarno davno domačo tja do Akademije ter umetniško stališče Copove akademije. Ta obsežna razprava je edina v našem slovstvu, bogata po misli, izčrpna glede vsebine, tikajoče se vsega pesniškega razvoja in ustvarjanja, oblikovnega in duševnega.

—k Knez Serebrjani. Roman iz časov Ivana Groznega, Ruski spisalec Aleksej K. Tolstoj, prevedel A. Benkovič. Cena za ude Družbe sv. Mohorja broš. Din 31, vez. Din 40; za neude broš. Din 41.30, vez. Din 53.40.

Ta obsežni zgodovinski roman je izšel kot 5. zvezek »Mohorjeve knjižnice«. Krasni roman, ki je bil na Ruskem uveden v vse šole in ljudske knjižnice, je tako zanimiv, da ga ne moreš odložiti, ko si ga prišel brati. V tej izredni knjigi se jasno zrcali ruska duša in nam daje slutiti to, kar je prišlo med vojno; krvava revolucija. Ta knjiga je naravnost potrebna za vsako knjižnico in za vsakega posameznika, ki zbira lepo čtivo. Cena je za debelo knjigo (31 pol obsega) zelo nizka.

—k »Ženski list« za modo, zabavo in dom. Izhaja v mesečnih zvezkih. Stane za četrt leta 40 Din, pol leta 80 Din in celo leto 160 Din. Uprava »Ženski list« je v Zagrebu, Samostanska ulica 2/I.

List je urejevan po načinu kakor večina tujih listov te vrste. Prinaša kopico modelov za pomlad in poletje, pri čemur se držijo v prvi vrsti dunajske mode. Poleg tega ima zbirko oblik za deco in za večje otroke, kopalniki kostumov in perila. Tudi več vzorcev za vezanje in druga ročna dela prinaša. Upošteva naše srednje razmere in prinaša tudi vzorce za bolj preproste oblike. Kot prilogo ima zbirko krojev, ki bo dobrodošla zlasti damam, ki si obleke same delajo. Pisan je v hrvaščini, opise modelov pa prinaša tudi v cirilici in slovenščini. V prvi številki začneja z romanom zagrebške pisateljice Zagorke »Gornjogradska knežinja«, roman iz zagrebačkega života iz dobe bana K. Hederwara. Pisateljica Zagorka list tudi urejuje in je zato jezik razmeroma zelo dober. Dalje prinaša več praktičnih nasvetov za kuhinjo in druge gospodinske panoge ter rubrike: Kino, gledališče, ženski budoar, razna kronika.

Iz naše stanovske organizacije.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

Vabila:

— ŠMARSKO - ROGAŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO bode zborovalo v sredo, dne 20. t. m. ob 10. uri v Rogaški Slatini. Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Poročilo o občnem zboru Učiteljskega doma v Mariboru (tov. Burdian). 4. Poročilo o občnem zboru Učiteljskega zdraviliškega doma v Rogaški Slatini (tov. Verk). 5. Referat »O taktnem nastopanju« (tov. Volavšek). 6. Volitev delegatov za pokrajinsko in državno skupščino. 7. Slučajnosti.

— KAMNIŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO zboruje v sredo, dne 20. maja 1925 ob 10. uri dopoldne v šolskem splotju v Moravčah. V slučaju deževnega vremena se preloži zborovanje na soboto, dne 23. maja 1925. Na dnevnem redu so razen običajnih točk še one točke, ki so na zadnjem zborovanju izpadle. Kdor se hoče peljati iz Domžal z vozom, naj to takoj naznani društvu predsedniku tov. Tomo Petrovcu v Jaršah, ki bo preskrbel voz. Voz bo pripravljen ob 6. uri zjutraj v Domžalah. Kolesarji imajo zbirališče ob 8. uri zjutraj pri gostilni Matičič v Dobu.

— LOGAŠKI KROŽEK OKRAJNEGA UČITELJSKEGA DRUŠTVA zboruje v soboto, dne 23. maja t. l. v Dol. Logatcu ob 9. uri dopoldne. Radi važnosti pričakujemo polnoštevilne udeležbe. Tov. zaupnike prosim, da prinesejo s seboj izkaz članov. Naj ne bode nikogar, ki bode ta dan ostal doma. — Predsednik.

Poročila:

— ŠMARSKO - ROGAŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO je imelo svoj redni letni občni zbor dne 14. februarja t. l. v Rogaški Slatini.

Od 70 članov navzočih 43.

Predsednik tov. Glinšek poroča o seji širšega sosveta ter lepi solidarnosti pri njej.

Zapisnik zadnjega zborovanja se odobri.

Z ozirom na dopis »Podpornega društva za učiteljski naraščaj« se sklepe, da prispeva vsak član letno 5 Din, iz blagajniškega prebitka se vrhu tega nakaže 200 Din.

Tajniško poročilo naveda 70 članov, 5 zborovani s povprečno 67% udeležbo. 3 odbore seje ter 10 referatov in poročil.

Skrbno urejena blagajna izkazuje 607.62 Din prebitka.

Volitve. Soglasno z vzklikom izvoljeni odbor se je konstituiral: Predsednik Glinšek; namestnik Burdian; tajnik Verk; blagajničarka Debelakova; odborniki: Lekerjeva, Kovačič, Korbar in Stefanciosa; odborniška nam.: Glinškova in Fink.

Prosvetni odsek. Soglasno je bil izvoljen tudi prosvetni odsek in se konstituiral: Predsednik Verk; tajnik Rudež, gosp. Lekerjeva, člana Lovrečeva in Sekirnik.

Predavanje. O »Osnovnem načelu Tyrševega telovadnega sistema s posebnim ozirom na potrebe osnovne šole« je referiral tov. Srečko Sekirnik. V skrbno sestavljeni razpravi je referent očrtal zgodovino telesne vzgoje v starem in srednjem veku ter kratko analiziral razliko med modernimi telovadnimi sestavi, katerim prednjači Tyršev, dasi še tudi ta ni popoln. Iz ogromne množine vaj je omenjal le one, ki prihajajo v poštev pri telovadbi v osnovni šoli ter abstrahiraj načela telovadbe otrok: Vzgojna telovadba goji vztrajnost, hladnokrvnost, srčnost in odločnost, telesno pa pospešuje vsestranski razvoj mišičevja, kosti in drobnevine.

Pri telovadbi vladaj disciplina in skladnost! Referat je bil sprejet z živahnim odobravanjem.

»O taktnem nastopanju« je podal tov. Volavšek mišno razpravo. Na podlagi mnogih, humorističnih in gniljivih doživljajev je referent analiziral razmerje med vzgojiteljem in gojencem ter podal množico migljajev, praktičnih in vsak hip uporabnih, kakoršnih pač nima nobena knjiga, četudi je še tako natrpna globokih razmotirvanj.

Referent je obljubil, da nadaljuje pri prihodnjem zborovanju.

Vnovič se društvo sestane meseca maja v Rogaški Slatini. Dan določi odbor.

+ BELOKRANJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 7. marca 1925 v Črnomlju ob obilni udeležbi, navzočih je bilo 60 članov, kar je tovariš predsednik iskreno pozdravil.

Za neopravičeno odsotnost članov se določi globa. O tem sklepa odbor na dan zborovanja.

Tajniško poročilo o občnem zboru se soglasno odobri.

Poročila: Tov. predsednik vabi k pristopu v Jugoslav. Matico. Za Podporno društvo učit. naraščaja nabere tovarišica Schillerjeva prostovoljnih prispevkov v znesku 200 Din. Na predlog tov. predsednika se izvoli okrajni narodni prosvetni odsek: načelnik tovariš Mrovlje, gospodar Završanova, članica Skrlotova. Predloge je javiti pravočasno okr. narod. prosv. odseku.

Volitev delegatov: tov. Barle, Črnko, Strubelj; namestniki: Završanova, Možinova, Šetinova.

Predavanja: Tov. Mrovlje je opisal spomine s svojega potovanja na Plitvička jezera; tov. Živojinović pa je predaval »Odnos učitelja i duhovnika prema narodu«. Tov. Živojinović se naprosi, da svoj referat objavi.

Slučajnosti: Pošlje se resolucija pov. UJU proti vmešavanju nepoklicanih faktorjev v naše stanovske zadeve.

Prihodnje zborovanje bo skupno s hrvatskim učiteljskim društvom. Dan in kraj se naznani.

Odgovorni urednik: Franc Štrukelj. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana. Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

—lu Tov. Adamič: Vaš članek v prihodnji številki.

Za počitnice

iščem 1 ali 2 sobi z uporabo kuhinje za 3 osebe v kakem lepem kraju na deželi. Po možnosti ob železnici. Tovariše, ki so jim znani ponudniki, naj jih animirajo, da se javijo. Ponudbe je staviti na upravo »Učiteljskega Tovariša« pod naslovom »Za počitnice«.

Za pomlad in poletje!

P. n. učiteljicam priporočamo ravnokar došle angleške in francoske novosti za letne kostume (kakor: Etamin, Eponge, Froir, Crepe, Voile de laine i. t. d.

Ugodni plačilni pogoji na obroke!

Na željo se pošljejo vzorci.

A. & E. Skaberne.
LJUBLJANA, Mestni trg 10.

upraviteljstvom šele te dni srečke pošle. Prosim, da srečke sprejmejo ter čimprej razpečajo, odpadajoči znesek pa nakažejo po priloženi položnici. — Odbor za dr. Razlagov spomenik.

— V torek, dne 21. aprila t. l. je nadomoma umrl nadučitelj v pokoju tov. Simon Sekirnik pri svojem zetu tov. Milošu Verku, šol. upravitelju pri Sv. Križu tik Slatine. Blagi pokojnik je bil zvest tovariš, kremenit značaj in dolgoletni zastopnik in zaupnik učiteljstva rogaškega okraja v okrajnem šolskem svetu. Bil je mož stare korenine, nadvse praktičen vzgojitelj in vzoren šolski vrtnar. Dolga leta je bil tudi podpredsednik šmarsko-rogaškega učiteljskega društva, čigar član je bil do svoje prezgodnje smrti. Naj v miru počiva! Preostali naše sožalje!

— Iz žalca je napravil V. razred osnovne šole pod vodstvom šolskega upravitelja tov. Rajka Vrečerja majniški izlet v Ljubljano. Poleg raznih mestnih zanimivosti, muzeja itd. so si ogledali tudi učiteljsko tiskarno, kjer so z vidnim zadovoljstvom in zanimanjem opazovali razne stroje in obrat tiskarske umetnosti.

Stampilje
za šole po novih predpisih
izvršuje Gravski zavod
SITAR & SVETEK
LJUBLJANA, Sv. Petra c. 13

Predpisane stampilje šolskih vodstev preskrbi pod najugodnejšimi pogoji v enotni obliki „Tvoronica učil in šol. potrebnih v Ljubljani“.

Imenovanja in napredovanja.

IMENOVANJA.

Na temelju čl. 52. in 71. zak. o činov. je izvršil g. minister prosvete nastopna imenovanja:

Za Sevnico ob Savi: **Justina Dokler**, učiteljica na dekliški meščanski šoli v Ptuj; **Hrastnik: Jerica Slapšak**, učiteljica v Mostah pri Ljubljani; **Devica Marija v Polju: Ruža Jerajeva**, učiteljica v Mostah pri Ljubljani; istotam za stalno učiteljico srbo-hrvatskega jezika **Jagoda Bačičeva**, učiteljica v Polniku; Sv. Lenart pri Škofji Loki: **Fran Hafner**, učitelj na Viču; Sostro: **Ivana Potokar**, učiteljica v Mostah pri Ljubljani; Vače: **Ana Prestor**, učiteljica v Ribčah; Begunje pri Cerkljici: **Marija Leban**, učiteljica na Korinju; Prečna pri Novem mestu: za šolskega upravitelja **Josip Wider**, učitelj v Trzinu; istotam za stalno učiteljico **Jožica Breznik**, učiteljica na zasebni šoli v Smihelu pri Novem mestu; Radovljica: **Fran Rus**, učiteljski abiturijent v Ljubljani; Kuželj pri Kočevju: **Feliks Gostinčar**, učiteljski abiturijent v Šmartnem pri Kranju; Črnomelj: za stalnega učitelja srbo-hrvatskega jezika **Makso Viljan**, bivši učitelj v Krnjevu; Studenec-Ig: **Alojzj Nečimer**, učiteljski abiturijent v Ljubljani; Kostanjevica: **Josip Jankovič**, učiteljski abiturijent; Grosuplje: **Milan Ražem**, bivši učitelj v Gornjem Logatcu; Litija: **Fran Vidic**, bivši učitelj v Gor. Jezeru; Hotič pri Litiji: za stalno učiteljico **Marija Koren**, bivša učiteljica na zasebni šoli v Škofji Loki.

—i Učiteljska imenovanja. Imenovanja sta za Tinje (srez Maribor, desni breg) **Josip Mislje** in **Josipina Mislje-Birša**, sedaj pri Sv. Bolfenku na Kogu. — Upokojen je s kraljevim ukazom **Josip Korošec**, šolski upravitelj na Koroški Beli.

—i Napredovanja. V I. grupo II. kategorije so pomaknjeni s kraljevim ukazom: **Ivan Erbežnik**, strokovni učitelj na državnem zavodu za gluhome v Ljubljani; **Anton Vode**, šolski upravitelj na Rudniku pri Ljubljani; **Angela Petrič**, učiteljica na Barju pri Ljubljani; **Gizela Ruža**, učiteljica v Murski Soboti. — 2. grupo II. kategorije: **Josip Napokoj**, učitelj na Jesenicah; **Franja Kump-Labernik**, učiteljica v Vodichah; **Marija Pegan-Sušteršič**, učiteljica pri Sv. Katarini; **Maks Wudler**, učitelj v Celju; **Matko Janžekovič**, učitelj v Slov. Bistrici; **Martina Rakus-Kovačič**, učiteljica pri Sv. Barbari v Haložah; **Anka Čepin-Wutt**, učiteljica pri Sv. Janžu pri Dravogradu. — I. grupo III. kategorije: **Albina Toman**, otroška vrtnarica v Ljubljani. Z odlo-

kom g. ministra prosvete so pomaknjeni v 3. grupo II. kategorije: **Viktor Pirnat**, učitelj v Novem mestu; **Alojzj Ivanetič**, učitelj v Novem mestu; **Slavko Vuk**, učitelj na Vrhniki; **Andrej Flajs**, učitelj v Želmljah; **Arpad Benkovič**, učitelj v Želmljah; **Ljudmila Benkovič-Kiferje**, učiteljica istotam; **Antonija Vreš**, učiteljica v Dravogradu; **Cveta Krebéli**, učiteljica na pomožni šoli v Mariboru. — V 4. grupo II. kategorije: **Fran Peček**, učitelj pri Sv. Jurju pod Kumom; **Fran Vi. Tončič**, učitelj v Metliki; **Josip Groznik**, učitelj v Hrastniku; **Fran Buzdon**, učitelj v Kastvu; **Marta Gradišar**, učiteljica v Moravčah; **Berta Zimec**, učiteljica na Jesenicah; **Iva Jesih**, učiteljica v Zapotoku; **Leopoldina Faganel**, učiteljica na Studencu pri Krškem; **Ana Mahulja**, učiteljica v Kranju; **Bogumila Tevš**, učiteljica v Št. Jerneju; **Alma Turk**, učiteljica na Čatežu.

Naša gospodarska organizacija.

—g Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani je v preteklem tednu prejelo 42 Din, katere so darovali: **Julij Mayer**, nadučitelj v Dobu, 5 Din kot prispevek za maj t. l.; **Jože Zupančič**, učitelj v Litiji, zbirko tamonjega učiteljstva 27 Din; **Vendelin Sadar**, učitelj v pok. v Ljubljani, letnine 10 Din. Prisrčna hvala! Letošnja zbirka znaša 4052.50 Din.

—g Učiteljski dom v Mariboru. Darila: **Fran Karbaš**, srezki šolski nadzornik nabral pri učiteljstvu in Ljutomeru 150 Din; učiteljstvo mestne deške osn. šole v Celju 130 Din; **Jos. Jarh**, šolski upravitelj v Orlovici pri Braslovčah 1 obveznico 7% državnega posojila à 100 Din (IX. 1922.) Iskrena hvala! — M. Kožuh, blagajnik.

Književnost in umetnost.

Vse tu navedene knjige in publikacije se dobe v Učiteljski knjigarni v Ljubljani. **Frančiškanska ulica št. 6.**

Nove knjige.

—k Vinarstvo. Po prvem delu knjige »Vinarstvo in kletarstvo« Frana Zweiflerja priredil direktor Andrej Zimave, ravnatelj drž. vinarstva in sadjarske šole v Mariboru, 8° VIII in 208 strani, 128 podob. Natisnila in založila Tiskarna sv. Cirila v Mariboru 1925. Cena v platno vezani knjigi brez poštnine 66 Din, s poštnino 68 Din.

V naši precej oskudni književnosti malone nobena stroka ni tako slabo zastopana kot vinarstvo. Ta nedostatek zelo čutili naši vinarji, še bolj se pa uveljavlja kot huda ovira pri pouku v naših kmetijskih šolah. Da se odpravi neugodna zapreka, je direktor Zimave prevedel z dovoljenjem založništva I. del Zweiflerjeve knjige »Weinbau und Weinbehandlung«, založil Paul Parey, Berlin, ki je za pouk prav primerna, ker vsebuje v glavnem vse, kar je naprednemu vinarju treba vedeti. Prvotno besedilo je Zimave mestoma pojasnil, tu in tam stvarno izpopolnil in popravil. Uporabljal je lastna izkustva najboljših vinarških strokovnjakov, črpaljoč iz najnovejše strokovne literature, da bi delo bolje ustrezalo svojem namenu. V drobnem tisku je Zimave dodal to, česar je v knjigi še pogrešal ali kar se mu je zdelo vredno posebnega poudarka glede na naše potrebe; podob pa je v knjigi za dobro polovico več kot v izvirniku. Pisatelj je posvečal posebno pozornost tudi terminologiji, ki je pri nas ne le v vinarstvu, marveč tudi v nekaterih drugih gospodarskih strokah nestalna in nepopolna. Ker je ta knjiga prva slovenska knjiga celokupnega vinarstva, se je pisec smatral upravičenega, uvesti nekaj izrazov za pojme, ki jim ni mogel iztekniti slovenskega imena ali katerih staro ime se mu ni zdelo primerno. V knjigi so temeljito obravnavana tale glavna poglavja: O kulturi vinske trte. Opis podzemnih in nadzemnih delov trsa (organografija). Opis najobčajnejših ameriških podlag in evropskih vrst vinske trte (ampelografija). Način razmnožitve vinske trte. Kako si uredimo in zasadimo vinograd. O vzgojnih načinih. Vsakoletna kulturna opravila v vinogradu. Škode in bolezn, ki jih povzročata nepopolno vreme in neprimerna zemlja. Trsu škodljivi živali in rastline. Kako gojimo grozdje ob hišnih stenah in zidovih. Pred trgatvijo. Davčne olajšave. Rentabilnost vinogradov. Iz vinarstva geografije in statistike. Strokovno vrednost knjige povečuje končno »Stvarno kazalo«, ki je posebno vestno sestavljeno. Izrednih zaslug za delce si je steklo tudi založništvo, ki se ni ustrašilo velikih stroškov in je knjigo bogato opremilo. Tako zadostna knjiga vsestranskim potrebam in zahtevam, ki jo moremo vsem zanimancem le najtopleje priporočati. Stvarno strokovno oceno tega prvovrstnega strokovnega dela priobčimo o priliki.

—k »Prerod s prilogo »Zdravje«. Ravnikar je izšla 5. številka tega lepega in prepotrebne lista. Oblika s naslovno sliko je zelo priključljiva, vsebina tako bogata in raznovrstna, da ga ne bo nihče odložil, ne da bi tudi zase našel kaj posebnega primernega. Združena sta dva lista, ki prav po bratovsko delata za treznost in zdravje, to je za prerod posameznika ter celega naroda sploh. List izhaja mesečno na 38 straneh, ter stane letno samo 25 dinarjev. Ni to list, da bi ga naglo prečital in položil na polico, temveč je hrana, tečna in krepka, ki je posebno v današnjih časih prav potrebna. List se sam prav toplo priporoča. Naroča se pri upravi v Ljubljani, Poljanski nasip 10. —k Fr. Fink: Posebno ukoslovje slovenskega učnega jezika v osnovni šoli. — V zalogi Slov. šolske Maticice je pravkar izšla druga izdaja Finkovega »Posebnega ukoslovja slov. uč. jezika v osnovni šoli«. Knjiga se v bistvu prav nič ne razlikuje od prve izdaje, ki je izšla l. 1920, a je bila med tem popolnoma razprodana. Na delo opozarjamo zlasti ravnateljstva naših učiteljskih, kjer rabijo knjigo pri pouku metodike slov. učnega

jezika. Cena listi, 80 strani broječi knjižici je določena na Din 12, učiteljski knjižici 25% popusta.

—k Francé Prešeren poet in umetnik. Kot komentar k izdaji iz leta 1847 v proučevanje umetnosti poetovega dela — priredil dr. Avgust Zigon. Založila in izdala Družba sv. Mohorja 1925. Stane broširana za ude Družbe sv. Mohorja Din 48.80, vezana Din 55.70; za neude broširana Din 65, vezana Din 73.70.

Knjigo prav toplo priporočamo vsem, ki imajo resnično ljubezen do našega največjega poeta. Ta knjiga, ki je pravkar izšla, je uvod k prvi knjigi, k Prešernovi čitanki, ki je izšla l. 1922. Začenja se z razpravo: Francé Prešeren in Copova akademija, kjer pojasnjuje stike z literarno davno domačo tja do Akademije ter umetniško stališče Copove akademije. Ta obsežna razprava je edina v našem slovstvu, bogata po misli, izčrpna glede vsebine, tikajoče se vsega pesniškega razvoja in ustvarjanja, oblikovnega in duševnega.

—k Knez Serebrjani. Roman iz časov Ivana Groznega, Ruski spisalec Aleksej K. Tolstoj, prevedel A. Benkovič. Cena za ude Družbe sv. Mohorja broš. Din 31, vez. Din 40; za neude broš. Din 41.30, vez. Din 53.40.

Ta obsežni zgodovinski roman je izšel kot 5. zvezek »Mohorjeve knjižnice«. Krasni roman, ki je bil na Ruskem uveden v vse šole in ljudske knjižnice, je tako zanimiv, da ga ne moreš odložiti, ko si ga prišel brati. V tej izredni knjigi se jasno zrcali ruska duša in nam daje slutiti to, kar je prišlo med vojno: krvava revolucija. Ta knjiga je naravnost potrebna za vsako knjižnico in za vsakega posameznika, ki zbira lepo čtivo. Cena je za debelo knjigo (31 pol obsega) zelo nizka.

—k »Ženski list« za modo, zabavo in dom. Izhaja v mesečnih zvezkih. Stane za četrt leta 40 Din, pol leta 80 Din in celo leto 160 Din. Uprava »Žensk list« je v Zagrebu, Samostanska ulica 2/I.

List je urejevan po načinu kakor večina tujih listov te vrste. Prinaša kopico modelov za pomlad in poletje, pri čemur se držijo v prvi vrsti dunajske mode. Poleg tega ima zbirko oblik za deco in za večje otroke, kopalniki kostumov in perila. Tudi več vzorcev za vezanje in druga ročna dela prinaša. Upošteva naše srednje razmere in prinaša tudi vzorce za bolj priproste oblike. Kot prilogo ima zbirko krojev, ki bo dobrodošla zlasti damam, ki si obleke same delajo. Pisan je v hrvaščini, opise modelov pa prinaša tudi v cirilici in slovenščini. V prvi številki začneja z romanom zagrebške pisateljice Zagorke »Gornjogradska knežinja«, roman iz zagrebčanskega života iz dobe bana K. Hederwarya. Pisateljica Zagorka list tudi urejuje in je zato jezik razmeroma zelo dober. Dalje prinaša več praktičnih nasvetov za kuhinjo in druge gospodinske pangoje ter rubrike: Kino, gledališče, ženski budoar, razna kronika.

Iz naše stanovske organizacije.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

Vabila:

— ŠMARSKO - ROGAŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO bode zborovalo v sredo, dne 20. t. m. ob 10. uri v Rogaški Slatini. Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Poročilo o občnem zboru Učiteljskega doma v Mariboru (tov. Burdian). 4. Poročilo o občnem zboru Učiteljskega zdraviliškega doma v Rogaški Slatini (tov. Verk). 5. Referat »O taktnem nastopanju« (tov. Volavšek). 6. Volitev delegatov za pokrajinsko in državno skupščino. 7. Slučajnosti.

— KAMNIŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO zboruje v sredo, dne 20. maja 1925 ob 10. uri dopoldne v šolskem splotju v Moravčah. V slučaju deževnega vremena se preloži zborovanje na soboto, dne 23. maja 1925. Na dnevnem redu so razen običajnih točk še one točke, ki so na zadnjem zborovanju izpadle. Kdor se hoče peljati iz Domžal z vozom, naj to takoj naznani društvu predsedniku tov. Tomo Petrovcu v Jaršah, ki bo preskrbel voz. Voz bo pripravljen ob 6. uri zjutraj v Domžalah. Kolesarji imajo zbirališče ob 8. uri zjutraj pri gostilni Matičič v Dobu.

— LOGAŠKI KROŽEK OKRAJNEGA UČITELJSKEGA DRUŠTVA zboruje v soboto, dne 23. maja t. l. v Dol. Logatcu ob 9. uri dopoldne. Radi važnosti pričakujemo polnoštevilne udeležbe. Tov. zaupnike prosim, da prinesejo s seboj izkaz članov. Naj ne bode nikogar, ki bode ta dan ostal doma. — Predsednik.

Poročila:

— ŠMARSKO - ROGAŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO je imelo svoj redni letni občni zbor dne 14. februarja t. l. v Rogaški Slatini.

Od 70 članov navzočih 43.

Predsednik tov. Glinšek poroča o seji širšega sosveta ter lepi solidarnosti pri njej.

Zapisnik zadnjega zborovanja se odobri.

Z ozirom na dopis »Podpornega društva za učiteljski naraščaj« se sklepe, da prispeva vsak član letno 5 Din, iz blagajniškega prebitka se vrhu tega nakaže 200 Din.

Tajniško poročilo naveda 70 članov, 5 zborovani s povprečno 67% udeležbo. 3 odboroze seje ter 10 referatov in poročil.

Skrbno urejena blagajna izkazuje 607.62 Din prebitka.

Volitve. Soglasno z vzklikom izvoljeni odbor se je konstituiral: Predsednik Glinšek; namestnik Burdian; tajnik Verk; blagajničarka Debelakova; odborniki: Lekerjeva, Kovačič, Korbar in Stefanciosa; odborniška nam.: Glinškova in Fink.

Prosvetni odsek. Soglasno je bil izvoljen tudi prosvetni odsek in se konstituiral: Predsednik Verk; tajnik Rudež, gosp. Lekerjeva, člana Lovrečeva in Sekirnik.

Predavanje. O »Osnovnem načelu Tyrševega telovadnega sistema s posebnim ozirom na potrebe osnovne šole« je referiral tov. Srečko Sekirnik. V skrbno sestavljeni razpravi je referent očrtal zgodovino telesne vzgoje v starem in srednjem veku ter kratko analiziral razliko med modernimi telovadnimi sestavi, katerim prednjači Tyršev, dasi še tudi ta ni popoln. Iz ogromne množine vaj je omenjal le one, ki prihajajo v poštev pri telovadbi v osnovni šoli ter abstrahiraj načela telovadbe otrok: Vzgojna telovadba goji vztrajnost, hladnokrvnost, srčnost in odločnost, telesno pa pospešuje vsestranski razvoj mišičevja, kosti in drobnevine.

Pri telovadbi vladaj disciplina in skladnost! Referat je bil sprejet z živahnim odobravanjem.

»O taktnem nastopanju« je podal tov. Volavšek mišno razpravo. Na podlagi mnogih, humorističnih in gniljivih doživljajev je referent analiziral razmerje med vzgojiteljem in gojencem ter podal množico migljajev, praktičnih in vsak hip uporabnih, kakoršnih pač nima nobena knjiga, četudi je še tako natrpna globokih razmotirvanj.

Referent je obljubil, da nadaljuje pri prihodnjem zborovanju.

Vnovič se društvo sestane meseca maja v Rogaški Slatini. Dan določi odbor.

+ BELOKRANJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 7. marca 1925 v Črnomlju ob obilni udeležbi, navzočih je bilo 60 članov, kar je tovariš predsednik iskreno pozdravil.

Za neopravičeno odsotnost članov se določi globa. O tem sklepa odbor na dan zborovanja.

Tajniško poročilo o občnem zboru se soglasno odobri.

Poročila: Tov. predsednik vabi k pristopu v Jugoslav. Matico. Za Podporno društvo učit. naraščaja nabere tovarišica Schillerjeva prostovoljnih prispevkov v znesku 200 Din. Na predlog tov. predsednika se izvoli okrajni narodni prosvetni odsek: načelnik tovariš Mrovlje, gospodar Završanova, članica Skrlotova. Predloge je javiti pravočasno okr. narod. prosv. odseku.

Volitev delegatov: tov. Barle, Črno, Strubelj; namestniki: Završanova, Možinova, Šetinova.

Predavanja: Tov. Mrovlje je opisal spomine s svojega potovanja na Plitvička jezera; tov. Živojinović pa je predaval »Odnos učitelja i duhovnika prema narodu«. Tov. Živojinović se naprosi, da svoj referat objavi.

Slučajnosti: Pošlje se resolucija pov. UJU proti vmešavanju nepoklicanih faktorjev v naše stanovske zadeve.

Prihodnje zborovanje bo skupno s hrvatskim učiteljskim društvom. Dan in kraj se naznani.

Odgovorni urednik: Franc Štrukelj. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana. Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

—lu Tov. Adamič: Vaš članek v prihodnji številki.

Za počitnice

iščem 1 ali 2 sobi z uporabo kuhinje za 3 osebe v kakem lepem kraju na deželi. Po možnosti ob železnici. Tovariše, ki so jim znani ponudniki, naj jih animirajo, da se javijo. Ponudbe je staviti na upravo »Učiteljskega Tovariša« pod naslovom »Za počitnice«.

Za pomlad in poletje!

P. n. učiteljicam priporočamo ravnikar došle angleške in francoske novosti za letne kostume (kakor: Etamin, Eponge, Frofir, Crepe, Voile de laine i. t. d.

Ugodni plačilni pogoji na obroke!

Na željo se pošljejo vzorci.

A. & E. Skaberne.
LJUBLJANA, Mestni trg 10.

upraviteljstvom šele te dni srečke pošle. Prosim, da srečke sprejmejo ter čimprej razpečajo, odpadajoči znesek pa nakažejo po priložni položnici. — Odbor za dr. Razlagov spomenik.

— V torek, dne 21. aprila t. l. je nadomamljivo nadučitelj v pokoju tov. Simon Sekirnik pri svojem zetu tov. Milošu Verku, šol. upravitelju pri Sv. Križu tik Slatine. Blagi pokojnik je bil zvest tovariš, kremenit značaj in dolgoletni zastopnik in zaupnik učiteljstva rogaškega okraja v okrajnem šolskem svetu. Bil je mož stare korenine, nadvse praktičen vzgojitelj in vzoren šolski vrtnar. Dolga leta je bil tudi podpredsednik šmarsko-rogaškega učiteljskega društva, čigar član je bil do svoje prezgodnje smrti. Naj v miru počiva! Preostali naše sožalje!

— Iz žalca je napravil V. razred osnovne šole pod vodstvom šolskega upravitelja tov. Rajka Vrečerja majniški izlet v Ljubljano. Poleg raznih mestnih zanimivosti, muzeja itd. so si ogledali tudi učiteljsko tiskarno, kjer so z vidnim zadovoljstvom in zanimanjem opazovali razne stroje in obrat tiskarske umetnosti.

Stampilje
za šole po novih predpisih
izvršuje Gravski zavod
SITAR & SVETEK
LJUBLJANA, Sv. Petra c. 13

Predpisane stampilje šolskih vodstev preskrbi pod najugodnejšimi pogoji v enotni obliki „Tvoronica učil in šol. potrebnih v Ljubljani“.

Imenovanja in napredovanja.

IMENOVANJA.

Na temelju čl. 52. in 71. zak. o činov. je izvršil g. minister prosvete nastopna imenovanja:

Za Sevnico ob Savi: **Justina Dokler**, učiteljica na dekliški meščanski šoli v Ptuj; **Hrastnik: Jerica Slapšak**, učiteljica v Mostah pri Ljubljani; **Devica Marija v Polju: Ruža Jerajeva**, učiteljica v Mostah pri Ljubljani; istotam za stalno učiteljico srbo-hrvatskega jezika **Jagoda Bačičeva**, učiteljica v Poljniku; Sv. Lenart pri Škofji Loki: **Fran Hafner**, učitelj na Viču; Sostro: **Ivana Potokar**, učiteljica v Mostah pri Ljubljani; Vače: **Ana Prestor**, učiteljica v Ribčah; Begunje pri Cerklji: **Marija Leban**, učiteljica na Korinju; Prečna pri Novem mestu: za šolskega upravitelja **Josip Wider**, učitelj v Trzinu; istotam za stalno učiteljico **Jožica Breznik**, učiteljica na zasebni šoli v Smihelu pri Novem mestu; Radovljica: **Fran Rus**, učiteljski abiturijent v Ljubljani; Kuželj pri Kočevju: **Feliks Gostinčar**, učiteljski abiturijent v Šmartnem pri Kranju; Črnomelj: za stalnega učitelja srbo-hrvatskega jezika **Makso Viljan**, bivši učitelj v Krnjevu; Studenec-Ig: **Alojzij Nečimer**, učiteljski abiturijent v Ljubljani; Kostanjevica: **Josip Jankovič**, učiteljski abiturijent; Grosuplje: **Milan Ražem**, bivši učitelj v Gornjem Logatcu; Litija: **Fran Vidic**, bivši učitelj v Gor. Jezeru; Hotič pri Litiji: za stalno učiteljico **Marija Koren**, bivša učiteljica na zasebni šoli v Škofji Loki.

—i Učiteljska imenovanja. Imenovanja sta za Tinje (srez Maribor, desni breg) **Josip Mistej** in **Josipina Mistej-Birša**, sedaj pri Sv. Bolfenu na Kogu. — Upokojen je s kraljevim ukazom **Josip Korošec**, šolski upravitelj na Koroški Beli.

—i Napredovanja. V I. grupo II. kategorije so pomaknjeni s kraljevim ukazom: **Ivan Erbežnik**, strokovni učitelj na državnem zavodu za gluhome v Ljubljani; **Anton Vode**, šolski upravitelj na Rudniku pri Ljubljani; **Angela Petrič**, učiteljica na Barju pri Ljubljani; **Gizela Ruža**, učiteljica v Murski Soboti. — 2. grupo II. kategorije: **Josip Napokoj**, učitelj na Jesenicah; **Franja Kump-Labernik**, učiteljica v Vodichah; **Marija Pegan-Sušteršič**, učiteljica pri Sv. Katarini; **Maks Wudler**, učitelj v Celju; **Matko Janžekovič**, učitelj v Slov. Bistrici; **Martina Rakus-Kovačič**, učiteljica pri Sv. Barbari v Haložah; **Anka Čepin-Wutt**, učiteljica pri Sv. Janžu pri Dravogradu. — I. grupo III. kategorije: **Albina Toman**, otroška vrtnarica v Ljubljani. Z odlo-

kom g. ministra prosvete so pomaknjeni v 3. grupo II. kategorije: **Viktor Pirnat**, učitelj v Novem mestu; **Alojzij Ivanetič**, učitelj v Novem mestu; **Slavko Vuk**, učitelj na Vrhniki; **Andrej Flajs**, učitelj v Želmljah; **Arpad Benkovič**, učitelj v Želmljah; **Ljudmila Benkovič-Kiferje**, učiteljica istotam; **Antonija Vreš**, učiteljica v Dravogradu; **Cveta Krebéli**, učiteljica na pomožni šoli v Mariboru. — V 4. grupo II. kategorije: **Fran Peček**, učitelj pri Sv. Jurju pod Kumom; **Fran Vi. Tončič**, učitelj v Metliki; **Josip Groznik**, učitelj v Hrastniku; **Fran Buzdon**, učitelj v Kastvu; **Marta Gradišar**, učiteljica v Moravčah; **Berta Zimec**, učiteljica na Jesenicah; **Iva Jesih**, učiteljica v Zapotoku; **Leopoldina Faganel**, učiteljica na Studencu pri Krškem; **Ana Mahulja**, učiteljica v Kranju; **Bogumila Tevš**, učiteljica v Št. Jerneju; **Alma Turk**, učiteljica na Čatežu.

Naša gospodarska organizacija.

—g Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani je v preteklem tednu prejelo 42 Din, katere so darovali: **Julij Mayer**, nadučitelj v Dobu, 5 Din kot prispevek za maj t. l.; **Jože Zupančič**, učitelj v Litiji, zbirko tamonjega učiteljstva 27 Din; **Vendelin Sadar**, učitelj v pok. v Ljubljani, letnine 10 Din. Prisrčna hvala! Letošnja zbirka znaša 4052.50 Din.

—g Učiteljski dom v Mariboru. Darila: **Fran Karbaš**, srezki šolski nadzornik nabral pri učiteljstvu in Ljutomeru 150 Din; učiteljstvo mestne deške osn. šole v Celju 130 Din; **Jos. Jarh**, šolski upravitelj v Orlovici pri Braslovčah 1 obveznico 7% državnega posojila à 100 Din (IX. 1922.) Iskrena hvala! — M. Kožuh, blagajnik.

Književnost in umetnost.

Vse tu navedene knjige in publikacije se dobe v Učiteljski knjigarni v Ljubljani. **Frančiškanska ulica št. 6.**

Nove knjige.

—k Vinarstvo. Po prvem delu knjige »Vinarstvo in kletarstvo« Frana Zweiflerja priredil direktor Andrej Zimave, ravnatelj drž. vinarstva in sadjarske šole v Mariboru, 8° VIII in 208 strani, 128 podob. Natisnila in založila Tiskarna sv. Cirila v Mariboru 1925. Cena v platno vezani knjigi brez poštnine 66 Din, s poštnino 68 Din.

V naši precej oskudni književnosti malone nobena stroka ni tako slabo zastopana kot vinarstvo. Ta nedostatek zelo čutili naši vinarji, še bolj se pa uveljavlja kot huda ovira pri pouku v naših kmetijskih šolah. Da se odpravi neugodna zapreka, je direktor Zimave prevedel z dovoljenjem založništva I. del Zweiflerjeve knjige »Weinbau und Weinbehandlung«, založil Paul Parey, Berlin, ki je za pouk prav primerna, ker vsebuje v glavnem vse, kar je naprednemu vinarju treba vedeti. Prvotno besedilo je Zimave mestoma pojasnil, tu in tam stvarno izpopolnil in popravil. Uporabljal je lastna izkustva najboljših vinarstev strokovnjakov, črpal je iz najnovejših strokovne literature, da bi delo bolje ustrezalo svojem namenu. V drobnem tisku je Zimave dodal to, česar je v knjigi še pogrešal ali kar se mu je zdelo vredno posebnega poudarka glede na naše potrebe; podob pa je v knjigi za dobro polovico več kot v izvirniku. Pisatelj je posvečal posebno pozornost tudi terminologiji, ki je pri nas ne le v vinarstvu, marveč tudi v nekaterih drugih gospodarskih strokah nestalna in nepopolna. Ker je ta knjiga prva slovenska knjiga celokupnega vinarstva, se je pisec smatral upravičenega, uvesti nekaj izrazov za pojme, ki jim ni mogel iztekniti slovenskega imena ali katerih staro ime se mu ni zdelo primerno. V knjigi so temeljito obravnavana dva glavna poglavja: O kulturi vinske trte. Opis podzemnih in nadzemnih delov trsa (organografija). Opis najobčajnejših ameriških podlag in evropskih vrst vinske trte (ampelografija). Način razmnožitve vinske trte. Kako si uredimo in zasadimo vinograd. O vzgojnih načinih. Vsakoletna kulturna opravila v vinogradu. Škode in bolezni, ki jih povzročata nepopolno vreme in neprimerna zemlja. Trsu škodljivi živali in rastline. Kako gojimo grozdje ob hišnih stenah in zidovih. Pred trgatvijo. Davčne olajšave. Rentabilnost vinogradov. Iz vinarstva geografije in statistike. Strokovno vrednost knjige povečuje končno »Stvarno kazalo«, ki je posebno vestno sestavljeno. Izrednih zaslug za delce si je steklo tudi založništvo, ki se ni ustrašilo velikih stroškov in je knjigo bogato opremilo. Tako zadostna knjiga vsestranskim potrebam in zahtevam, ki jo moremo vsem zanimancem le najtopleje priporočati. Stvarno strokovno oceno tega prvovrstnega strokovnega dela priobčimo o priliki.

—k »Prerod s prilogo »Zdravje«. Ravnikar je izšla 5. številka tega lepega in prepotrebne lista. Oblika s naslovno sliko je zelo priključljiva, vsebina tako bogata in raznovrstna, da ga ne bo nihče odložil, ne da bi tudi zase našel kaj posebnega primernega. Združena sta dva lista, ki prav po bratovsko delata za treznost in zdravje, to je za prerod posameznika ter celega naroda sploh. List izhaja mesečno na 38 straneh, ter stane letno samo 25 dinarjev. Ni to list, da bi ga naglo prečital in položil na polico, temveč je hrana, tečna in krepka, ki je posebno v današnjih časih prav potrebna. List se sam prav toplo priporoča. Naroča se pri upravi v Ljubljani, Poljanski nasip 10.

—k Fr. Fink: Posebno ukoslovje slovenskega učnega jezika v osnovni šoli. — V zalogi Slov. šolske Maticice je pravkar izšla druga izdaja Finkovega »Posebnega ukoslovja slov. uč. jezika v osnovni šoli«. Knjiga se v bistvu prav nič ne razlikuje od prve izdaje, ki je izšla l. 1920, a je bila med tem popolnoma razprodana. Na delo opozarjamo zlasti ravnateljstva naših učiteljskih, kjer rabijo knjigo pri pouku metodike slov. učnega

jezika. Cena listi, 80 strani broječi knjižici je določena na Din 12, učiteljski knjižici 25% popusta.

—k Francé Prešeren poet in umetnik. Kot komentar k izdaji iz leta 1847 v proučevanje umetnosti poetovega dela — priredil dr. Avgust Zigon. Založila in izdala Družba sv. Mohorja 1925. Stane broširana za ude Družbe sv. Mohorja Din 48.80, vezana Din 55.70; za neude broširana Din 65, vezana Din 73.70.

Knjigo prav toplo priporočamo vsem, ki imajo resnično ljubezen do našega največjega poeta. Ta knjiga, ki je pravkar izšla, je uvod k prvi knjigi, k Prešernovi čitanki, ki je izšla l. 1922. Začenja se z razpravo: Francé Prešeren in Copova akademija, kjer pojasnjuje stike z literarno davno domačo tja do Akademije ter umetniško stališče Copove akademije. Ta obsežna razprava je edina v našem slovstvu, bogata po misli, izčrpna glede vsebine, tikajoče se vsega pesniškega razvoja in ustvarjanja, oblikovnega in duševnega.

—k Knez Serebrjani. Roman iz časov Ivana Groznega, Ruski spisalec Aleksej K. Tolstoj, prevedel A. Benkovič. Cena za ude Družbe sv. Mohorja broš. Din 31, vez. Din 40; za neude broš. Din 41.30, vez. Din 53.40.

Ta obsežni zgodovinski roman je izšel kot 5. zvezek »Mohorjeve knjižnice«. Krasni roman, ki je bil na Ruskem uveden v vse šole in ljudske knjižnice, je tako zanimiv, da ga ne moreš odložiti, ko si ga prišel brati. V tej izredni knjigi se jasno zrcali ruska duša in nam daje slutiti to, kar je prišlo med vojno: krvava revolucija. Ta knjiga je naravnost potrebna za vsako knjižnico in za vsakega posameznika, ki zbira lepo čtivo. Cena je za debelo knjigo (31 pol obsega) zelo nizka.

—k »Ženski list« za modo, zabavo in dom. Izhaja v mesečnih zvezkih. Stane za četrt leta 40 Din, pol leta 80 Din in celo leto 160 Din. Uprava »Ženski list« je v Zagrebu, Samostanska ulica 2/I.

List je urejevan po načinu kakor večina tujih listov te vrste. Prinaša kopico modelov za pomlad in poletje, pri čemur se držijo v prvi vrsti dunajske mode. Poleg tega ima zbirko oblik za deco in za večje otroke, kopalniki kostumov in perila. Tudi več vzorcev za vezenje in druga ročna dela prinaša. Upošteva naše srednje razmere in prinaša tudi vzorce za bolj preproste oblike. Kot prilogo ima zbirko krojev, ki bo dobrodošla zlasti damam, ki si obleke same delajo. Pisan je v hrvaščini, opise modelov pa prinaša tudi v cirilici in slovenščini. V prvi številki začneja z romanom zagrebške pisateljice Zagorke »Gornjogradska knežinja«, roman iz zagrebačkega života iz dobe bana K. Hederwarya. Pisateljica Zagorka list tudi urejuje in je zato jezik razmeroma zelo dober. Dalje prinaša več praktičnih nasvetov za kuhinjo in druge gospodinske pangoje ter rubrike: Kino, gledališče, ženski budoar, razna kronika.

Iz naše stanovske organizacije.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

Vabila:

— ŠMARSKO - ROGAŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO bode zborovalo v sredo, dne 20. t. m. ob 10. uri v Rogaški Slatini. Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Poročilo o občnem zboru Učiteljskega doma v Mariboru (tov. Burdian). 4. Poročilo o občnem zboru Učiteljskega zdraviliškega doma v Rogaški Slatini (tov. Verk). 5. Referat »O taktičnem nastopanju« (tov. Volavšek). 6. Volitev delegatov za pokrajinsko in državno skupščino. 7. Slučajnosti.

— KAMNIŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO zboruje v sredo, dne 20. maja 1925 ob 10. uri dopoldne v šolskem splotju v Moravčah. V slučaju deževnega vremena se preloži zborovanje na soboto, dne 23. maja 1925. Na dnevnem redu so razen običajnih točk še one točke, ki so na zadnjem zborovanju izpadle. Kdor se hoče peljati iz Domžal z vozom, naj to takoj naznani društvu predsedniku tov. Tomo Petrovcu v Jaršah, ki bo preskrbel voz. Voz bo pripravljen ob 6. uri zjutraj v Domžalah. Kolesarji imajo zbirališče ob 8. uri zjutraj pri gostilni Matičič v Dobu.

— LOGAŠKI KROŽEK OKRAJNEGA UČITELJSKEGA DRUŠTVA zboruje v soboto, dne 23. maja t. l. v Dol. Logatcu ob 9. uri dopoldne. Radi važnosti pričakujemo polnoštevilne udeležbe. Tov. zaupnike prosim, da prinesejo s seboj izkaz članov. Naj ne bode nikogar, ki bode ta dan ostal doma. — Predsednik.

Poročila:

+ ŠMARSKO - ROGAŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO je imelo svoj redni letni občni zbor dne 14. februarja t. l. v Rogaški Slatini.

Od 70 članov navzočih 43.

Predsednik tov. Glinšek poroča o seji širšega sosveta ter lepi solidarnosti pri njej.

Zapisnik zadnjega zborovanja se odobri.

Z ozirom na dopis »Podpornega društva za učiteljski naraščaj« se sklepe, da prispeva vsak član letno 5 Din, iz blagajniškega prebitka se vrhu tega nakaže 200 Din.

Tajniško poročilo naveda 70 članov, 5 zborovani s povprečno 67% udeležbo. 3 odbore seje ter 10 referatov in poročil.

Skrbno urejena blagajna izkazuje 607.62 Din prebitka.

Volitve. Soglasno z vzklikom izvoljeni odbor se je konstituiral: Predsednik Glinšek; namestnik Burdian; tajnik Verk; blagajničarka Debelakova; odborniki: Lekerjeva, Kovačič, Korbar in Stefanciosa; odborniška nam.: Glinškova in Fink.

Prosvetni odsek. Soglasno je bil izvoljen tudi prosvetni odsek in se konstituiral: Predsednik Verk; tajnik Rudež, gosp. Lekerjeva, člana Lovrečeva in Sekirnik.

Predavanje. O »Osnovnem načelu Tyrševega telovadnega sistema s posebnim ozirom na potrebe osnovne šole« je referiral tov. Srečko Sekirnik. V skrbno sestavljeni razpravi je referent očrtal zgodovino telesne vzgoje v starem in srednjem veku ter kratko analiziral razliko med modernimi telovadnimi sestavi, katerim prednjači Tyršev, dasi še tudi ta ni popoln. Iz ogromne množine vaj je omenjal le one, ki prihajajo v poštev pri telovadbi v osnovni šoli ter abstrahiraj načela telovadbe otrok: Vzgojna telovadba goji vztrajnost, hladnokrvnost, srčnost in odločnost, telesno pa pospešuje vsestranski razvoj mišičevja, kosti in drobnevine.

Pri telovadbi vladaj disciplina in skladnost! Referat je bil sprejet z živahnim odobravanjem.

»O taktičnem nastopanju« je podal tov. Volavšek mišno razpravo. Na podlagi mnogih, humorističnih in gniljivih doživljajev je referent analiziral razmerje med vzgojiteljem in gojencem ter podal množico migljajev, praktičnih in vsak hip uporabnih, kakoršnih pač nima nobena knjiga, četudi je še tako natrpna globokih razmotiravanj.

Referent je obljubil, da nadaljuje pri prihodnjem zborovanju.

Vnovič se društvo sestane meseca maja v Rogaški Slatini. Dan določi odbor.

+ BELOKRANJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 7. marca 1925 v Črnomlju ob obilni udeležbi, navzočih je bilo 60 članov, kar je tovariš predsednik iskreno pozdravil.

Za neopravičeno odsotnost članov se določi globa. O tem sklepa odbor na dan zborovanja.

Tajniško poročilo o občnem zboru se soglasno odobri.

Poročila: Tov. predsednik vabi k pristopu v Jugoslav. Matico. Za Podporno društvo učit. naraščaja nabere tovarišica Schillerjeva prostovoljnih prispevkov v znesku 200 Din. Na predlog tov. predsednika se izvoli okrajni narodni prosvetni odsek: načelnik tovariš Mrovlje, gospodar Završanova, članica Skrlotova. Predloge je javiti pravočasno okr. narod. prosv. odseku.

Volitev delegatov: tov. Barle, Črno, Strubelj; namestniki: Završanova, Možinova, Šetinova.

Predavanja: Tov. Mrovlje je opisal spomine s svojega potovanja na Plitvička jezera; tov. Živojinović pa je predaval »Odnos učitelja i duhovnika prema narodu«. Tov. Živojinović se naprosi, da svoj referat objavi.

Slučajnosti: Pošlje se resolucija pov. UJU proti vmešavanju nepoklicanih faktorjev v naše stanovske zadeve.

Prihodnje zborovanje bo skupno s hrvatskim učiteljskim društvom. Dan in kraj se naznani.

Odgovorni urednik: Franc Štrukelj. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana. Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

—lu Tov. Adamič: Vaš članek v prihodnji številki.

Za počitnice

iščem 1 ali 2 sobi z uporabo kuhinje za 3 osebe v kakem lepem kraju na deželi. Po možnosti ob železnici. Tovariše, ki so jim znani ponudniki, naj jih animirajo, da se javijo. Ponudbe je staviti na upravo »Učiteljskega Tovariša« pod naslovom »Za počitnice«.

Za pomlad in poletje!

P. n. učiteljicam priporočamo ravnikar došle angleške in francoske novosti za letne kostume (kakor: Etamin, Eponge, Frofir, Crepe, Voile de laine i. t. d.

Ugodni plačilni pogoji na obroke!

Na željo se pošljejo vzorci.

A. & E. Skaberne.
LJUBLJANA, Mestni trg 10.